

Årsredovisning 2011

Omslagsbilden

Eleverna Marie Zakaria, Sami Persson och Rebecka Obeid inspekterar den nybyggda Hovsjöskolan tillsammans med rektor Tom Hagman. Skolan är byggd i enlighet med Södertälje skolmodell och unik i sitt slag. Den öppna planlösningen inbjuder till kontakt och samarbete.

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Vår berättelse	5
Fem år i siffror	6
Vart gick skattepengarna?	7
Året som gått	8
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	12
Förvaltningsberättelse	14
Skattefinansierad verksamhet i nämnderna	61
Våra räkenskaper	87
Revisionsberättelse	105
Ordlista och förklaringar	109

Annika Cheena, Esa Toma, Anna Flink och Percy Wetterdahl. FOTO: MIKAEL JEPPE

Vår berättelse

5

Fem år i siffror	6
Vart gick skattepengarna?	7
Året som gått.....	8
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	12
Förvaltningsberättelse	
Samhällsekonomisk utveckling	14
Regionens utveckling	15
Befolkningen 2011.....	18
Boende, näringsliv och arbetsmarknad	20
Kommunens organisation	22
God Ekonomisk Hushållning (GEH)	28
Uppföljning.....	29
Finansiell analys	36
Personalbokslut	52
Växthuset	56
Framtida utveckling – några viktiga frågor.....	58

Fler i arbete (Fia) kallas
samarbetet mellan Södertälje
kommun och Arbetsförmedlingen
som syftar till att ge arbetssökande
med försörjningsstöd jobb.

6 FEM ÅR I SIFFROR

	2007	2008	2009	2010	2011
Kommunens/koncernens finanser					
Verksamhetens nettokostnader (mkr)	3 485	3 823	3 937	4 032	4 299
	3 009	3 313	3 414	3 425	3 660
- i kronor per invånare	41 670	45 111	46 171	46 752	49 029
	35 970	39 087	40 039	39 712	41 748
Ekonomiskt resultat (mkr)	-30	-31	-22	106	59
	3	-86	9	119	112
- i kronor per invånare	-361	-367	-258	1 229	674
	31	-1 017	109	1 396	1 281
Investeringsutgifter (netto, mkr)	136	231	162	111	126
	1 325	1 698	1 791	1 224	1 135
- i kronor per invånare	1 621	2 727	1 900	1 282	1 437
	15 841	20 035	21 084	14 192	12 944
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	20	18	33	100	100
	22	14	28	49	52
Soliditet (%)	24,6	22,3	20,2	19,6	18,3
	10,7	8,9	8,2	8,4	9,0
Total låneskuld (mkr)	7 144	8 240	9 167	9 994	11 304
- varav vidareutlånat till bolagen (mkr)	7 168	8 046	10 135	11 096	12 134
Nettolåneskuld (exkl vidareutlåning) kr per invånare	0	194	0	0	0
Borgensåtaganden (mkr)	746	1 480	2 234	1 905	1 424
	751	1 958	2 572	2 257	1 729
- i kronor per invånare	8 917	7 458	26 199	22 085	16 240
	8 979	23 102	30 163	26 169	19 718
Skatteintäkter					
Utdebitering kommunen (kr/skr)	20,13	20,13	20,13	20,13	20,13
Utdebitering totalt (kr/skr)	32,40	32,23	32,23	32,23	32,23
Skatteintäkter och utjämning (mkr)	3 304	3 617	3 772	3 984	4 200
- i kronor per invånare	39 503	42 678	44 236	46 189	47 956
Personal					
Antal årsarbetare, tillsvidare anställda	4 588	4 743	4 740	4 678	5 015
Totalt antal årsarbetare	5 349	5 419	5 323	5 279	5 510
Antal anställda (snitt för året)	5 743	5 868	5 808	5 718	5 707
	6 640	6 106	6 039	6 447	6 318
Personalkostnader (mkr)	2 253	2 401	2 442	2 405	2 575
	2 737	2 891	2 965	2 893	3 124
Befolkning 31 december 2011					
Antal invånare totalt	83 642	84 753	85 270	86 246	87 685
varav 0-6 år	7 268	7 504	7 609	7 781	7 917
varav 7-15 år	9 287	9 137	8 960	8 945	9 173
varav 16-18 år	3 667	3 777	3 784	3 760	3 674
varav 19-64 år	51 076	51 657	51 843	52 326	53 167
varav 65-w år	12 344	12 678	13 074	13 434	13 754

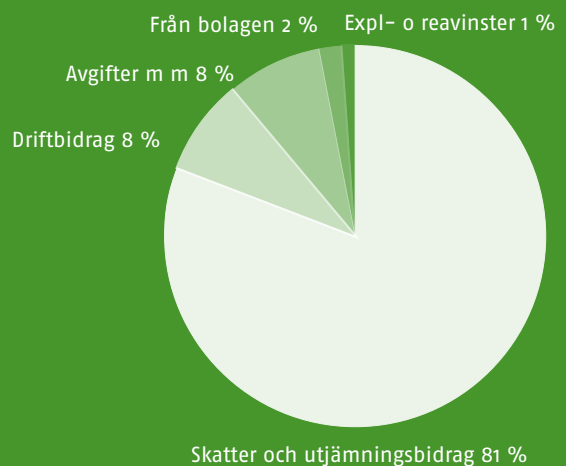

100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2010 SÅ HÄR:

- 21,63 kr grundskola
- 16,03 kr verksamhet för funktionshindrade
- 12,26 kr vård och omsorg om äldre
- 11,21 kr barnomsorg
- 9,19 kr gymnasieutbildning
- 6,35 kr försörjningsstöd
- 5,99 kr sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna
- 4,77 kr bibliotek, kultur, fritidsverksamhet
- 2,91 kr gator, vägar och parkering
- 2,79 kr övrig verksamhet
- 2,55 kr arbetsmarknadsåtgärder
- 1,41 kr årets överskott
- 1,34 kr vuxenutbildning
- 1,10 kr räddningstjänst och skydd
- 0,57 kr parker och naturmark
- 0,20 kr miljö och hälsoskydd

SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR

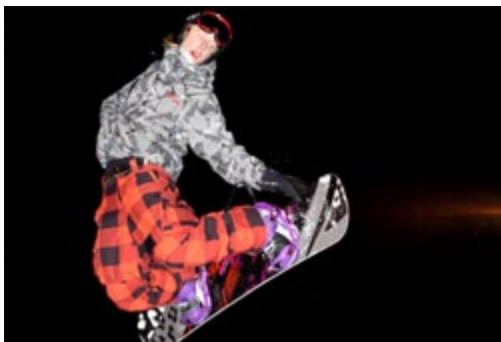
- 81 % av kommunens intäkter kommer från skatter och utjämningsbidrag.
- 8 % kommer från avgifter och ersättningar som kommunen får för den service som kommunen erbjuder.
- 8 % är riktade statsbidrag direkt till olika verksamheter.
- 2 % kommer från kommunens bolag.
- 1 % kommer från exploaterings- och reavinster.

Eken är ett ekosystem i miniatyr. Full av liv. För att uppmärksamma denna mångfald har Södertälje fått en mångfaldsek belägen i Parkudden-Lövsta naturreservat.

FOTO: MIKAEL JEPPE

Ski Night i "Rankan". FOTO: FREDRIK DAHLMAN

ÅRET SOM GÅTT

JANUARI

Fritidsgårdarna abonnerar Ragnhildborgsbacken och arrangerar årets **"Ski Night i Rankan"**. Alla åker gratis och det finns möjlighet att gå nybörjarkurs. Backstugan är öppen och serverar våfflor, korv och varm choklad.

FEBRUARI

Den sextonde februari inleds Södertälje **Business Days**. Med knappt en procent av Sveriges befolkning står Södertälje för 17 procent av Sveriges handelsöverskott. **Business Days** sammanför studenter, företagare och entreprenörer för att knyta kontakter.

MARS

Den åttonde mars uppmärksammar Södertälje **Internationella kvinnodagen**. Medverkar i firandet gör bland andra Rakel Chukri, Zinat Pirzadeh och Eva Dahlgren. 8:e mars har uppmärksammats under flera år i Södertälje och antalet besökare har ökat. 2008 kom 50–100 personer, 2011 hade evenemanget 2500 besökare!

APRIL

Södertäljes basketdamer är bäst i Sverige. Telge Basket tar SM-guld när de besegrar Luleå på bortaplan. Södertelge VBK, eller Södertelgevolley som de också kallas, går upp i herrarnas elitserie.

MAJ

Förskolebarn ställer ut konstverk, experiment, bilder och film på Politikertorget.

På lördagen den 28 maj firas **Brunnsängsdagen**. Besökarna ställer frågor till Södertäljes politiker, fyndar på loppis, träffar Polisen, testar ponnyridning och lyssnar på musikuppträdanden.

Måndag 30 maj öppnar **Södertälje Direkt** i Stadshuset. Det är en kundtjänst för företagare och privatpersoner,

Telge Basket tar SM-guld. FOTO: ULRICH SCHULTE

Nya kommunstyrelseordföranden Boel Godner och nye kommunalrådet Elof Hansjons. FOTO: ROBERT ROHAMMAR

JUNI

Boel Godner blir Södertälje kommuns **första kvinnliga kommunstyrelseordförande**. Vid socialdemokraternas stora omröstning beslutas även att Elof Hansjons blir nytt kommunalråd.

Södertäljes fritidsgårdar tillbringar varsin **heldag på fartyget Dolly**. Resan går till Skansundet där de pilkar strömming. Trippen bjuder på bad och ungdomarna lär sig sjövätt, fiske och bjuds på en naturupplevelse som inte annars vore möjlig för många.

Den nya järnvägsbron utses till **Årets byggnad** och Viksbergs säteri till **Årets renovering**.

Tjugofjärde juni firar nästan 3 000 personer **midsommar på Torekällbergets friluftsmuseum**.

Tre nya gymnasier slår upp dörrarna vid halvårsskiftet: Liljevalchs internationella läroverk, Torekällgymnasiet och Entreprenörsgymnasiet.

Södertälje är den kommun i Stockholms län som är **bäst på att jobba med miljö och hållbar utveckling** slår tidningen Miljöaktuellt fast i sin nya ranking. Södertälje ligger på nionde plats bland Sveriges alla 290 kommuner.

JULI

En jury bestående av tevetittare och SVT:s sportjournalister utser **Södertälje till Sveriges fjärde bästa idrottsstad**.

AUGUSTI

Den 12 augusti får Södertälje kommun **pris för sin höga andel ekologiska inköp**. Södertälje kommuns ekologiska inköpsandel är 30 procent och kommunen hamnar därmed på delad tredje plats i Ekomatsligan, endast 4,6 procentenheter efter Lund som tog hem förstaplatsen.

Klass 4 gul från Brunnsångskolan hjälps åt att skriva inledningen på berättelsen som de sedan ska göra en egen fortsättning på. FOTO: JOAKIM SERRANDER

Invigning av Drivaetbutiken.

Den 13 augusti invigs **konstutställningen Totally Tactile i Konsthallen**. Jan Niedojadlos konstverk lockade under några veckor över 17 000 besökare till en utställning med skulpturfigurer att ta på, krypa in och vila i.

Tjugosjätte augusti börjar **Kringelfestivalen** i Södertälje i dagarna två. Fyra scener med fullspäckat program och ett stort tivoli möter södertäljeborna.

Festivalens hjärta var vid Marenplan och huvudartister var Thomas Di Leva, Tove Styrke, Miss Li, Caroline af Ugglas, Burnt out punks och Södertäljesonen Johan Boding. Festivalen drar uppskattningsvis 50 000 besökare 2011.

SEPTEMBER

På Eklundsnsäs friluftsområde firar barn och ungdomar som lever med funktionsnedsättningar **Äventyrsdagen 2011**. Tillsammans med nära och kära testar de bland annat bågskytte, paddlar kajak, åker häst och vagn och leker med artister från Kulturskolan. Dagens avslutas med **Äventyrsloppet** – där alla är vinnare.

OKTOBER

4–5 oktober arrangerar **Lean forum sin årliga konferens, LeanLab**, i Södertälje. Det är också Lean forums 10-årsjubileum. Över 500 deltagare från Sveriges viktigaste företag och organisationer kommer till Södertälje för att ta del av och presentera hur

man genom lean som verksamhetsutveckling har lyckats förbättra såväl interna processer och leverans till medborgarna.

I oktober blir Södertälje första kommun som kopplar **Håll Sverige Rents mobilapplikation** direkt till det egna ärendehanteringssystemet.

NOVEMBER

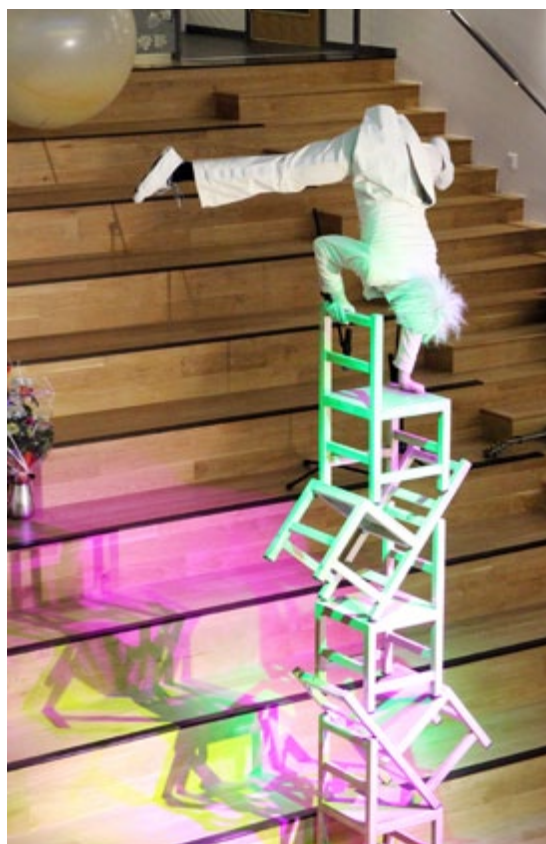
Familjerådgivningen bjuder in Suzanne Osten från Unga Klara. Osten talar om uppfostran utifrån pjäserna **Uppfostrarna och De Uppfostringsbara**.

Berättarministeriet startar **skrivarverkstad** i Luna Kulturhus. Södertälje är startkommun för denna unika sats-

Rami Ikzer och Zaher Waad Abdulah gillar den östersjövänliga skolmaten på Ronnaskolan. FOTO: MIKAEL JEPPE

Cirkus Cirkör förgyllde invigningen av nya Hovsjöskolan. FOTO: JAN VEJSTAD

ning på att ge röst åt barns och ungas drömmar, fantasier och berättelser.

DECEMBER

Den nionde december invigs **Driva-egetbutiken**. Det är satsning från Entreprenörsrådet som Södertälje kommun är en del av.

I december får Södertälje **besök från kinesiska samarbetsorten Wuxi**. I programmet ingår bland annat ett besök på vattenreningsprojektet vid Stavbofjärden, en föreläsning om Södertäljes översiktsplan och medborgardialog samt ett besök på Wendela Hebbegymnasiet – som är systerskola till Wuxi N 1. Girl's High School.

DIVERSIA-projektet, ett samarbete mellan tre regioner i Europa: Andalusien/Spanien, Malopolska/Polen och Stockholm/Sverige, fortsatte under året. DIVERSIA driver en jämförande studie mellan olika europeiska regioners förutsättningar för kvinnor och män att arbeta och bilda familj. Ett undertema i DIVERSIA är att undersöka nya familjemodeller och förändringar i befolkningen ur ett köns- och multikulturellt perspektiv.

Under perioden juni 2011 till december 2012 är **tågtrafiken mellan Södertälje centrum och Södertälje hamn avstängd**. Projektet påverkar pendlingen till Södertälje och ersättningstrafik etableras med buss. Direktbussen 748X, mellan Liljeholem och Södertälje centrum, blir snabbt

en succé. Vid Östertälje station står en provisorisk pendeltågsplattform färdig i december.

Den nya Hovsjöskolan, enligt Södertälje Skolmodell, står klar vid årsskiftet 2011/2012.

Vi har en bra grund att stå på inför framtidens utmaningar

UNDER ÅRET HAR det skett förändringar på ledande positioner både på tjänstemannasidan och inom den politiska ledningen och det är en slags nystart för ledarskapet och politiken i Södertälje kommun. Samtidigt spelar dessa förändringar i toppen en mindre roll för kommunens viktiga arbete med att leverera välfärdstjänster till medborgarna varje dag. Vad som gör skillnad är det kompetenta arbete som alla kommunens medarbetare inom förvaltningar och bolag bedriver varje dag. Som nyutträd i min roll som kommunstyrelsens ordförande har jag imponerats just av detta, kompetensen och yrkesstoltheten bland alla medarbetare. Jag vill rikta ett stort tack till alla anställda som under 2011 gjort fantastiska insatser.

En styrka och delförklaring till att Södertäljes medarbetare levererar högkvalitativa tjänster till brukarna/medborgarna är kommunens arbete med lean (Växthuset). Omvärldens intresse för Södertälje kommuns Växthusarbete är stort. Ett tydligt exempel är att Sveriges största leankonferens, Lean Forum, valde att förlägga 10-årsjubileumet i Södertälje. Södertälje är något av ett nav för lean i Sverige med framgångsrikt förbättringsarbete i den kommunala förvaltningen, Telgekoncernen, Astra Zeneca, Scania samt KTH:s Leancentrum vid Campus Telge. I kommunen finns det också en insikt om att det ofta är i gränssytorna mellan olika förvaltningar och myndigheter som den största potentialen finns för att förbättra kvaliteten och kapa slöserierna i välfärdssystemet. Ett exempel på detta är projektet Fler i arbete (FIA), som i januari 2011 invigdes. FIA är sprunget ur Södertälje kommuns och Arbetsförmedlingens gemensamma Växthusarbete. Tanken med arbetet i FIA är att effektivisera och förenkla arbetet med arbetslösa personer genom samordnade insatser där Arbetsförmedlingen, försörjningsstödsenheten och arbetslivskontoret gemensamt genomför kartläggning, planering och uppföljning.

Bokslutet för 2011 är positivt med ett resultat på 59 miljoner kronor. Detta trots en lågkonjunktur och höga

kostnader för försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Under året har ratingföretaget Standard & Poor's, på uppdrag av Södertälje kommun, satt betyg på kommunens kreditvärdighet. Betyget blev AA+/A-1+, vilket är det näst högsta betyget för lång finansiering och det högsta betyget för kort finansiering. Betyget betyder bland annat att Södertälje kommun har en högre kreditvärdighet än de nordiska bankerna, vilket gör det fördelaktigt att låna direkt från placerare på kreditmarknaden. Att Södertälje kommun nu har fått ett kreditbetyg innebär att kommunen får fler möjliga långgivare vid omsättning av befintliga lån.

Den högst prioriterade frågan inom kommunen är att kraftigt förbättra resultaten i skolan. Resultatet av granskningen av vår för-, grund- och gymnasieskola som Skolinspektionen genomförde under slutet av 2010 och inledningen av 2011 har varit värdefull. Kommunen fick på många områden allvarlig kritik för brister i verksamheten. Granskningen satte fingret på angelägenheten att förbättra kvaliteten och måluppfyllelsen för våra barn och elever. Under hösten har ett stort arbete med att ta fram en plan för systematiskt kvalitetsarbete genomförts. Detta arbete tillsammans med andra av utbildningskontoret planerade insatser och de ökade resurser som har tillförts ger en förhoppning att vi ska kunna klara av att vända resultaten i Södertäljes skolor.

Södertälje har ett starkt och växande näringsliv och är den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län. Under 2011 ökade antalet arbetstillfällen från 44 684 till 45 169. Samtidigt ökade inpendlingen med 192 personer (till totalt ca 19 630 personer) och utpendlingen ökade med 694 personer (till totalt ca 12 450 personer). Detta till trots hade kommunen under 2011 alltså bland länets högsta arbetslöshetssiffror. Kommunen genomförde under 2011 ett flertal insatser för att försöka bryta den höga arbetslösheten. Ett i övriga Sverige uppmärksammat initiativ var bolaget Telge Tillväxt som under året startade sin operativa verksamhet. Telge Tillväxt är ett bemanningsföretag för

”Södertälje har ett starkt och växande näringsliv och är den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län”

ungdomar mellan 18–24 år med målet att halvera ungdomsarbetslösheten i Södertälje på tre år. Företaget ägs av Telge, KF, Mekonomen, Scania, Manpower, Peab, Swedbank samt Folksam och samarbetar med Arbetsförmedlingen. För att nå framgång behöver samverkan och samarbete med andra myndigheter såsom Arbetsförmedlingen likväl som det privata näringslivet ytterligare stärkas och förbättras. Vi behöver också se till att vi får ut största möjliga effekt av de resurser som satsas på kommunala arbetsmarknadsåtgärder och bygga vidare på de insatser som får flest människor i arbete.

Även om detta skrivs i årsredovisningen för 2011 kan jag inte undvika att avslutningsvis kommentera den kalldusch som drabbade Södertälje den 2 februari 2012 när AstraZeneca meddelade att de har beslutat att lägga ned sin forskningsverksamhet i Södertälje. Omkring 1 100–1 200 tjänster inom AstraZenecas svenska forskningsorganisation berörs, varav merparten i Södertälje. Detta är ett svårt slag inte bara mot Södertälje utan hela Stockholmsregionen. Samtidigt som Södertälje kommun är djupt oroade över de negativa effekter som Astra Zenecas avveckling kan innebära, vet vi om att kommunen har goda förutsättningar för ett fortsatt starkt näringsliv och tillväxt både i befintliga företag och nya branschkluster. Södertälje kommun, med dess strategiska läge mellan E4 och E20, en egen stadskärna, starkt näringsliv och ett växande högskolecampus har pekats ut som en av flera regionala kärnor i Stockholmsregionen. Detta behöver vi nu ta fasta på och tillsammans med det lokala näringslivet kraftsamla för att ytterligare utveckla och bredda Södertäljes näringsliv.

Boel Godner

Kommunstyrelsens ordförande (S)

Samhällsekonomisk utveckling

Mot bättre tider

Den ekonomiska utvecklingen har varit ytterligt svag under slutet av 2011 i stora delar av Europa. Den svaga utvecklingen har bidragit till ett påtagligt fall i svensk export och industriproduktion. Men trots den försvagning som skett uttrycker idag många industriföretag en större optimism om framtiden än tidigare. Tillväxten i svensk ekonomi har tillfälligt stannat av, men bedömningen är att svensk ekonomi snart växer igen.

Skatteunderlaget ökar i måttlig takt

Skatteunderlaget växte under år 2011 i relativt måttlig takt. Konjunkturavmattningen leder till att den starka utvecklingen på arbetsmarknaden slår om till minskande sysselsättning och lägre löneökningstakt år 2012. Effekten på skatteunderlaget motverkas dock av två faktorer. Dels ökar pensionsinkomsterna betydligt när den automatiska balanseringens broms år 2011 förbyts i gas år 2012. Dels ökar inte grundavdragen i samma omfattning 2012 som de gjorde 2011, då grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjdes.

Den reala utvecklingen av skatteunderlaget (när man tagit hänsyn till beräknade förändringar i priser och löner) dämpas under 2012 och framåt. Det innebär att kommunerna har något sämre möjligheter att klara av att finansiera nya eventuella satsningar och kostnaderna för den förändrade befolkningen med t ex fler äldre.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Olika skatteunderlagsprognoser – procentuell förändring

	2011	2012	2013	2014	2015
SKL, jan 2012	3,0	3,2	3,6	4,0	4,7
ESV, dec 2011	2,9	3,7	3,6	4,1	4,7
SKL, dec 2011	2,9	3,5	3,3	4,2	4,9
BP, sep 2011*	2,3	3,3	3,8	4,8	4,4

Nyckeltal för den svenska ekonomin – procentuell förändring om inte annat anges

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BNP	5,3	4,5	1,3	2,5	3,5	4,0
Sysselsättning, timmar	1,9	1,1	-0,5	0,1	1,4	1,8
Öppen arbetslöshet, nivå	8,4	7,6	7,9	8,1	7,4	6,5
Timlön	2,6	2,5	3,0	3,1	3,2	3,6
Konsumentpris, KPI	1,2	3,0	1,9	1,4	2,0	2,2

Tillväxten i landets ekonomi blev lägre 2011 än 2010 men Sverige har ändå klarat sig bättre än många andra länder. Inbromsningen slog igenom under sista kvartalet 2011 som hade en tillväxt nere på 1,1 procent. För 2012 spås en låg tillväxt men för åren efter det sker en försiktig uppgång i ekonomin.

Sverige är ett exportberoende land och därför känsligt för snabba förändringar i omvärlden. Politiska oroligheter och konflikter kan snabbt ge effekter på råvarupriser och exportmarknader och därmed ge en mer negativ utveckling av vår ekonomi.

På arbetsmarknaden pekar utvecklingen mot en fortsatt försvagning med minskad sysselsättning under 2012. Först under 2013 börjar antalet arbetade timmar att stiga igen.

Den svagare utvecklingen av samhällsekonomin förstärker behovet av fortsatta effektiviseringskrav i Södertälje kommun för att möta kostnaderna för den höga arbetslösheten.

Om inte intäkterna ökar genom ökade statliga bidrag och/eller ökande utjämningsbidrag måste Södertälje även i fortsättningen genomföra stora kostnadsminskningar, effektiviseringar och omprövningar i sina verksamheter.

Som i många andra kommuner ökar kostnaderna för den förändrade befolkningen. Vi får fler äldre och fler barn, framförallt i grundskoleåldrarna. Det som skiljer Södertälje just nu från andra kommuner är däremot våra kostnader för den sociala verksamheten. Den samhällsekonomiska utvecklingen under de närmaste åren leder inte till så höga skatteintäkter att allt detta kan finansieras. ■

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Regionens utveckling

Maria Yousef hyrdes in av Drivhuset, som hjälper Södertäljebor med att starta och driva företag, för att mata in viktiga kontaktuppgifter i en databas. FOTO: MIKAEL JEPPE

BNP-TILLVÄXTEN UNDER 2011 blev 3,9 procent på helårsbasis enligt SCB. Södertälje kommun fortsätter att vara den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län och den största på Södertörn.

Under 2012 kommer en tillväxtstrategi att formuleras och satsningarna på entreprenörskap att fortsätta. Det övergripande målet med dessa satsningar är att utveckla ett mer diversifierat näringsliv eller ett "tredje näringslivsben". Detta betyder att sysselsättningen ska öka i nya, expansiva branscher och antalet medelstora företag ska öka då det är dessa företag som betyder mycket för en positiv sysselsättningsutveckling. Om målet uppnås får kommunen ett näringsliv som bidrar till färre försörjningsstödstagare, högre sysselsättningsnivåer och lägre arbetslöshet.

Södertälje Direkt öppnades i Stadshuset våren 2011. Det är en kundtjänst där företagare och privatpersoner får svar på sina frågor om till exempel bygglov, markupplåtelse

och allmänna tillståndsärenden, men även på frågor om livsmedel, exploatering och parkeringstillstånd. Även på kommunens webbplats och via Facebook förstärks informationen.

Södertälje kommun publicerade boken *Näringsrika Södertälje* – en matnyttig bok om en kommun i tillväxt, som ska utgöra grunden i ett aktivt marknadsföringsarbete gentemot t ex nyetableringar. Boken ger genom konkreta exempel och tydliga fakta, medvetandegöra många av de positiva fördelar och konkurrensfördelar som Södertälje kommun erbjuder näringslivet.

I Södertälje kommun uppgick antalet avregistrerade företag 2011 till 306 vilket är en ökning jämfört med 2010 då 287 företag avregistrerades enligt Bolagsverkets officiella statistik. Myndigheten för Tillväxtanalys gör särskild statistik gällande upphörda företag som beror på företagskonkurs, vilka uppgick till 56, den lägsta noteringen sedan 2008.

Dock ökade antalet berörda av konkurser till 278 personer vilket är den högsta noteringen på 10 år. Under 2010 berördes totalt 118 personer av konkurser.

Södertälje kommuns satsningar på entreprenörskap och nyföretagande har fortsatt under 2011. Fokus i arbetet under 2012 kommer att ligga på Entreprenörsrådet, en samverkan mellan rådgivningsaktörer och myndigheter som har betydelse för entreprenörskap. Arbetet ska öka kostnadseffektiviteten och möjliggöra gemensamma projekt mellan de berörda aktörerna. Drivaetgetbutiken har öppnats för att fungera som en dörr in till information och rådgivning om aktörer som verkar för entreprenörskap och företagande.

Det arbete olika aktörer genomför har bidragit till att nyföretagandet i form av nyregistrerade företag ökade till 615 under 2011, det största antalet nya företag sedan statistiken från Bolagverket blev fullständig. Antalet nyregistrerade företag uppgick 2010 till 598. I Södertälje uppgår antal nystartade företag per tusen invånare till 7,0, vilket placerar Södertälje kommun på plats 48 av rikets 290 kommuner i fråga om nyföretagande.

På Campus Telge har samarbetsrådet, som består av kommunen, näringslivet, studentkåren och KTH samt Mälardalens högskola fortsatt arbeta efter programförklaringen för 2011–2012 med fokus på fler nya näringslivsnära utbildningar.

Under året har det skapats förutsättningar för ett utökat programutbud på Campus Telge.

Under 2012 ges följande utbildningar:

- Höskoleingenjör Maskinteknik, 180 hp, Kungliga Tekniska Högskolan
- Lärare förskolan och skolans tidigare år, 210 hp, Mälardalens Högskola
- Sjuksköterskeprogrammet, 180 hp, Mälardalens högskola
- Lärare grundskolans årskurs 4–6, 240 hp, Karlstads Universitet
- Ekoteknikprogrammet, 180 hp, Mittuniversitetet
- Socionomprogrammet, 210 hp, Högskolan i Gävle
- Butikschefprogrammet, 120 hp, Högskolan i Skövde

Magisterprogram:

- Tillämpad logistik, 60 hp, Kungliga Tekniska Högskolan
- Produktframtagning, 60 hp, Kungliga Tekniska Högskolan

- Project Management and Operational Development, 60 hp, Kungliga Tekniska Högskolan

Övrigt:

- Tekniskt basår, 60 hp, Kungliga Tekniska Högskolan
- Fristående kurser (ett antal inom vård och utbildning)
- KTH Leancentrum

Campus Telge Business Day har genomförts under året. Det är ett evenemang som sammanför studenter, företagare och entreprenörer för att utbyta erfarenheter, knyta affärskontakter och öppna upp för anställningsmöjligheter.

Södertälje samarbetar med Stockholm Business Alliance

Stockholm Business Alliance (SBA) vision bygger på att Stockholmsregionen långsiktigt ska vara norra Europas ledande tillväxtregion med den snabbast växande brutto-regionalprodukten. För att nå denna vision genomförs bland annat en serviceundersökning vartannat år för att säkerställa att regionens service till näringslivet är god. Under 2011 genomförs denna undersökning för tredje gången sedan 2007. För Södertälje kommun sjönk Nöjd kundindex något 2011 till 58 jämfört med 2009 års undersökning som hade en NKI på 62.

SBA arbetar med att kommunicera och marknadsföra Stockholm som Skandinaviens naturliga mittpunkt, ledande marknadsplats och tongivande kulturstad. Det mest omfattande arbete som SBA bedriver är emellertid investeringsfrämjande. Utländska direktinvesteringar bidrar till regionens tillväxt. Följande sektorer har identifierats som särskilt möjliga att attrahera till Stockholmsregionen utifrån de fördelar som regionen har:

- IT & Telekom
- Life science
- Automation & robotik
- Finansiella tjänster
- Miljöteknik
- Besöksnäring
- Logistik
- Metaller & gruvdrift

Dessa områden ses alltså som framtidens utvecklingsområden. SBA närvarar på internationella mässor för att marknadsföra regionen. ■

Södertälje Direkt. Kommunvägledarna Nina Sundbom och Samir Saado tillsammans med Bettan Söhr-Löfgren (mitten). FOTO JOAKIM SERRANDER

Befolkningen 2011

FOTO: JOAKIM SERRANDER

FOLKMÄNGDEN I SÖDERTÄLJE KOMMUN uppgick till 87 685 personer den 31 december 2011. Under året ökade befolkningen med 1 439 personer eller 1,7 procent.

► [Se diagram 1](#)

Folkmängden i Sverige uppgick till 9 482 855 personer vilket var en ökning med 67 285 personer eller 0,7 procent.

Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till både naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

► [Se diagram 2](#)

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2011 var 1 149 och antalet avlidna var 701 vilket gav ett födelseöverskott på 448 personer.

Antalet inflyttare uppgick till 5 985 och antalet utflyttare till 5 012 vilket gav ett positivt flyttningsnetto på 973

personer. Inflyttningen från utlandet ökade något jämfört med föregående år samtidigt som utflyttningen till länet och övriga riket minskade.

Flyttningsnetto 2011

Därav mot

Totalt	Stockholms län	Övriga Sverige	Utlandet
973	-205	-196	1 374

Befolkningsammansättning

Medelåldern i Södertälje ligger på 39 år vilket är lägre jämfört med riket som helhet.

► [Se diagram 3](#)

Vid årsskiftet hade cirka 45 procent av Södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Irak utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med finskt ursprung. ■

Invånare med utländsk bakgrund den 31 december 2011 efter ursprungsland:

Irak.....	9 294
Finland.....	6 431
Syrien.....	6 128
Turkiet.....	5 390
Libanon.....	937
Polen.....	1 460
Tyskland.....	1 159
Chile.....	889
Jugoslavien.....	806
Övriga länder och territorier.....	6 251
Totalt.....	39 745

Fakta om Södertäljeborna

	Södertälje	Riket
Medelålder (%)	38,9	41,1
- män	37,9	40,1
- kvinnor	39,8	42,1
Fruksamhet 2010 ¹⁾ (%)	2,04	1,98
Andel utländska medborgare (%)	16,4	6,7 ⁶⁾
Andel utrikes födda (%)	32,7	14,3
Andel utländsk bakgrund ²⁾ (%)	44,0	18,6
Medianinkomst tkr/år ³⁾	216,0	229,4

Boende (%)

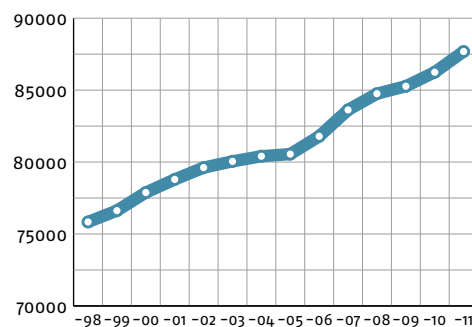
- i småhus	30	45
- i flerbostadshus	70	54

Högsta utbildningsnivå⁴⁾ (%)

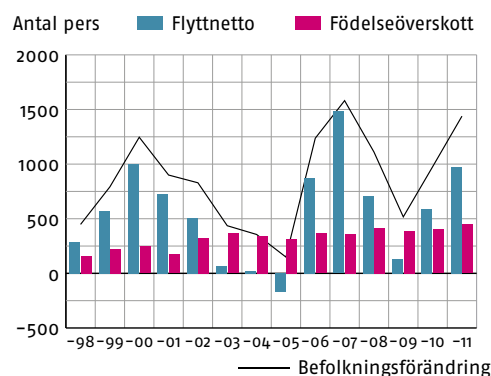
- folk-/grundskola	21	14
- gymnasial	46	47
- eftergymnasial < 3 år	14	15
- eftergymnasial > 3 år	16	21
- uppgift saknas	3	2
Arbetslösa ⁵⁾	6,4	3,6

- 1) Summerad fruktsamhet kvinnor år 2010
- 2) Utländsk bakgrund avser utrikes födda eller födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands
- 3) Avser sammanräknad förvärsinkomst inkomståret 2010, medianinkomst för samtliga 20-64 år
- 4) Avser uppgifter 2010
- 5) Omfattar öppet arbetslösa december 2011
- 6) Avser uppgifter på riksnivå år 2010

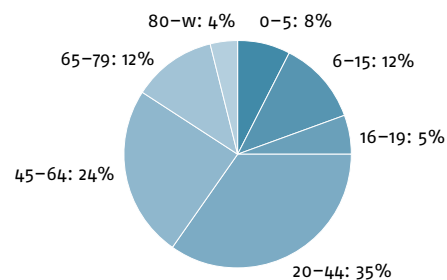
1. Befolkningsutveckling 1998-2011

2. Förklaringsvariabler till Södertälje kommuns befolkningsutveckling 1998-2011

3. Åldersfördelning år 2011

Boende, näringsliv och arbetsmarknad

Bostäder

Intresset för att bygga bostäder i Södertälje har varit stort under året. Det byggdes 196 nya bostäder i Södertälje, 121 i flerbostadshus och 75 i småhus. Inte sedan 2008 har det byggts lika många bostäder i kommunen. Nya flerbostadshus har byggts bland annat i kvarteret Körsbäret i centrala Södertälje och i Ljungbacken i Järna. Det har byggts småhus i Glasberga, Ritorp och Kallfors. Det har uppförts i genomsnitt 206 bostäder per år i kommunen under de tio senaste åren.

► [Se diagram 1](#)

Det har fortsatt att vara en stor inströmning av nya ärenden till bygglovsenheten samtidigt som antalet beslutade ärenden har ökat kraftigt, med 15 procent.

► [Se diagram 2](#)

Stora bygglovsansökningar under 2011 var det nya polishuset, ny skola i Brunnsäng, 105 lägenheter som Telgebostäder planerar i kvarteret Lampan vid Tom Tit, 40 lägenheterna i kvarteret Tjädern som HSB planerar, 20 lägenheter i kvarteret Sillen på Vårdsholmen, flerbostadshus som uppförts vid Ljungbacken i Järna samt tre flerbostadshus i Tallhöjden med ett 50-tal lägenheter som Besqab planerar. Även områdena Glasberga, Kallfors och Viksberg fortsätter att växa.

Den nya plan- och bygglagen som trädde ikraft den 2 maj ger kommunerna ett utökat uppdrag att övervaka uppförandet av bygget. Lagen anger också att den maximala tiden från det att bygglovsansökan är komplett till svarsbesked

får vara max 10 veckor. Tre av fyra ansökningar har fått svar i tid under den nya lagens första år. Under 2012 ska verksamheten ge alla besked inom 10 veckor efter att ansökan är komplett.

Även alla nya detaljplaner som vunnit laga kraft under året ger förutsättningar för intresserade byggherrar att uppföra nya bostäder. Tillsammans ger de nya planerna möjligheter att bygga drygt 700 bostäder. Planerna avser Lejonet vid f d Länstidningen, Skillebyholm, omvandlingsområdet Talbystrand med flera.

Inom programmet för förnyelse av stadskärnan pågår nu arbetet med detaljplaner som på sikt kan ge förutsättningar för 350 bostäder i stadskärnan. För att förbättra kollektivtrafiken rymmer kommunens planer också en satsning på ett resecentrum vid den nuvarande centralstationen och den pågående utbyggnaden av dubbelspår mellan centralen och den nya stationen i hamnen. Ombyggnaden av dubbelspåret ska vara klar våren 2013.

Mark för företagsetablering

Almnäsområdet kommer i framtiden att bli kommunens stora satsning på mark för företagsetablering eftersom kommunen inte har någon betydande företagsmark kvar i de mer centrala delar att detaljplanelägga.

På kommunens hemsida [www.sodertalje.se/Bo&Bygga/Planerad bebyggelse och detaljplaner/företagsmark/planlagd företagsmark](http://www.sodertalje.se/Bo&Bygga/Planerad%20bebyggelse%20och%20detaljplaner/f%C3%B6retagsmark/planlagd%20f%C3%B6retagsmark) finns aktuell information om företagsmark samt också på [www.sodertalje.se/Näringsliv&arbete/Lediga lokaler och mark](http://www.sodertalje.se/N%C3%A4ringsliv&arbete/Lediga%20lokaler%20och%20mark) finns information om ledig företagsmark.

Trygghetsvårdarna i sina gula jackor är en del av kommunens omfattande arbete för ett tryggare Södertälje. På bilden Nuri Urunc och Sofie Nord.

FOTO: KRISTINA EDER

Arbetsliv och arbetsmarknad

Södertälje är fortsättningsvis den tredje största arbetsmarknaden i Stockholms län och den största på Södertörn. Finanskrisen påverkade sysselsättningen negativt men en viss återhämtning har skett. Antalet arbetstillfällen har ökat till 45 169 från 44 684. Södertälje kommun är sårbar vilket beror på kommunens beroende av tillverkningsindustrin, som utgör 35 procent av kommunens arbetstillfällen.

Det finns cirka 7300 registrerade företag i Södertälje enligt SCB, där cirka 3 222 har en omsättning på över 100 tkr per kalenderår. Under 2011 nyregistrerades 615 företag, samtidigt som 306 avslutades. De tre största branscherna i Södertälje, om man studerar nettoomsättning, är tillverkningsindustrin störst med 88,4 mdkr, sedan kommer handel med 23 mdkr och på tredje plats el, värme och vattenförsörjning med 7 mdkr. På fjärde plats kommer företagstjänster med 6 mdkr. När det är fråga om sysselsättning är tillverkningsindustrin den största branschen med cirka 15 950 arbetstillfällen. De andra stora branscherna i Södertälje är handel med 4 097 arbetstillfällen, företagstjänster med 3 238 arbetstillfällen och byggindustri med 2 753 arbetstillfällen.

Södertälje kommun är följaktligen en viktig arbetsmarknad för regionen – arbetspendlingen innebär ett inflöde av arbetskraft med över 19 630 personer in till Södertälje medan 12 451 pendlar ut. Inpendlingen ökade med 192 personer och utpendlingen ökade med 694 personer.

Totalt förvärvsarbetade 45 169 Södertäljebor 2010 vilket är en ökning från 44 684 jämfört med året innan.

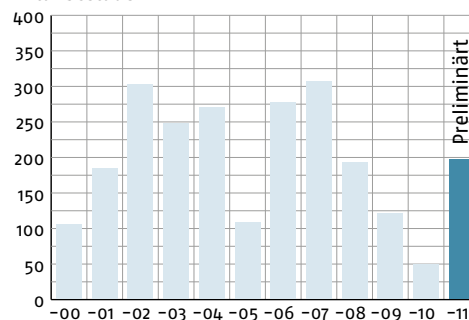
De största arbetsgivarna i Södertälje:

Scania CV AB*	7 948
Södertälje kommun	5 510
Astra Zeneca AB*	7 277
Södertälje sjukhus*	1 058
Dynamate AB*	699
Telge AB (koncernen)	676
Scania IT AB*	529
Volkswagen Group Sverige AB*	311
Cerealía	270
Kriminalvården Hall	270
Nobina	270

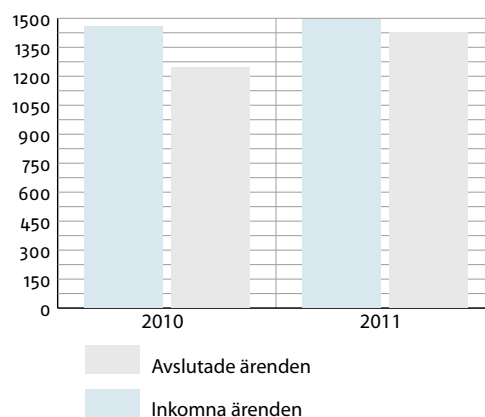
* Svensk Handelstidning Justitia v2 2012.

1. Färdigställda bostäder i Södertälje kommun 2000–2011

Antal bostäder

2. Antalet inkomna och beslutade ärenden 2010 och 2011

KOMMUNFULLMÄKTIGE

VALNÄMND

ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

KOMMUNREVISION

ARVODESNÄMND

KOMMUNSTYRELSE

NÄMNDER	KONTOR	KOMMUNÄGDA BOLAG	DELÄGDA BOLAG	KOMMUNALA UPPDRAGSFÖRETAG
Utbildningsnämnd	Utbildningskontor	Södertälje kommuns förvaltnings AB	Söderenergi AB (42%)	Politisk verksamhet samt infrastruktur, skydd mm 38 mkr 9%
Äldreomsorgsnämnd	Äldreomsorgskontor		SYVAB (16,7%)	
Social- och omsorgsnämnd	Social- och omsorgskontor	Telge (i Södertälje) AB	AB Fotbollsarenan (25%)	Pedagogisk verksamhet 95 mkr 4%
Arbetslivsnämnd	Arbetslivskontor	Telge Energi AB	Glasberga Fastighets AB Kommunen 25% Telge 25%	Äldreomsorg 107 mkr 11%
Kultur- och fritidsnämnd	Kultur- och fritidskontor	Telge Nät AB		
Teknisk nämnd	Samhällsbyggnadskontor	Telge Återvinning AB	Glasberga KB Kommunen 25% Telge 25%	Insatser till personer med funktionsnedsättning 320 mkr 30%
Stadsbyggnadsnämnd	Lantmäterikontor	Telge Kraft AB		
Miljönämnd	Miljökontor	Telge Bostäder AB	Manpower Telge Jobbstart AB (49%)	Vuxenvård (IFO) 7 mkr 10%
Enhörna kommunalnämnd		Telge Fastigheter AB	Telge Peab AB (49%)	Barn- och ungdomsvård 57 mkr 28%
Järna kommunalnämnd		Södertälje Hamn AB	Telge Tillväxt AB (93%)	Särskilda riktade insatser och övrigt 25 mkr 10%
Hölö-Mörkö kommunalnämnd		Tom Tits Experiment AB		
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd		Telge Hovsjö AB	Kommunalförbund Södertörns Brandförsvarsförbund	<i>Friskolor och köp av andra kommuner ingår ej.</i>
		Telge Inköp AB		
		Telge Brandalssund AB	Samordningsförbundet i Södertälje	
		Telge Almnäs AB		

Kommunens organisation

Politisk ledning

Kommunfullmäktige är Södertälje kommuns högsta beslutande instans, en lokal riksdag om man så vill. Kommunfullmäktiges 65 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år samtidigt som valet till riksdag och landsting äger rum.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2011–2014

	Mandat
Socialdemokraterna (S)	25
Moderaterna (M)	15
Folkpartiet (FP)	4
Vänsterpartiet (V)	4
Miljöpartiet (MP)	5
Kristdemokraterna (KD).....	2
Centern (C).....	3
Nationaldemokraterna (ND)	2
Sverigedemokraterna (SD)	5
Totalt	65

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder och avkastningskrav för aktiebolagen. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen är det ledande och samordnande organet. Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen och ha

uppsikt över övriga nämnders verksamhet, följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning m.m.

Kommunstyrelsen har elva ledamöter och elva ersättare. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

De olika nämnderna är organiserade i åtta facknämnder och fyra kommundelsnämnder. Facknämnderna är: Utbildningsnämnd, social- och omsorgsnämnd, arbetslivsnämnd, kultur- och fritidsnämnd, äldreomsorgsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och miljönämnd. De fyra kommundelsnämnderna finns i kommunens ytterområden, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo. Dessutom finns överförmyndarnämnd, valnämnd, arvodesnämnd och kommunrevisionen.

Förvaltningsledning

STADSDIREKTÖR: Ulla-Marie Hellenberg

Södertälje kommuns verksamheter och de kommunala bolagen leds av stadsdirektören.

Kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern omfattar kommunen och de tjugotal företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer anses ingå i koncernen motsvarande den ägda andelen.

► [Se organisationsschema](#)

De ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsen. Raden till vänster nedifrån: Aydin Özakaya (S), Tage Gripenstam (C), Ulla Rygin (S), Eva Lofvar Konradsson (MP) och Mats Siljebrand (F). Raden till höger nedifrån: Boel Godner (S), Marita Lärnestad (M) och Veronica Westergård (KD). Saknas på bild: Elof Hansjons (S), Staffan Norberg (V), Anne-Marie Larsson (M) och Tommy Hansson (SD). FOTO: MATHIAS GÄLSING

SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

Kommunfullmäktige

ORDFÖRANDE: Karin Östlund (S)

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 65 ordinarie ledamöter och sammanträder elva gånger per år. Mötena är öppna för allmänheten.

Kommunstyrelse

ORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

Kommunstyrelsen är kommunens "regering" med uppdrag att bereda alla ärenden som ska beslutas i kommunfullmäktige och svara för finansiell styrning och samordning. Kommunstyrelsen svarar också för verkställigheten av kommunfullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen har elva ledamöter från åtta partier.

Överförmyndarnämnd

ORDFÖRANDE: Barbro Hedlund (S)

Överförmyndarnämnd har tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Dessa hjälper personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt eller förvalta sin ekonomi.

Valnämnd

ORDFÖRANDE: Gunilla Andir (S)

Enligt vallagen skall det finnas en valnämnd i varje kommun. Valnämndens huvuduppgift är att ansvara för det

praktiska genomförandet av de allmänna valen i respektive kommun, till exempel val till riksdag, landsting, kommunfullmäktige och till EU.

Kommunrevision

ORDFÖRANDE: Elisabet Komheden (S)

Kommunfullmäktige skall enligt kommunallagen utse revisorer. Revisorerna är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för den kommunala verksamheten. Till sin hjälp kan de förtroendevalda revisorerna anlita yrkesrevisorer. Revisorerna har till uppgift att granska att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna är rättvisande och att befintlig kontroll inom nämnderna är tillräcklig.

Arvodesnämnd

ORDFÖRANDE: Alf Eriksson (S)

Arvodesnämnden bereder frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda såsom bestämmelser om arvodenas storlek och konstruktionen av arvodena.

Utbildningsnämnd

ORDFÖRANDE: Peter Friström (S)

UTBILDNINGSDIREKTÖR: Peter Fredriksson

Utbildningsnämnden är ansvarig för förskola, skolbarnom-

Kommunens ledningsgrupp. Från vänster: Staffan Jonsson, Karl-Axel Reimer, Anna Wrangel, Peter Fredriksson, Paki Holvander, Ola Schön, Gunilla Holmquist, Mats Christiansson, Roger Svanborg och Arjun Bakshi. FOTO: MATHIAS GÄLSING

sorg, grundskola samt särskola i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna Järna, Hölö-Mörkö, Enhörna och Vårdinge-Mölnbo. Nämnden har även ansvar för gymnasieskolan i hela kommunen.

Äldreomsorgsnämnd

ORDFÖRANDE: Kerstin Pettersson (V)

OMSORGSCHEF: Magnus Johansson

Äldreomsorgsnämnden är ansvarig för äldreomsorgen i Södertälje med undantag av de yttre kommundelarna, Enhörna, Hölö-Mörkö, Järna och Vårdinge-Mölnbo.

Socialnämnd

ORDFÖRANDE: Rose-Marie Jacobsson (S)

SOCIALDIREKTÖR: Gilda Johansson

Socialnämnden är ansvarig för individ- och familjeomsorg (utredning, vård och behandling samt ekonomiskt bistånd) Nämnden har även ansvar för psykiatri.

Omsorgsnämnd

ORDFÖRANDE: Ifeta Ahmic (S)

SOCIALDIREKTÖR: Gilda Johansson

Omsorgsnämnden är ansvariga för verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Arbetslivsnämnd

ORDFÖRANDE: Besim Aho (S)

ARBETSLIVSCHEF: Arjun Bakshi

Arbetslivsnämnden är ansvarig för arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning och introduktion för flyktingar och andra invandrare.

Kultur- och fritidsnämnd

ORDFÖRANDE: Anna Bohman (S)

KULTUR- OCH FRITIDSCHEF: Staffan Jonsson

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för, kommunens fritidsgårdar, Torekällbergets museum och Luna kulturhus samt kulturskolan med Estrad, program och konferens. Idrottsanläggningar och det kommunala föreningslivet ligger även inom nämndens ansvarsområde. Ansvaret för verksamheten i de yttre kommundelarna ligger på respektive kommunalnämnd.

Teknisk nämnd

ORDFÖRANDE: Ewa Lofvar Konradsson (MP)

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR: Gunilla Holmquist

Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar. Ansvaret för gator och vägar i kommundelarna ligger på kommunalnämnderna i Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö och Vårdinge-Mölnbo. Den tekniska nämnden har också ansvaret för exploateringsfrågor, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.

Stadsbyggnadsnämnd

ORDFÖRANDE: Staffan Norberg (V)

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR: Gunilla Holmquist

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggverksamhet samt mät- och kartverksamheten i kommunen. Ansvaret för plan- och byggverksamhet i de fyra kommundelarna ligger på kommunalnämnderna.

Miljönämnd

ORDFÖRANDE: Patrik Waldenström (MP)

MILJÖCHEF: Lars Johansson

Miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden utför också de miljöuppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

KOMMUNDELSNÄMNDER

Det finns fyra kommunalnämnder, som ansvarar för stora delar av verksamheterna ute i kommundelarna; förskola, grundskola, äldreomsorg samt vissa delar av den tekniska verksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Den personal, som arbetar inom nämndens ansvarsområden har sin organisatoriska tillhörighet i de fackkontor där verksamheten finns samlad.

Enhörna kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Johan Anderson (S)

Järna kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Hasse Neideman (MP)

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Kerstin König (S)

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

ORDFÖRANDE: Björn Å Eriksson (S)

KOMMUNÄGDA BOLAG

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

VD: Stefan Hollmark

Södertälje Kommuns Förvaltnings AB är ett ägarbolag som äger Telge (i Södertälje) AB.

Telge (i Södertälje) AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Boel Godner (S)

VD: Stefan Hollmark

Telge (i Södertälje) AB är moderbolag för koncernen.

I Telge samordnas koncernens stabsfunktioner och utfärdas ägardirektiv till dotterbolagen m.m.

Telge Energi AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Johan Öhnell

VD: Mats Fagerström

Telge Energi AB bedriver elförsäljning i hela Sverige och har ca 170 000 kunder varav ca 40 000 i Södertälje. Bolaget erbjuder även tilläggstjänster som husassistans.

Telge Nät AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Mats B O Larsson

VD: Stefan Hollmark

Bolaget ansvarar för fjärrvärme, fjärrkyla, elnät, VA-nätet och ett lokalt bredbandsnät i Södertälje.

Telge Återvinning AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Mats Greger (MP)

VD: Helena Karlsson

Telge Återvinning AB samlar in och återvinner hushålls- och industriavfall. Bolaget erbjuder även helhetslösningar för företag och industrier, arbetar med forskning och utveckling inom områden som t.ex. lakvatten och askhantering.

Telge Kraft AB (ägs till 60 %)

STYRELSEORDFÖRANDE: Peter Wigert

VD: Frans Lundquist

Telge Kraft är ett konsultbolag som på kraftmarknaden bl.a. ansvarar för kraftinköpen åt sin ägare och förvaltar elportföljer åt ett 50-tal nationella kunder. Bolaget bedriver även i dotterbolag värdepappersrörelse. Bolaget ägs, förutom av Telge, av LM Ericson, AstraZeneca och Scania.

Telge Bostäder AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Ingela Nylund-Watz (S)

VD: Eva Nygren

Telge Bostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag som äger och förvaltar drygt 10 000 lägenheter i flerbilshus och radhus.

Telge Fastigheter AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Stefan Bengtsson (V)

VD: Liselott Nilsson

Bolaget är lokalförsörjare åt Södertälje kommun vad avser skolor, äldreboende och kontor. Dessutom hyrs kommersiella lokaler ut såsom kontors- och butikslokaler i såväl centrala lägen som i lokala stadscentra.

Södertälje Hamn AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Claes Hellgren (S)

VD: Erik Froste

Södertälje Hamn AB:s verksamhet består av traditionella hamntjänster såsom, lastning och lossning av fartyg, mottagning/utlämning av gods, terminalhantering, lagerhantering samt mark- och magasinuthyrning. I verksamheten ingår även oljehamnen i Södertälje.

Tom Tits Experiment AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Peter Karlberg (S)

VD: Björn Edlund

Tom Tits Experiment är ett Science Center med drygt 600 experiment och en kultur- och utbildningsverksamhet. I verksamheten ingår även butik, restaurang och café, olika arrangemang och program samt turnéverksamhet med mobila utställningar. Tom Tits bedriver även enskild förskola.

Telge Hovsjö AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Stefan Hollmark

VD: Patrik Derk

Telge Hovsjö är ett bolag som ansvarar för bostäder, lokaler och grönområden och i samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m.fl. utvecklar bostadsområdet i Hovsjö.

Telge Inköp AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anitra Steen

VD: Anna Karin Renström

Bolaget bedriver inköpsverksamhet för Södertälje kommun och de kommunägda bolagen.

Telge Brandalsund AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

Bolaget ska utveckla området Brandalsund.

Telge Almnäs AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

Bolaget ska utveckla området Almnäs.

Telge Tillväxt AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Kjell Hasslert

VD: Harry Mc Neil

Bolaget ska anställa arbetslösa ungdomar och i samarbete med svenska företag, arbetslivskontoret och arbetsförmedlingen ge dem arbetslivserfarenhet, nätverk och utbildning för att därigenom göra dem anställningsbara i nästa led. Bolaget ska också genom affärsutveckling skapa helt nya arbeten för ungdomar. Telge Tillväxt ägs av Telge tillsammans med KF (Kooperativa Förbundet), Swedbank, Mekonomen, Scania, Manpower, Peab och Folksam. Telge äger 93 % och övriga delägare äger 1 % vardera.

Manpower Telge Jobbstart AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

VD: Cecilia Ståhl

Bolaget bedriver jobbcoachning, yrkes- och studievägledning, rekryterings- och bemanningsverksamhet i syfte att minska arbetslösheten för långtidsarbetslösa och flyktingar. Bolaget ägs av Telge till 49 procent.

Telge Peab AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

VD: Tomas Anderson

Bolaget har till uppgift att förvärva, bebygga och försälja fast egendom. Telge äger 49 procent av aktierna och resterande del ägs av Peab AB.

ÖVRIGA INTRESSEBOLAG

Söderenergi AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

VD: Karin Medin

Söderenergi AB har till uppgift att på miljömässigt och effektivt sätt producera värme. Telge i Södertälje AB äger 42 procent av aktierna i bolaget, med ett röstvärde som motsvarar 50 procent vid bolagsstämman. Huddinge och Botkyrka kommuner äger resterande del. I Söderenergi-koncernen ingår förutom Söderenergi AB även Igelstaverkens Förvaltnings AB samt AB Baltic Peat.

SYVAB

STYRELSEORDFÖRANDE: Anders Lago (S)

VD: Carl-Olof Zetterman

SYVAB, Sydvästra stockholmsregionens VA-verksaktiebolag, bedriver ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening i Himmelfjärdsverket. Telge AB:s ägarandel är 16,7 procent. Övriga ägare är kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem och Stockholm.

Glasberga Fastighets AB

STYRELSEORDFÖRANDE: Bengt Bengtsson

VD: Patrik Andersson

Ägarnas intentioner med Glasberga Fastighets AB är att skapa en ny attraktiv stadsdel inom Glasberga. Bolaget ägs av Södertälje kommun, Telge Bostäder AB, Riksbyggen Ekonomisk förening och JM Byggnads AB med vardera 25 procent av aktierna.

God Ekonomisk Hushållning (GEH)

Sammanfattning och bedömning

I förvaltningsberättelsen i årsbokslutet görs en utvärdering om kommunens mål för god ekonomisk hushållning har nåtts. En samlad bild ska lämnas av hur väl kommunfullmäktiges mål och inriktning för ekonomi, personal och verksamhet har uppnåtts. Utvärderingens fokus ska vara att visa om kommunen utfört sin verksamhet väl och om man har kunnat betala för den verksamhet man haft och inte skjuta betalningsansvaret på framtiden.

För Södertälje kommun innebär god hushållning att verksamheten bedrivs effektivt, d.v.s. den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt arbete efter den styrmodell med målstyrning och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige och att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. Ekonomisk hushållning ska ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt.

Uppföljningen och utvärderingen utifrån perspektivet GEH utgår från tre delområden:

- FINANSIELLA MÅL
- KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL
- SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

Varje delområde följs upp och utvärderas och en sammanvägning av delområden görs till en helhet av God Ekonomisk Hushållning.

Uppföljning - sammanfattning

FINANSIELLT MÅL:	Bra
KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL:	Ok
SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE:	Ok
Sammanvägd bedömning av GEH	Ok

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL:	
Område	Läge 2011
Hänsyn och respekt	Har brister
Miljö	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Arbete och försörjning	Ok
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	Ok
Äldreomsorg	Har brister
Utbildning	Ok
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Ok

God Ekonomisk Hushållning 2011

En samlad bild för Södertälje 2011 är att kommunen klarar målet för God Ekonomisk Hushållning. Det finansiella målet har uppnåtts. Av verksamhetsmålen visar åtta områden **Ok** och två områden **Har brister**. Arbetsgivarmålen visar **Ok**. Den sammanvägda bedömning av GEH för kommunen är **Ok**.

En del av bedömningen av God Ekonomisk Hushållning är att följa hur kostnadseffektiviteten utvecklas. Ett sätt att följa upp kostnadseffektiviteten är att jämföra Södertäljes verkliga kostnader med verksamheternas standardkostnader för Södertälje i kostnadsutjämningsystemet. Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Det är bara inom individ- och familjeomsorgen som kommunen ligger något över sin standardkostnad (+2,3 procent). Övriga verksamheter ligger klart under sin standardkostnad.

Balanskravsresultatet

Kommunens resultat 2011 mot balanskravet är plus 72 miljoner kronor.

Uppföljning

FINANSIELLT MÅL

Mål 1

Kommunen ska uppnå ett resultat på 35 mkr 2011.

Uppföljning: Resultatet för 2011 är 59 mkr

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Bra

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR DET FINANSIELLA MÅLET: Bra

Kommentar: Det finansiella målet ensamt ger ingen komplett bild av kommunens ekonomiska läge.

KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL

HÄNSYN OCH RESPEKT

Mål 1

Människors upplevda inflytande (tillgänglighet, öppenhet, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

Uppföljning: I SCB:s medborgarundersökning tas ett Nöjd-Inflytande-Index (NII) fram. Betygsindex för Södertälje kommun våren 2011 är 35 att jämföra med resultatet från våren 2009 som var 37. Förändringen ryms inom felmarginalen. Tolkningen av betygsindex är att ett index under 40 klassas som "inte godkänt". De faktorer som ingår i NII-index är information, förtroende, kontakt och påverkan. De faktorer som främst bör förbättras är förtroende och påverkan.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 2

Människors upplevda trygghet ska öka.

Uppföljning: I SCB:s medborgarundersökning tas ett Nöjd-Region-Index (NRI) fram. En av de faktorer som mäts i detta index är upplevd trygghet. Betygsindex för Södertälje kommun våren 2011 är 37. Vi undersökningen våren 2009 var betygsindex för upplevd trygghet 26. Dessa siffror är inte helt genomförbara genom att frågornas formuleringar ändrats något mellan åren. Betygsvärdet ligger fortfarande under nivån godkänt även om en försiktig tolkning är att tryggheten ökat.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Ok

Mål 3

Ohälsotalen ska minska genom samordnade insatser där barn och ungdomars hälsa prioriteras.

Uppföljning: En övergripande Folkhälsopolicy har varit på remiss under senare delen av hösten 2011 och början på

2012. Förslaget kommer att hanteras av hållbarhetsutskottet under april månad 2012 och beslut i KS under våren 2012.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 4

Andelen kvinnor och män bland förtroendevalda i nämnder och styrelser ska vara 40–60 procent.

Uppföljning: Andel kvinnor är 45 procent och andel män således 55 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Ok

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET HÄNSYN

OCH RESPEKT:

Har brister

MILJÖ

Mål 1

Kommunen ska minska sina utsläpp av fossil koldioxid för att bli en fossilbränslefri organisation.

Uppföljning: 46 procent av kommunens och koncernens fordonspark är miljöbilar. Då är även de lätta lastbilarna inräknade. 99 procent av personbilarna är miljöbilar. Energiförbrukningen i lokaler har fortsatt att minska med 2 procent per år och ytenhet. Kommunen följer upp sina utsläpp och kostnader för tjänsteresor, både avseende flyg-, tågresor samt bilresor.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Ok

Mål 2

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

Uppföljning: Miljönämndens mål var att vid slutet av 2011 ska fler kommuninnevånare ha fått kännedom om de höga natur- och kulturvärden som finns i Moraåns dalgång samt i ett naturreservat i närheten av Södertälje tätort. Flera aktiviteter och en enkät till Järnaborna har satt fokus på Moraåns dalgång. Naturguidningar har gjorts där samt i Lina, Farstanäs och Talbyskogens naturreservat. Förberedande arbete har fortsatt enligt målsättningen att göra en del av Moraåns dalgång till naturreservat. Biotopskyddsområdet i Bastmora har inrättats och gränsen färdigmarkerats. *Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:*

Ok

Mål 3

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.

Uppföljning: Andelen ekologiska livsmedel har sedan 2010 ökat med 14 procentenheter och utgör nu 42 procent av livsmedelsinköpen.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Bra

Mål 4

Antalet bristfälliga enskilda eller små avloppsanläggningar ska minska.

Uppföljning: Miljönämndens mål var att ytterligare minst 200 fastigheter med äldre enskilda avlopp ska ha fått tillsyn och vid behov uppmanats att åtgärda sin avloppsanläggning, vilket har uppnåtts.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET MILJÖ: **Ok**

NÄRINGS LIV OCH HÖGSKOLA**Mål 1**

Antalet företag med utvecklingspotential ska öka genom utbildning, nyföretagande och nyetableringar.

Uppföljning: Antalet företag i intervallet 10–199 anställda är 376, en ökning med 5,62 procent sedan 2009. Målet är satt till att öka med 5 procent till 2012.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Mål 2

Kommunens bemötande av företagare ska förbättras.

Uppföljning: Södertälje Direkt lanserades under våren 2011 och är i full gång. Ett utvecklingsarbete genom lean pågår ständigt och i samverkan med Dialog- och serviceenheten utvecklas arbetet successivt för att förbättra servicen gentemot näringslivet. Efter SBA-rankingen under hösten kommer nya insatser att göras för att på enhetsnivå förbättra servicen i de delar av organisationen som möter näringslivet dagligen. Planer på ett processinriktat webbsystem med e-tjänster har initierats för implementering under 2012.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

Mål 3

Antalet studenter på befintliga och nya utbildningar på Campus Telge ska öka till 5 000.

Uppföljning: Det totala antalet studenter i program och fristående kurser var under hösten 2011 totalt 697 personer, vilket är en minskning med ca 8,5 procent jämfört med året innan. Minskningen beror dels på betydligt färre sökande från EU och EES och dels på att Mälardalens Högskola ej kunde starta nya lärarutbildningar då lärosätet ej erhållit examinationsrätt. Ett intensivt arbete inleddes under 2011 för att kontraktera fler lärosäten som kan erbjuda nya utbildningar som efterfrågas av näringslivet och kommunen.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET NÄRINGS LIV OCH HÖGSKOLA: **Ok**

VERKSAMHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING**Mål 1**

Antalet verkställda beslut om plats på boende för funktionsnedsatta ska öka.

Uppföljning: Alla boendebeslut enligt SoL har verkställts inom tre månader. Inom LSS har det under 2011 funnits beslut som inte kunnat verkställas inom de 3 månader som lagen föreskriver.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 2

Fler brukare ska kunna leva ett självständigt liv med stöd i egen lägenhet.

Uppföljning: Arbetet med att utveckla fler alternativa boenden med olika former av stöd pågår. Verksamheten har i samarbete med andra aktörer arbetat med att få tillgång till fler servicebostäder. Fem nya servicebostäder är i bruk och fyra nya kommer att vara inflyttningsklara under våren 2012.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

Mål 3

Antalet arbetsplatser för funktionsnedsatta ska öka.

Uppföljning: Sex personer har fått anställning på reguljär arbetsmarknad under året. Målet som sattes till fem har därmed uppnåtts.

Det genomsnittliga antalet brukare på integrerade arbetsplatser uppgick 2011 till 102 personer.

Målet att öka antalet integrerade arbetsplatser till 95 har uppfyllts.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET VERKSAMHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING: **Ok**

ARBETE OCH FÖRSÖRJNING**Mål 1**

Andelen deltagare inom arbetsmarknadsenheten och introduktionsverksamheten som uppnår självförsörjning ska öka.

Uppföljning: Introduktionsverksamheten uppvisar förbättrade resultat jämfört med föregående år. 45 procent har uppnått självförsörjning jämfört med 43 procent 2010.

Andelen deltagare inom arbetsmarknadsenheten, som uppnått självförsörjning har ökat och ligger på 33 procent jämfört med 26 procent 2010.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Basket står på schemat när Admir Lukačević från Idrott utan gränser är med på idrottsläraren Nina Baressos lektion. FOTO: KRISTINA EDER

Mål 2

Antalet deltagare som uppstår försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska minska.

Uppföljning: Antalet hushåll som erhöll försörjningsstöd med huvudsak arbetslöshet minskade från 2 078 till 1 893 mellan december 2010 och december 2011. Detta motsvarar en procentuell minskning på cirka 8 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Bra

Mål 3

Antalet arbetslösa ungdomar ska minska.

Uppföljning: Antalet öppet arbetslösa ungdomar var i november 2010, 882 personer, vilket motsvarar 16,4 procent av det totala antalet arbetslösa i Södertälje. I november 2011 var antalet 893 personer, vilket motsvarar 16,1 procent av det totala antalet arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar har ökat marginellt under året medan andelen arbetslösa ungdomar minskat något.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Ok

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET ARBETE OCH FÖRSÖRJNING:

Ok

OMSORG OM BARN UNGDOMAR OCH VUXNA

Mål 1

Andelen barn och unga som får stöd i öppenvård ska öka i förhållande till slutenvård.

Uppföljning: Andelen barn och unga som får stöd i öppenvård har minskat jämfört med 2010. Av alla insatser under 2011 var 75 procent öppenvård och 25 procent placeringar. Under 2010 var 78 procent av insatserna öppen vård.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 2

Antalet placeringar av vuxna i externa boenden ska minska.

Uppföljning: Antalet externa vårddygner inom missbruk har minskat under 2011 jämfört med föregående år. Antalet externa vårddygner understiger målet med 2 455 vårddygner, vilket motsvarar knappt sju helårsplatser. Antalet LVM placeringar har minskat och var per den sista december två jämfört med sex placeringar i början av året.

Antalet externa vårddygner inom psykiatri har minskat med 745 vårddygner jämfört med 2010. Det motsvarar drygt två helårsplaceringar. Antalet vårddygner understiger målet med 100 dygn.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Bra

Mål 3

Antalet vårddyggn på institution för barn och ungdomar ska minska.

Uppföljning: Antalet vårddyggn på institution under 2011 understiger målet med 828 dygn. Jämfört med 2010 har antalet vårddyggn minskat med 6 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Bra**LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET OMSORG****OM BARN UNGDOMAR OCH VUXNA:****Ok****ÄLDREOMSORG****Mål 1**

Andelen brukare som är nöjda med äldreomsorgen ska öka.

Uppföljning: Resultatet av Socialstyrelsens brukarenkät 2010 visar för hemtjänsten ett Nöjd-Kund-Index (NKI) på 65, jämfört med 2010 då NKI för Södertälje var 69.

För vård- och omsorgsboenden är NKI 63 att jämföra med resultatet 2010 som var 69. Index för hela riket 2011 var 73 för hemtjänst och 69 för vård- och omsorgsboenden.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 2

Antalet trygghetsbostäder ska öka.

Uppföljning: Vid senaste årsskiftet fanns 5 sk trygghetslägenheter färdigställda i centrala Södertälje. I dagsläget finns 12 lägenheter färdigställda på Morkullan. Ombyggnad av ytterligare lägenheter planeras under 2012.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet:

Ok**LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET****ÄLDREOMSORG:****Har brister****UTBILDNING****Mål 1**

Resultaten och andelen godkända elever ska öka.

Andelen elever som når målen i alla ämnen har ökat med 3,6 procent det senaste året och uppgår 2011 till 63,3 procent, vilket innebär att måluppfyllelsen har ökat och således bedöms vara ok. Andelen elever som når målen i alla ämnen är dock för låg och måste öka väsentligt för att förbättra måluppfyllelsen.

Målindikatorer:

Språkutveckling

Uppföljning: Andelen som klarat godkända betyg och resultat på nationella proven är oförändrat eller har ökat för flertalet grupper. I årskurs 9 har andelen elever med godkänt i svenska ökat med 3 procent och för svenska som andra språk med 7 procent. Endast resultaten på de nationella proven i svenska för årskurs 3 och 5 har försämrats jämfört med föregående år. Andelen godkända är dock fortfarande för låg och det är viktigt att den positiva utvecklingen fortsätter.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för svenska

och engelska:

Ok**Matematik**

Uppföljning: För matematik bedöms måluppfyllelsen vara ok eftersom resultaten förbättrats för samtliga mätetal utom för resultaten på nationella prov i årskurs 3. För årskurs 9 har andelen som fått godkända betyg samt klarat godkänt på de nationella proven båda ökat med 3 procent. Även för matematik ligger dock resultaten på en för låg nivå och måste förbättras för att måluppfyllelsen ska kunna ses som bra.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för matematik:

Ok**Behörighet till gymnasieskolan och genomsnittliga meritvärdet**

Uppföljning: Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan har ökat under året och även det genomsnittliga meritvärdet har ökat något, från 190,0 till 191,7 poäng. Både andelen behöriga till nationellt program inom gymnasieskolan och det genomsnittliga meritvärdet måste förbättras ytterligare för att måluppfyllelsen ska kunna ses som bra.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för behörighet

till gymnasieskolan:

Ok**Andel med slutbetyg i gymnasieskolan och högskolebehörighet**

Uppföljning: Andelen elever som har uppnått högskolebehörighet har ökat med 4 procent och uppgick till 82 procent medan andelen som fått slutbetyg har ökat med 1 procent och uppgick till 85 procent. Nivån är dock fortfarande allt för låg och behöver förbättras. Meritvärdet inom gymnasieskolan uppgår 2011 till 13,6 poäng vilket är en ökning med 0,5 poäng. Meritvärdet 2011 är det högsta på de senaste fem åren.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 slutbetyg i

gymnasieskolan och högskolebehörighet:

Ok**Upplevd trygghet, trivsel, friskhet och arbetsro**

Uppföljning: Det är främst upplevelsen av trivseln som försämrats. Andelen som upplever trygghet ligger kvar på över 90 procent för samtliga tillfrågade grupper. Även trivseln ligger kvar på över 90 procent för fem av åtta

tillfrågade grupper. För hälsa och arbetsro är bedömningen att det finns brister i måluppfyllelsen. När det gäller hälsan ligger andelen som anser att de har en god hälsa på över 90 procent i alla tillfrågade grupper utom en. Resultaten för arbetsro ligger dock på en låg nivå och har också minskat för flera av de tillfrågade grupperna.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för upplevd trygghet, trivsel, friskhet och arbetsro: **Har brister**

Möjlighet till inflytande

Resultatet är överlag låga för inflytande. Fem av åtta grupper upplever också att möjligheten till inflytande har minskat.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET UTBILDNING: **Ok**

KULTUR OCH FRITID

Mål 1

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: SCB:s Medborgarundersökning 2011 visar att andelen södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet inte har ökat. Kultur uppfattas mer positivt medan uppfattningen om idrott försämrats något. Nöjdheten med kultur- och fritidsutbudet ligger som helhet på en bra nivå med index runt 60.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 2

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka.

Uppföljning: Under det senaste åren har en variationen i kultur- och fritidsutbudet ökat med särskild inriktning på barn och unga. Nämnas kan bl a berättarministeriet i Luna kulturhus, spontanidrottsplatsen Ronna Park och projektet Idrott utan gränser.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Mål 3

Andelen Södertäljebor som använder fritidsanläggningar och utövar fritidsaktiviteter ska öka.

Uppföljning: Allt fler använder kommunens fritids- och idrottsanläggningar. Besöken på konsthallen ökade med 14 procent och på fritidsgårdarna med 12 procent. Programbesöken ökade med 20 procent. Antalet besök på Torekällberget och beläggningen på kommunens fritids- och idrottsanläggningar ökade.

Trenden med minskad utlåning på biblioteken har stannat av och utlåningen av media var i stort sett oförändrad 2011.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

Mål 4

Nyttjandegraden av våra anläggningar ska öka för flickor.

Uppföljning: Andelen flickor som har deltagit i bidragsberättigade aktiviteter har blivit större de senaste två åren. Nya anläggningar som Ronna Park, Hölö allaktivitetshall som blev klara 2010 har ökat möjligheterna för flickor att ta del av anläggningarna. De nya anläggningarna har utformats i samråd med ungdomar, och särskilda hänsyn har tagits till att de ska kunna användas till aktiviteter som efterfrågas av flickor.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET

KULTUR OCH FRITID: **Ok**

SAMHÄLLSBYGGNAD OCH OFFENTLIG MILJÖ

Mål 1

Medborgarnas uppfattning om miljön (landskapet och naturen, parker, grönområden och strövområden), bostäderna och trygghet ska förbättras.

Uppföljning: Resultatet av SCB:s medborgarundersökning våren 2011 visar att Södertäljebornas uppfattning (NRI) om trygghet, bostäder och kommunikationer har förbättrats och medborgarnas betyg (NMI) på gator och vägar samt miljöarbete har förbättrats något. Södertäljeborna är även mer nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

Mål 2

Trafiksäkerheten ska öka.

Uppföljning: Målet följs upp med antalet personer som skadats i trafiken i Södertälje och rapporterats till polisen. År 2009 var det 127 personer som skadades i trafiken, år 2010 sjönk antalet skadade till 112 personer och 2011 är den preliminära uppgiften att 103 personer skadades.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Mål 3

Kommunens bostadsområden ska präglas av blandade upplåtelseformer.

Uppföljning: Kommunens möjligheter att påverka upplåtelseformer för nya bostäder är genom de markanvisningar som kommunen ger. De intentionsavtal som kommunen tecknat under våren med fem exploatörer om projekt i stadskärnan innehåller samtliga både bostadsrätter och hyresrätter.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Mål 4

Svarstiden för att lämna besked till medborgare och företag om förfrågningar/ansökningar om planer och bygglov ska minska.
Uppföljning: En bedömning är att svarstiderna har minskat. Under 2011 har 76 procent av bygglovsansökningarna fått svar inom 10 veckor efter att ansökningarna varit kompletta.

Sedan nya PBL trädde ikraft i maj 2011 har samtliga förfrågningar om planbesked fått svar inom de 4 månader som PBL föreskriver.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

Mål 5

Ytan planlagd mark för företag ska öka.

Uppföljning: Kommunen har idag 385 190 kvm mark som är detaljplanlagd för företag. Under 2011 har 4 planer antagits.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Mål 6

Planberedskapen ska möjliggöra en bostadsproduktion för minst 1 000 bostäder per år med varierande upplåtelseformer och lägen.

Uppföljning: Under året har planer som möjliggör 731 bostäder antagits.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET

SAMHÄLLSBYGGNAD OCH OFFENTLIG MILJÖ: **Ok**

SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE

Mål 1

Andelen av de anställda som anser att kommunen erbjuder attraktiva arbetsplatser ska öka.

Uppföljning: Resultatet av personalenkäten 2011 visar att 75 procent av de anställda anser att kommunen är en attraktiv arbetsgivare. För medarbetare är siffran 73 procent och för chefer är siffran 92 procent. Jämfört med tidigare år har andelen som anser att kommunen är en attraktiv arbetsgivare minskat.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 2

Sjukfrånvaron ska minska till 5 procent.

Uppföljning: Sjukfrånvaron var den 31 december 6,03 procent. En liten minskning sedan 2010 då sjukfrånvaron var 6,3 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

Mål 3

Heltid ska införas i alla verksamheter till 2014.

Uppföljning: Under 2011 ökade andelen heltidsanställda i kommunen med 4 procentenheter till 85 procent. Målet för 2011 var satt till 85 procent.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Bra**

Mål 4

Personalsammansättningen ska spegla kommunens befolkning.

Uppföljning: Bland Södertäljeborna är medelåldern 39 år, andelen kvinnor 49,6 procent och andelen män 50,4 procent. Medarbetarnas medelålder är den 44,9 år, andelen kvinnor 79,4 procent och andelen män 20,6 procent.

Andelen av kommunens invånare som har utländsk bakgrund är 45,1 procent (43,6 % 2010). Motsvarande andel bland kommunens samtliga anställda i kommunen 2011 35,2 procent (33,6 % 2010).

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Har brister**

Mål 5

Lika lön för likvärdiga yrken och kvinnors totala medianlön i förhållande till männens totala medianlön ska öka.

Uppföljning: Kvinnornas medianlön 2011 var 94,2 procent av männens. En ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2010.

Lägesbedömning i bokslutet 2011 för målet: **Ok**

LÄGESBEDÖMNING SAMMANTAGET FÖR OMRÅDET

SÖDERTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE: **Ok**

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Finansiell analys

EN BEDÖMNING AV KOMMUNENS FINANSIELLA SITUATION grundar sig på flera aspekter. Ofta läggs fokus på enbart resultatet, inte minst efter statens krav på kommunerna att uppnå balans mellan intäkter och kostnader. Andra lika viktiga aspekter är kapacitetsutvecklingen på lång sikt, riskförhållandena samt kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen. Bedömningen måste göras utifrån hela kommunkoncernens perspektiv.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING – KONCERNEN

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiotal företag som tillsammans med kommunen utgör en ekonomisk enhet gentemot omvärlden. Koncernen omfattar kommunen samt de företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent. De bolag som kommunen äger tillsammans med andra aktörer ingår i koncernen motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs. För presentation av de kommun-ägda bolagen se vidare under organisationsavsnittet.

Positivt resultat

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 112 mkr jämfört med ett resultat på 119 mkr för år 2010. Årets resultat hänförs till bland annat till att kommunen uppvisar ett positivt resultat på 59 mkr. Underkoncernen Södertälje Kommuns Förvaltnings AB har ett negativt resultat efter skatt på 12 mkr. Söderenergi redovisar ett negativt resultat på 13 mkr. Då vi äger Söderenergi till 42 procent innebär det att ett negativt resultat om 5 mkr ingår i Södertälje kommunkoncern. I koncernen görs också interna justeringar som påverkar resultatet positivt med cirka 70 mkr.

Föregående år justerades för stora internvinster då Södertälje kommun bland annat sålt delar av Hamnen till Telgekoncernen. År 2011 finns inga stora internvinster att justera. Däremot justeras för övervärden på tidigare såld egendom till Telgekoncernen och då läggs också avskrivningar tillbaka vilket gör att kostnaden minskar och en positiv justering på årets resultat som följd. Detta sker dock varje år.

Under respektive avsnitt redovisas kommunens och Telgekoncernens analyser och ekonomiska nyckeltal.

Resultat för kommunkoncernen, mkr

2007	2008	2009	2010	2011
2,6	-86,2	9,3	119,3	112,3

Intäkterna ökar

Årets intäkter uppgår till 10 987 mkr, vilket är en ökning med 5,3 procent mot förra årets 10 433 mkr. Skatteintäkterna och generella statsbidrag ökade med 217 mkr och utgör 38 procent av koncernens intäkter. Verksamhetens intäkter består av hyror, taxor och avgifter för bland annat energi och återvinning och har ökat med 337 mkr (5 %). Kommunens intäkter, inklusive skatter står för knappt hälften av koncernens intäkter (46 %).

► [Se diagram 1](#)

Även kostnaderna ökar

Årets kostnader uppgår till 10 446 mkr mot 9 874 mkr för 2010, en ökning med 5,8 procent. I kostnaderna ingår avskrivningar med 422 mkr (397 mkr). Precis som för intäkterna så står kommunen för cirka hälften av kostnaderna (49 %).

► [Se diagram 2](#)

Finansnettot försämrat

Kommunkoncernens finansnetto blev -406 mkr vilket är en försämring med 24 mkr (6,3 %) jämfört med 2010. Detta beror på att upplåningen ökat på grund av fortsatt höga investeringsutgifter även om de minskat jämfört med föregående år. Finansnettot har sedan 2007 försämrats med 39 procent.

Finansnettots utveckling 5 år, mkr

2007	2008	2009	2010	2011
-293	-277	-331	-382	-406

Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning uppgick till 4,01 procent vilket är något lägre än föregående år då den låg på 4,1 procent. Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden. Vid årsskiftet var räntebindningstiden i genomsnitt 3,1 år, föregående år var den 3,2 år. Kapitalbindningstiden var 4,1 år vid årsskiftet jämfört med 3,9 år 2010.

Soliditeten något förbättrad

Koncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 1 188 mkr till 16 547 mkr. Soliditeten uppgick till 9 procent vid utgången av 2011, en ökning med 0,6 procentenheter. Soliditeten är mycket låg i jämförelse med övriga kommunkoncerner i länet som år 2010 låg kring 40 procent.

Soliditetsnivån ska dock ställas i relation till de övervärden som finns i Telgebostäder och Telge Fastigheters fastighetsbestånd samt övervärdet i Telge Nät och Telge Energi. I årsrapporten för Telgekoncernen för 2011 framgår att det finns övervärden på 3,3 mdkr. Men balansräkningen innehåller även tillgångar av publik natur såsom gator och vägar vilka saknar egentligt marknadsvärde. Samtidigt har kommunen 1,9 mdkr i skuld för pensioner som redovisas som ansvarsförbindelse.

► Se diagram 3

Kommunkoncernens upplåning

Koncernen Södertälje kommun är en stor låntagare och hade en nettoskuldfportfölj (lån från kreditinstitut och obligationslån) per den 31 december 2011 på 11 772 mkr. I den summan ingår även Söderenergis externa skulder till 42 procent, då Söderenergi konsoliderats i enlighet med vår ägarandel. Den externa nettoskulden har under året ökat med 13 procent och sedan 2007 har skulden ökat med 54 procent.

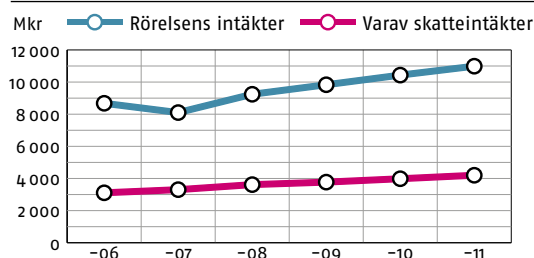
► Se diagram 4

Nyupplåningen för de kommunala bolagen bedöms vara 0 år 2012. De ska i stället börja amortera. Under året kommer lån att förfalla om 3,4 mdkr, vilka ska refinansieras via obligationer och certifikat.

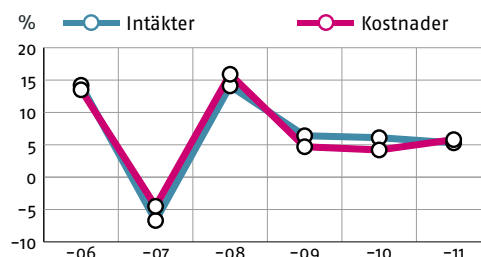
Finanspolicyn sätter ramarna

Finanspolicyen sätter ramarna för den finansiella verksamheten. All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Kommunkoncernens finanspolicy anger mål och riktlinjer för finansverksamheten. Finanspolicyen identifierar även de finansiella riskerna kommunkoncernen är utsatt för och hur de ska hanteras. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fastställer låneramar för bolagen

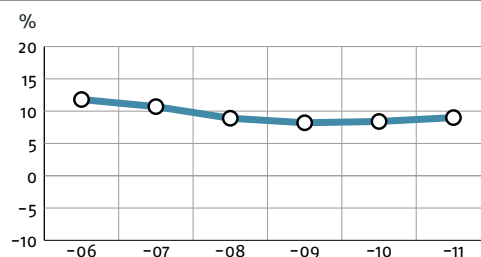
1. Koncernens intäkter 2006–2011

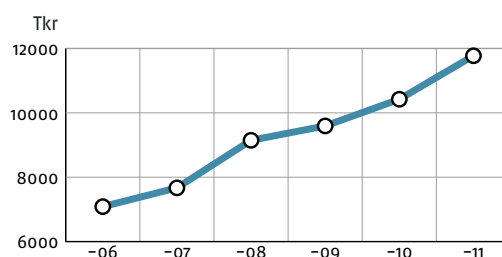
2. Intäkt- och kostnadsutveckling 2006–2011

3. Soliditet 2006–2011

4. Koncernens skulder 2006–2011

och kommunen garanterar upplåningen till bolagen via sin internbank.

► **Se diagram 5**

Internbanken ska, enligt finanspolicyn, eftersträva en jämn förfalloprofil med hänsyn till ränte- och kapitalbindningstiden. Strategin har under året varit att förlänga kapitalbindningen för att minimera riskerna, vilket nu är uppnått.

Det är fortsatt turbulent på finansmarknaden och det kommande året kan komma att innebära stora förändringar och omstruktureringar i eurosamarbetet. Osäkerheten har gjort att långgivare söker säkra placeringar.

Under året har kommunen genomgått en kreditbedömningsprocess genomförd av Standard & Poor's. Betyget sattes i december och blev AA+/A-1+, vilket är det näst högsta betyget för lång finansiering och det högsta betyget för kort finansiering. Ett officiellt kreditbetyg gör det lättare att låna pengar och dessutom till en lägre kostnad.

Upplåning via obligationer har därför ökat och kommer att fortsätta öka, medan andelen traditionella banklån kommer att minska. Fördelningen vid årsskiftet var 2 600 mkr i obligationer under MTN-programmet, 4 037 mkr i direktplacerade obligationer och 4 507 mkr via traditionella banklån.

Upplåningen görs i både fast och rörlig ränta. För att minska ränterisken används derivatinstrumentet ränteswap, varvid räntan omvandlas från rörlig till fast ränta eller tvärtom. Internbankens lånestock baserat på ränte- och kapitalförfall fördelade sig 31 december 2011 enligt följande:

Förfall per år – andel av lånen	Ränteförfall	Kapitalförfall
2012	31 %	29 %
2013	15 %	9 %
2014	19 %	15 %
2015	6 %	7 %
2016-framåt	6 %	11 %

Stora investeringar

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom Telgekoncernen görs merparten av investeringarna i bolagen.

I kommunen görs investeringar i huvudsak i infrastruktur, inventarier och transportmedel. Kommunkoncernens investeringar uppgick till 1 135 mkr (1 223 mkr), varav 126 mkr (111 mkr) i kommunen. Telgebolagen står för drygt

1 mdkr, vilket är cirka 87 procent av kommunkoncernens investeringar. De bolag som har högst investeringar är Telge Fastigheter (459 mkr), Telge Nät (234 mkr) och Telge Bostäder (198 mkr). Egenfinansieringsgraden för investeringarna är 52 procent vilket är en förbättring från förra årets 49 procent. Telge Fastigheter har lagt ned 393 mkr i kommunala fastigheter och 66 mkr i kommersiella fastigheter. Bland de kommunala investeringarna kan nämnas Brunnsängsskolan som är under uppförande, Hovsjöskolan, tillbyggnad av Tavestaskolan, Mölnbo förskola och Glasberga äldreboende. Telge Bostäder har fortsatt reinvestera för att inte skapa ett eftersatt underhåll. Dessutom har de byggt ett parkeringsgarage i Fornbacken.

Avskrivningarna har ökat från 397 mkr år 2010 till 422 mkr 2011, en ökning med 6 procent. De senaste fem åren har avskrivningarna ökat med 53 procent till största delen beroende på stora investeringsvolymerna. Investeringar som är pågående nyanläggningar börjar inte avskrivas förrän de är färdigställda, vilket medför att för viss del av investeringarna har inte avskrivningar börjat belasta resultatet än.

► **Se diagram 6**

FINANSIELL ANALYS – KOMMUNEN

ANALYSEN OCH BEDÖMNINGEN I DETTA KAPITEL omfattar den kommunala förvaltningen samt relationerna med bolagskoncernen.

RESULTAT OCH KAPACITET

Ett positivt resultat på 59 mkr

Resultatet för 2011 blev 59 mkr, vilket är 24 mkr bättre än budget. Resultatet är dock 47 mkr sämre än föregående år. Variationer i ett antal engångsposter, sk jämförelsestörande poster, ligger bakom resultatförsämringen. Det underliggande resultatet för den ordinarie verksamheten uppvisar en mindre förbättring runt 20 mkr, liksom finansnettot som förbättrats med 3 mkr. Till skillnad mot föregående år har verksamhetens nettokostnader börjat öka kraftigt igen, 5,4 procent eller 200 mkr. Nettokostnadsökningen klaras genom att skatteintäkterna ökar lika mycket. Södertälje har haft en kraftig ökning av de totala skatteintäkterna med 217 mkr. Trots att det tillfälliga konjunkturstödet på 83 mkr utgått har generella statsbidrag och utjämning ökat med 182 mkr.

Att vi fått extra pengar för en ogynnsam utveckling av befolkningsstrukturen medför dock även ökade kostnader. Utjämningsystemet är relativt och beroende av utveck-

lingen i andra kommuner, varför vi inte kan räkna med att få motsvarande positivt utfall de kommande åren.

Engångsposterna skapar en resultatförsämring

De så kallade jämförelsestörande posterna som avser reavinsterna vid försäljning av anläggningstillgångar och exploateringsvinster har minskat jämfört med 2010 med 45 mkr. Därtill kommer en engångskostnad som uppstod vid sänkningen av diskonteringsräntan för pensioner på 22 mkr. Tillsammans har de jämförelsestörande posterna påverkat resultatet med -67 mkr.

Exploateringsvinsterna uppgår till 30 mkr och har minskat med 47 mkr, medan reavinsterna uppgår till 9 mkr och ökat med 2 mkr.

Kommunen klarar balanskravet

För kommunernas ekonomi gäller ett lagstadgat balanskrav från och med år 2000. Vid avstämning av balanskravet ska realisationsvinster dras ifrån årets resultat. Vid negativt resultat ska det återställas senast inom tre år.

Årets balansresultat blev 72 mkr efter korrigeringar. Kommunen har alltså klarat balanskravet även detta år.

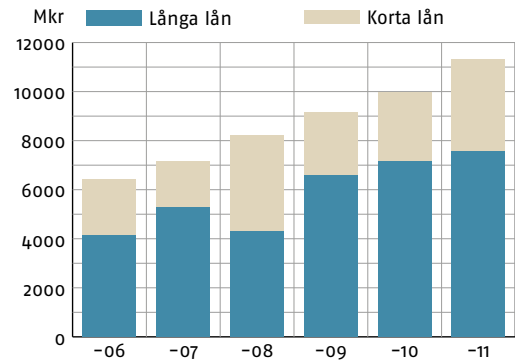
Den resultatmässiga engångseffekt som sänkningen av diskonteringsräntan för pensioner medförde bedömer kommunen inte ska belasta balanskravsresultatet. Effekten av räntesänkningen speglar ett mycket långsiktigt åtagande (40–50 år) och balanskravets regelverk har ett 1–3 års perspektiv varför dessa kostnader på 22 mkr inte räknas med i balanskravsutredningen.

Balanskravets regler ger kommunerna möjlighet att "öronmärka" vissa resultat för särskilda framtida ändamål. Av årets resultat avsätter kommunen 24 mkr till en social fond för trygghetsskapande insatser att användas under åren 2013 till och med 2015.

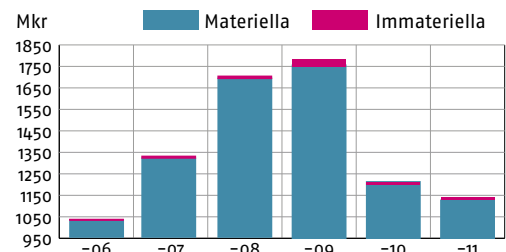
Övrigt ackumulerat resultat på 83 mkr ska framöver kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna. Tanken är att kommunen på så sätt ska kunna styra verksamheten mer långsiktigt utan att behöva panikbromsa ett enskilt år, särskilt då svängningarna i ekonomin är så betydande.

► [Se Resultatutredning](#)

5. Kort- och långfristig låneskuld 2006–2011

6. Koncernens investeringar 2006–2011

Resultatutredning

	2007	2008	2009	2010	2011
Resultatutredning, mkr					
Resultat enl.					
resultaträkning	-30	-31	-22	106	59
Reavinsterna försäljning av materiella anläggningstillg.	-26	-15	-11	-7	-9
Summa före utnyttjande av synnerliga skäl	-56	-46	-33	99	50
Sänkning av diskonteringsränta pensioner					22
Resultat enl balanskravet	-56	-46	-33	99	72
Avsättning/disposition av resultat					
lanspråktagande av tidigare års överskott (KF-beslut)	1				
Avsättning till fond för trygghetsskapande insatser					-24
Akkumulerat balansresultat	15	-31	-64	35	83

Stora resultatsvängningar i Södertäljes ekonomi

Årets resultat innebär att kommunen för andra året i rad har ett positivt resultat. Åren bakåt i tiden uppvisar kraftiga svängningar i ekonomin där de jämförelsestörande posterna har skapat överskotten. Den ekonomiska utvecklingen exklusive dessa engångsposter visar på en bild med underskott i stort sett varje år.

Under åren 2002 och 2007 skedde stora resultatförsämringar till följd av kraftiga nettokostnadsökningar i verksamheten, medan resultatförsämringen 2009 berodde på vikande skattetillväxt som en följd av finanskrisen och lågkonjunkturen. Under 2010 skedde en inbromsning i kommunens kostnadsutveckling. Tillsammans med statens tillfälliga konjunkturstöd till kommunerna ledde det till att ett överskott kunde åstadkommas. Under 2011 har kostnadsutvecklingen åter skjutit fart, som dock kan finansieras genom att Södertälje fått kraftigt ökade bidrag i kostnadsutjämningsystemet.

Kommunernas ekonomi är konjunkturkänslig genom att skatteintäkterna i grunden bygger på sysselsättningen i landet. Södertäljes ekonomi är även konjunkturkänslig på kostnadssidan genom att arbetslösheten i stor utsträckning påverkar våra kostnader för försörjningsstöd. Kommunen behöver därför ha marginaler i sin ekonomi för att parera de stora resultatsvängningarna. Årets resultat motsvarar 1,4 procent av skatter och generella statsbidrag. En målnivå som många kommuner använder sig av för att få en hållbar ekonomisk utveckling är 2 procent.

► Se diagram 7

Finansnettots utveckling 5 år, mkr

Resultat	2007	2008	2009	2010	2011
mkr	-30	-31	-22	+106	+59
Kr/inv.	-360	-367	-259	+1 229	+674

Resultatet per invånare uppgår till 674kr (1 229 kr 2010). Snittet för länet 2010 var 1 857 kronor per invånare.

Nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna För att få en sund hållbar ekonomisk utveckling måste skatteintäkterna öka mer än nettokostnaderna varje år. Skatterna har ökat med 5,4 procent under 2011 medan nettokostnaderna ökat med 6,6 procent, vilket innebär att ekonomin riskerar att återigen komma i obalans. Om man exkluderar förändringarna i exploaterings- och reavinsten håller skatterna och nettokostnaderna jämn takt. Under de senaste fem åren har skatterna haft en bättre

utveckling än nettokostnaderna, mycket tack vare den låga kostnadsutvecklingen under 2010.

Både skatte- och nettokostnadsökningen påverkas av befolkningstillväxten. Under 2011 ökade befolkningen med drygt 1 400 personer eller 1,7 procent och på två år med drygt 2 400 personer.

	Förändring	
	10-11	07-11
Skatteintäkter	5,4 %	27,1 %
Verksamhetens nettokostnader	6,6 %	23,5 %
Verksamhetens nettokostnad exkl reavinst och exploatering	5,4 %	20,3 %
Finansnetto (positivt)	2,1 %	4,5 %

Finansnettot som är positivt bidrar till att finansiera verksamheten och har ökat under flera år.

► Se diagram 8

Vart går pengarna?

Största delen av skattepengarna (79 %) går till kärnverksamheten – vård, omsorg och skola. Den pedagogiska verksamheten är störst och svarar för 44 procent av kommunens verksamhet. I tabellen nedan återfinns fördelningen av nettokostnaderna för verksamheterna i kommunen 2011.

Nettokostnader 2011	Andel		Förändr föreg år	
	mkr	%	mkr	%
<i>Pedagogisk verksamhet</i>				
• Förskola	471	11	+22	+5
• Grundskola	860	21	+62	+8
• Gymnasieskola	357	9	+19	+6
• Vuxenutbildning	54	1	-3	-5
• Särskola	80	2	+5	+6
<i>Individ och familjeomsorg</i>				
• Arbete och försörjning	374	9	+4	+1
• Barn- och ungdomsvård	190	5	+3	-2
• Vuxenvård	61	1	-4	-6
<i>Vård och omsorg</i>				
• Funktionshindrade LSS	524	13	+28	+6
• Psykiskt funktionshindrade	74	2	-2	-2
• Övriga funktionshindrade	75	2	+4	+6
• Äldreomsorg	515	12	+30	+6
Kultur och fritid	188	4	+1	+1
Samhällsbyggnad/miljö/skydd	145	3	+57	+15
Övrigt inkl finansnettot	217	5	+37	+21

Kostnadsutvecklingen för de olika verksamhetsområdena varierar. Den i särklass högsta nettokostnadsförändringen har skett inom samhällsbyggnad/miljö/skydd, då intäkterna för rea- och exploateringsvinster minskat med 44 mkr. Exkluderas dessa har verksamheten ökat med 7 procent bl a till följd av extra satsningar på asfaltering med ca 20 mkr. Den största nettokostnadsökningen har skett inom grundskolan efter en medveten satsning på att förbättra Södertäljes skolor. Ökningen är 8 procent och motsvarar 62 mkr.

Tillväxten i kommunens olika verksamheter under de senaste fem åren redovisas i diagrammet nedan.

► **Se diagram 9**

Arbete och försörjning är den verksamhet som ökat mest med 84 procent. Därefter följer förskolan med en ökning på 54 procent. Området övrig verksamhet har ökat med 46 procent tätt följt av barn och ungdomsvård som ökat med 44 procent. Även service till funktionshindrade har ökat mer än skatteutvecklingen med sina 36 procent. Gymnasiet och utbildning för vuxna har ökat nästan lika mycket som skatterna för motsvarande period medan övriga verksamhetsområden har haft en lägre tillväxttakt. Nettokostnaderna för alla verksamheter tillsammans har ökat med 39 procent att jämföras med skatterna som ökat med 35 procent.

Volym – tillväxt och minskning i olika verksamheter

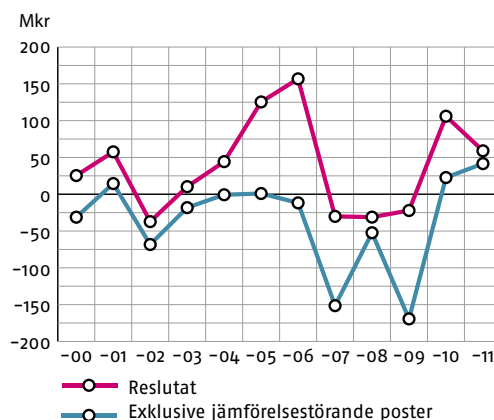
Verksamheter som ökat ...

- 65 907 fler hemtjänsttimmar, +15,2 procent
- 63 fler personer i flyktningmottagande, +13,6 procent
- 8 fler placerade barn/ungdomar på institution, +3,8 procent
- 3 fler placerade i familjehem/institution inom vuxenvård missbruk, +4,2 procent
- 2 509 fler vård dygn för boenden inom socialpsykiatri, +12,5 procent
- 256 fler barn i grundskolan, +2,9 procent
- 204 fler barn i skolbarnomsorg, +5,5 procent
- 90 fler barn i förskola, +2 procent
- 10 910 fler besök på fritidsgårdar, +12 procent
- 6 203 fler besök på konsthallen, +14 procent
- 27 143 fler besök på kulturprogram, +20,4 procent

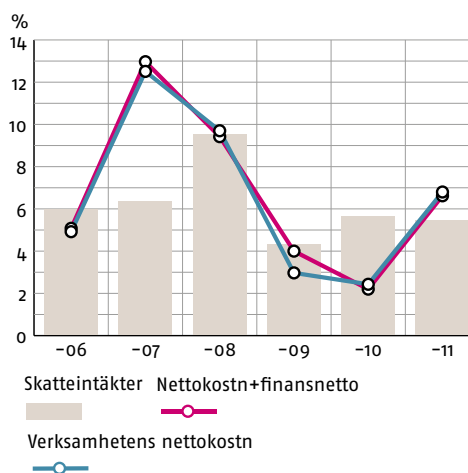
... och verksamheter som minskat

- 385 färre invånare som erhållit försörjningsstöd, -4,6 procent
- 3 332 färre vård dygn på institution inom vuxenvård missbruk, -35,5 procent

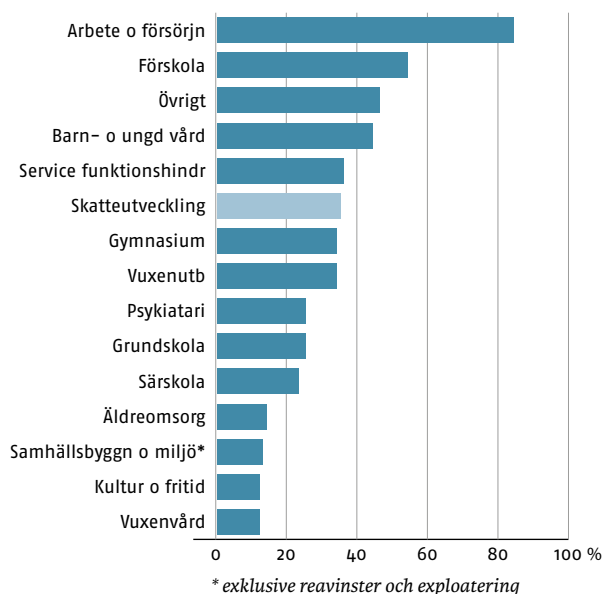
7. Resultat inkl och exkl jämförelsestörande poster

8. Nettokostnads- och skatteutveckling

9. Nettokostnadsökning % 2006–2011

- 841 färre vårdtygn på institution för barn och ungdom, -5,6 procent
- 139 färre hushåll med introduktionsersättning, -16,4 procent
- 41 färre årsplatser i vuxenutbildningen, -3,6 procent
- 228 färre årsplatser på Sfi, -8,9 procent

Kommunens intäkter ökade med 9 procent

Kommunens totala intäkter uppgår till 6,0 mdkr kronor. Skatterna är den största inkomstkällan för kommunerna. För Södertäljes del följer sedan statliga bidrag i olika former och finansiella intäkter.

Kommunens intäktssida har ökat med 9 procent jämfört med föregående år. Intäkterna från skatter och statligt utjämningsbidrag har sammantaget ökat med 5 procent och tillfört kommunen 217 mkr. Verksamhetens intäkter har däremot minskat med 3 procent.

De finansiella intäkterna har ökat genom att vidareutlåningen till koncernbolagen växer. I posten övrigt ingår realisationsvinster för fastighetsförsäljningar och exploateringsvinster, vilka tillsammans varit 44 mkr lägre än förra året. Avgifter från kommuninvånarna för olika tjänster svarar endast för 3 procent av kommunens intäkter. I tabellen nedan återspeglas fördelningen av Södertälje kommuns intäkter 2011.

	Andel		Förändr föreg år	
	mkr	(%)	mkr	%
Externa intäkter 2011				
Kommunalskatt	2 890	48	+34	+1
Statligt utjämningsbidrag	1 310	22	+182	+16
Finansiella intäkter	995	17	+288	+41
Driftbidrag från stat m.fl.	391	6	+3	+1
Avgifter	154	3	-4	-2
Försäljningsintäkter	117	2	-9	-7
Övrigt	168	2	-13	-7
Summa	6 025	100	+481	+9

Stora skatteintäktsökningar genom utjämningsystemet

De totala skatteintäkterna inkl utjämningsystem och regleringsbidrag uppgår till 4 200 mkr och har jämfört med 2010 ökat med 5,4 procent, eller 217 mkr. Under slutet av året har SKL reviderat upp prognosen för slutavräkningen för 2011, vilket gjort att skatteutfallet blev 3 mkr bättre än prognosen vid delårsbokslutet. Sammantaget har kommunen fått 16 mkr mer i skatteintäkter än vad som budgeterats.

Skatteintäkterna för den egna kommunalskatten växte med 1,2 procent mellan 2010 och 2011 jämfört med 1,8 procent ökning föregående årsbokslut. Skatteintäkterna är dock beroende av löne- och sysselsättningsutvecklingen i hela landet. Staten utjämnar skillnaderna mellan kommunerna, vilket gör att den egna skattekraften inte har så stor betydelse för kommunernas skatteintäkter. Inkomstutjämningsystemet garanterar alla kommuner 115 procent av medelskatekraften i landet. De kommuner som inte når upp till nivån (däribland Södertälje) erhåller inkomstutjämningsbidrag. Södertälje har erhållit 685 mkr i statlig inkomstutjämningsbidrag för året vilket är en ökning med 14,5 procent jämfört med föregående år.

En utjämnings sker även för kommunernas kostnadsstruktur. Under 2011 har Södertälje erhållit 223 mkr i kostnadsutjämningsbidrag – en ökning med hela 66 procent. LSS-utjämningsbidrag har tillfört kommunen 192 mkr, en ökning med 12 procent. De totala statliga bidragen har ökat med 13 procent, trots att det tillfälliga konjunkturstödet som kommunerna fick 2010 har fallit bort.

Skatteintäkternas totala storlek beror även på vilken utdebitering kommunen har. Kommunalskatten i Södertälje har varit oförändrad sedan 2004 och uppgår till 20:13. Den totala kommunalskatten 2011, inklusive landstingsskatten, uppgick till 32:23. Den kommunala skattesatsen i medeltal för riket uppgick till 31:55. Södertälje ligger således över genomsnittet i riket. I jämförelse med Södertörnskommuner ligger Södertälje högst tillsammans med Botkyrka, följt av Huddinge och Nykvarn.

Verksamhetens intäkter minskar

Verksamhetens intäkter uppgår till 830 mkr och har minskat med 3 procent eller med 23 mkr. Det är främst exploateringsvinsterna som minskat. Exkluderas dessa och reavinsterna har intäkterna ökat med 3 procent. De senaste fem åren har intäkterna i verksamheten ökat med sammanlagt 8 procent exklusive exploaterings- och reavinsterna.

Exploaterings- och reavinsterna fluktuerar kraftigt mellan åren och kan variera med mer än 100 mkr enskilda år. De senaste fem åren har dessa intäkter i genomsnitt tillfört kommunen 65 mkr per år. En stor del har dock varit koncerninterna vinster.

Kommunens kostnader ökar igen

De totala externa kostnaderna uppgår till 5 966 mkr och har ökat med 528 mkr eller 9,7 procent mot förra året. Inflationen under året har varit 2,3 procent (1,3 % 2010). De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 23 procent.

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Externa intäkter 2011	Andel		Förändr föreg år	
	mkr	(%)	mkr	%
Personalkostnader	2 576	43	+170	+7
Köp av v-het/ entreprenader	1 039	18	+57	+6
Lokaldrift och underhåll	591	10	+38	+7
Bidrag/transfereringar	422	7	-33	-7
Material, tjänster m m.	425	7	+11	+2
Avskrivningar	76	1	+1	+1
Finansiella kostnader	837	14	+284	+51
Summa	5 966	100	+528	+10

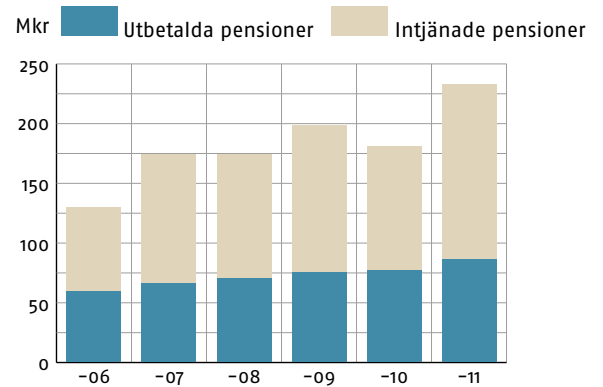
Personalkostnaderna ökar med 7 procent

Kommunens verksamhet är mycket personalintensiv och därför får personal- och löneutvecklingen stor genomslagskraft på nettokostnadsutvecklingen. Personalkostnaderna uppgår till 2 576 mkr och har ökat med 7 procent, vilket innebär 170 mkr.

Kommunens lönekostnad uppgår till 1,8 mdkr och har ökat med 5 procent mot 2010. Löneutvecklingen inom kommunen var 2,2 procent. Personalvolymen har ökat med 4,4 procent under året. En annan faktor som påverkat lönekostnaderna är att personalen tagit ut mindre semester än vad man tjänat in under året, i motsats till föregående år.

De totala personalkostnaderna har påverkats av ökade kostnader för pensioner i och med att diskonteringsräntan som används vid beräkning av pensionsskulden har sänkts

10. Pensionskostnader

under året. För Södertäljes del innebär det en kostnad på 22 mkr. Totalt har pensionskostnaderna ökat med 59 mkr.

Personalkostnaderna har ökat mest inom grundskolan som ökat med 39 mkr (9 %) genom personalförstärkningar till följd av riktade satsningar för en bättre skola. Även äldreomsorgen har en större ökning med 18 mkr (5 %). En förklaring till detta är bl a att många enheter gått in i heltidsmodellen där de flesta tillsvidareanställda nu har heltidsanställning. Även inom arbete och försörjning kan man se en relativt stor ökning av personalkostnaderna med 10 mkr (9 %), liksom inom omsorg och service enligt SoL 5 mkr (15 %).

För verksamhetsområdena gymnasieskola, förskola, vuxenutbildning samt miljö och hälsa har personalkostnaderna däremot minskat i förhållande till föregående år.

Pensionskostnaderna växer

Pensionerna är en växande kostnad för kommunerna. Blandmodellen för redovisning av pensionskostnaderna som infördes 1998 innebär att resultatet belastas både med nyintjänade pensioner för året samt pensionsutbetalningar för pensioner intjänade före 1998. Pensionskostnaderna innefattar även löneskatt för intjänade pensioner.

► Se diagram 10

Totalt uppgår kommunens kostnader för pensioner till 235 mkr, vilket är 52 mkr mer än 2010. Det är de nyintjänade pensionerna som ökat, men även räntesänkningen

44 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

av diskonteringsräntan får genomslag på pensioner som intjänats före 2011.

Genom det nya avtalet (KAP-KL) som trädde i kraft 2006 är pensionerna kopplade till inkomstbasbeloppet och därmed förankrad till löneutvecklingen i ekonomin. Det är förklaringen till den lägre utvecklingen av pensionerna 2010.

Köp av verksamhet ökar med 6 procent

Köpen av verksamhet får en allt större påverkan på kostnadsutvecklingen, eftersom allt mer av den kommunala verksamheten bedrivs av andra än kommunen själv. Köpen av verksamhet har växt successivt under åren och svarar nu för 18 procent av kommunens kostnader. De uppgår nu till 1 039 mkr och har ökat med 6 procent under året, vilket motsvarar 57 mkr.

Den pedagogiska verksamheten svarar för den allra största andelen av köp av verksamhet, drygt 40 procent av alla köp. Grund- och gymnasieskolan svarar för 16–17 procent vardera och avser både friskolor och skolplatser i andra kommuners skolor. Totalt har köpen inom den pedagogiska verksamheten ökat med 7 procent under året, vilket innebär 29 mkr.

Drygt 30 procent av köpen sker inom verksamhetsområdet för funktionshinderfrågor, där en ökning skett med 6 procent under året. Även inom äldreomsorgen ökar verksamhetsköpen. Ökningen har varit 10 procent under året.

Inom barn- och ungdomsvården har däremot köp av platser minskat med 2 mkr mest avseende institutionsplatser. Andra verksamhetsområden som minskat är förskolan och psykiskt funktionshindrade.

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar ökar med 7 procent

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har ökat med 7 procent eller med 38 mkr till 591 mkr. Ökningen ligger nästan uteslutande på anläggnings- och reparationsentreprenader och även konsultationer för ny- om- och tillbyggnad samt underhåll av anläggningar. Lokalhyrorna har endast ökat med 1 procent.

Bidrag och transfereringar minskar med 7 procent

Bidrag och transfereringar uppgår till 422 mkr och har minskat med 7 procent som inneburit en kostnadsminskning med 33 mkr. Den största minskningen i kronor har skett inom verksamhetsområdet arbete och försörjning med 25,6 mkr (8 %). Förändringen består huvudsakligen av att introduktionsbidragen till flyktingar har minskat med

20 mkr (37 %) till följd av att staten sedan den 1 december 2010 tagit över ansvaret för nyanlända flyktingar. Det ekonomiska biståndet har minskat marginellt med drygt 1 procent.

Vuxenutbildningen har minskat bidragen med 60 procent eller 1,8 mkr, bland annat till följd av minskade bidrag till Mälardalens högskola då relevantatlet har sjunkit.

Material, tjänster mm ökar med 2 procent

Inköp av material och tjänster har ökat med 11 mkr och uppgår till 425 mkr (2 %). Persontransporterna har ökat med 4 mkr (17 %). Det är framförallt skolskjutsarna på utbildningskontoret som ökat, främst för elever med funktionshinder, men även för grundskoleelever. Livsmedelskostnaderna har ökat på produktionsköken med 5 mkr (9 %).

Positivt finansnetto

Kommunen har ett fortsatt positivt finansnetto. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 158 mkr. Det positiva finansnettot uppstod i samband med strukturaffären 2004, då större delen av kommunens tillgångar överlätts till Telgekoncernen. Finansnettot har under året förbättrats med 3 mkr, som till hälften beror på en utdelning från Fastighetsbolaget Glasberga KB. Kommunen har inga räntekostnader för egna lån, utan tvärt om lånar kommunen ut av egna medel till Telgekoncernen.

112 mkr i finansiella intäkter från Telgekoncernen

Intäkterna från Telgekoncernen i form av ränta på reversfordringar och låneramsavgifter är i stort oförändrad mot 2011. Det är en väsentlig intäktspost som tidigare stigit allt eftersom kommunens verksamhet och tillgångar förts över till bolagen. Räntan på reversfordringarna uppgår till 67 mkr (67 mkr) och ger kommunen en förräntning på 4,8 procent på det kapital kommunen bundit i bolagen.

För all utlåning tar kommunen ut en självkostnadsränta. Låneramsavgiften uppgår till 45 mkr och är en ersättning för administration och risk.

De finansiella intäkterna från Telgekoncernen ligger idag på samma nivå som för tio år sedan. Kommunen har valt att inte ta ut den extra utdelningen som var budgeterad.

Finansiella kostnaderna ökar med 51 procent

De finansiella kostnaderna har ökat med 51 procent vilket motsvarar 284 mkr. Kommunen har ökat sina lån hos kreditinstitut med 1 310 mkr, men allt vidareutlånas till bolagen. Den stora ökningen beror främst på att Söderenergi

nu lånar via sina ägarkommuner. Södertälje kommun har lånat upp och vidareutlånat 714 mkr som ersätter tidigare borgensåtagande.

Räntenettet försämras

Räntenettet för kommunen uppgår till 41 mkr. Jämfört med föregående år har räntenettet försämrats med 8 mkr, då kommunens utlåning av egna medel har sjunkit.

De totala låneräntorna uppgår till 450 mkr, som i sin helhet har finansierats genom utlåningen till bolagen.

► Se diagram 11

Investeringsvolymen ökar något

Skatteintäkterna ska inte enbart täcka de löpande kostnaderna för verksamheten, utan ska även finansiera en del av kommunens investeringsbehov, vilket sker genom avskrivningar. Helst ska skatteintäkterna också täcka nya investeringar för att inte belasta framtiden med ökade finansiella kostnader. Andelen skatteintäkter som används till löpande verksamhet och avskrivningar uttrycks i måttet nettokostnadsandel och anger hur mycket kommunen har råd att investera.

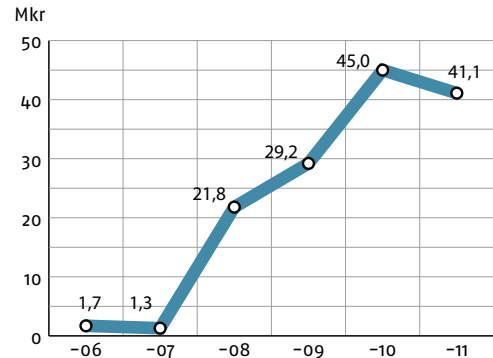
Nettokostnadsandel %	-07	-08	-09	-10	-11
Löpande verksamhet	104	104	102	99	100
Finansnetto	-5	-5	-4	-4	-4
S:a till drift	99	99	98	95	96
Kvar till investeringar	1	1	2	5	4

Årets investeringar uppgår till 126 mkr, vilket är 15 mkr mer än förra året (exkl. finansiella investeringar). Den förändring som genomfördes 2004 när verksamhetsfastigheterna flyttades till kommunens bolag minskade kommunens investeringsutgifter kraftigt. Alla investeringar i verksamhetsfastigheter sker numera i bolagsform. Behovet av nya och förbättrade lokaler belastar kommunen i form av ökade hyreskostnader. Investeringar i kommunala verksamhetslokaler uppgick till 393 mkr 2011, vilket innebär att de totala investeringarna avseende kommunens verksamhet uppgår till ca 519 mkr att jämföras med 2010 då de totala investeringarna för kommunen var 451 mkr. Ökningen jämfört med 2010 beror bland annat på byggnationen av nya Hovsjöskolan samt fler utförda reinvesteringar.

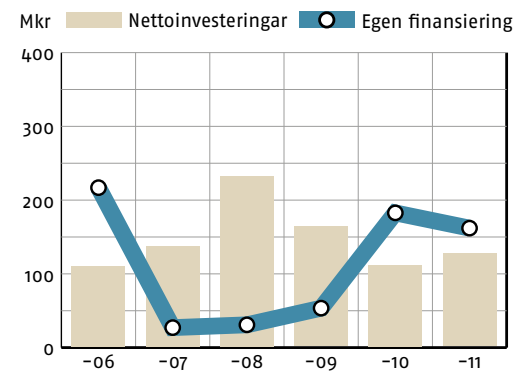
Kommunens investeringar avser inventarier och utrustning samt publika anläggningar som gator, parker och idrottsanläggningar.

► Se diagram 12

11. Räntenetto 2006–2011

12. Investeringsvolym 2006–2011

Merparten av årets investeringar har avsett inventarier och utrustning, gatuombyggnader, exploateringsvägar, arbeten med anledning av dubbelspåret och Östertälje terminal samt upprustning av den fysiska miljön. Av de 126 mkr i investeringar avser 10,9 mkr upprustning av den fysiska miljön och 16 mkr dubbelspåret och Östertälje terminal.

Kommunens soliditet 18 procent

Kommunens soliditet har minskat med 1,3 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 18,3 procent trots positivt resultat för 2011. Orsaken är framförallt den ökade vidareutlåningen till bolagen, vilket påverkar kommunens soliditet genom att balansomslutningen ökar. Samtidigt har borgensåtagandena gentemot bolagen minskat sedan Söderenergi istället lånar av kommunen.

► Se diagram 13

Finansiella tillgångarna i bolagskoncernen ökar

Av kommunens samlade tillgångar är 13,5 mdkr, motsvarande 88 procent, placerade i Telgekoncernen. De finansiella tillgångarna i bolagskoncernen har vuxit med 1,0 mdkr kronor under 2011 genom ökad vidareutlåning. Kommunens lån till bolagen svarar för 79 procent av tillgångsinnehavet. Lånefordringarna uppgår till 12,1 mdkr kronor. Resterande del av tillgångarna i Telgekoncernen avser aktier och reversfordringar.

Kommunens övriga förmögenhet uppgår till 1,9 mdkr och har ökat med 314 mkr. De materiella anläggningstillgångarna har ökat med 44 mkr till följd av investeringar i bland annat gator och vägar, men även grundskola samt inom IT med bland annat plattformsutveckling.

► Se diagram 14

Totala låneskulden ökar

Kommunens låneskuld hos långivare uppgår till 11,3 mdkr medan kommunen lånar ut 12,1 mdkr till kommunens bolag. Detta innebär att kommunen lånar ut 0,8 mdkr av egna medel, vilket är 0,3 mdkr mindre än vid förra årsskiftet.

Vidareutlåningens ökning med 1 310 mkr, beror på att kommunen numera lånar ut 714 mkr till Söderenergi AB istället för ett borgensåtagande. Övrig ökning på 596 mkr beror på Telgekoncernens investeringsprogram.

► Se diagram 15

I och med att kommunen inte har några lån för den egna verksamheten har kommunen en egen nettolikviditet som uppgår till 4 kr per invånare.

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunens pensionsåtagande inklusive löneskatt uppgår till 2,3 mdkr kronor. Endast en mindre del av åtagandet finns upptaget på balansräkningen som skuld till följd av att kommunerna ska tillämpa den sk blandmodellen.

Under 2000 beslutade kommunen att de anställda själva ska placera pensionsmedlen hos olika försäkringsbolag med maximalt belopp. De individuella pensionsmedlen för 2011 på 78 mkr redovisas som kortfristig skuld och kommer att betalas ut i mars 2012. Även löneskatt på 19 mkr är skuldbokförd.

Pensionsåtaganden inkl löneskatt 2011	mkr
Kortfristig skuld, avgiftsbestämd del 2011	97,4
Pensionsavsättning	234,8
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997	1 943,1
Pensionsutfästelser fd anställd	3,9
Pensioner politiker	32,3
Ansvarsförbindelse Södertörns	
Brandförsvarsförbund	31,7
Summa	2 343,2

FLÖDE OCH RISK

Marginaler behövs i ekonomin

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera sådana händelser, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att beskriva behovet och storleken av sådana reserver är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi under ett år.

Känslighetsanalys

1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt	145 mkr
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod	18 mkr
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion	10,2 mkr
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl P0)	23 mkr
10 nya tjänster inom vården	4,2 mkr
1 % ökat försörjningsstöd	2,6 mkr
1 LVU-placering i 6 månader på institution	598 000 kr
1 plats i äldreboende	550 000 kr
1 LSS-insats boende vuxna	795 500 kr
Assistanskostnad (SFB) för en person ett år	268 320 kr
1 elev i grundskolan, exkl lokaler	71 500 kr
1 elev i gymnasieskolan exkl lokaler	79 300 kr

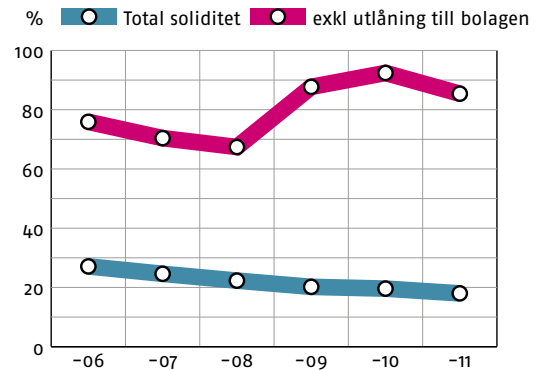
Finansiella risker

Internbanken i kommunen tillgodoser koncernens behov av kapital på såväl lång som kort sikt, d v s både lån och likvida medel. Södertälje koncern är en stor låntagare och därmed är räntor en stor del av koncernens kostnader. Detta gör att koncernen är känslig för förändringar i marknadsräntan men genom olika finansiella instrument begränsas risken. Kommunens finansfunktion har ett lågt risktagande vid likviditets- och skuldhantering.

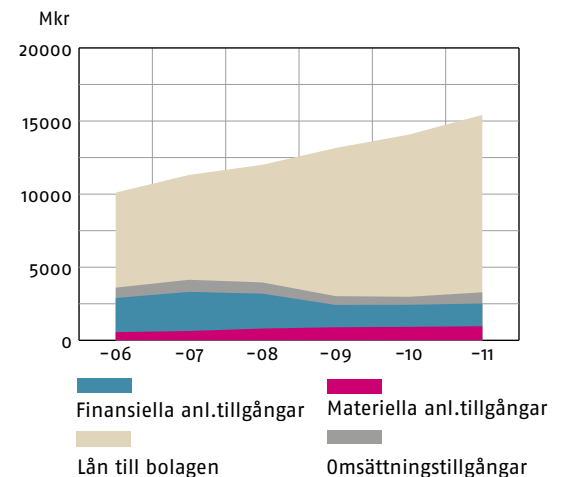
Kommunen under året har genomgått en kreditbedömningsprocess genomförd av Standard & Poor´s där betyget blev AA+/A-1+, vilket är det näst högsta betyget för lång finansiering och det högsta betyget för kort finansiering. Detta innebär det att möjligheterna ökar att lättare låna pengar och till en lägre kostnad. Dessutom har kommunen säkerställt en god betalningsberedskap genom olika kreditavtal. Genom avtalen begränsas upplåningsrisken, d v s. risken att inte kunna tillgodose koncernens kapitalbehov. Upplåningsrisken begränsas även genom att aktivt sprida upplåningen på olika finansieringskällor och löptider.

Bedömningen från Standard & Poor´s kommer dock förändras om inte Södertälje kommun uppfyller de förväntningar som satts upp. Förväntningarna är bland annat att man kan uppvisa stabila resultatnivåer över den kommande planeringsperioden 2012–2014 och att kommunens skuldnivå kommer att stabiliseras. Telgekoncernen har krav på sig att från 2012 börja amortera ned låneskulden, vilket innebär att nivån på skulden minskar om än i långsam takt. Huruvida stabila resultatnivåer kommer att uppnås påverkas också av flera andra faktorer, såsom hur Södertäljes befolkning kommer in i arbete och hur väl anpassningar sker i volym och kvalitet i kommunens verksamheter.

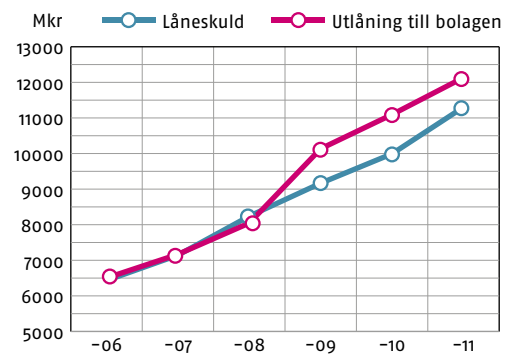
13. Soliditet 2006–2011

14. Tillgångsförändring 2006–2011

15. Låneskuld och vidareutlåning

Hög arbetslöshet

Södertälje är den kommun i Stockholms län med den högsta andelen inskrivna på arbetsförmedlingen. Befolkningsstrukturen påverkar andelen arbetslösa. I Södertälje har vi både många ungdomar och många utrikes födda.

Den sista december 2011 var 3 567 personer öppet arbetslösa i Södertälje, vilket är 20 fler än föregående år. Ytterligare 2 047 personer deltog i något program med aktivitetsstöd, vilket är 146 fler personer än föregående år. Den totala arbetslösheten i Södertälje är 13,8 procent.

Nyligen har AstraZeneca informerat om nedläggning av sin forskningsavdelning i Södertälje. Detta påverkar naturligtvis kommunen negativt när det gäller antal arbetslösa även om majoriteten av de anställda som kommer att sägas upp inte bor i Södertälje.

Om Södertälje inte lyckas matcha långtidsarbetslösa till jobb och om flyktingar inte kan etablera sig på arbetsmarknaden efter introduktionstiden riskerar kostnaderna för ekonomiskt bistånd att ligga på en fortsatt hög nivå och kan till och med öka.

Fortsatta utmaningar i skolan

Både antalet barn i förskola och elever i grundskola beräknas öka under de närmaste 10 åren och därmed finns ett tryck på ökade förskole- och grundskoleplatser. Antalet nyanlända har ökat med drygt 100 elever i grundskolan jämfört med 2010. I gymnasieskolan kommer antal elever minska fram till år 2014. Samtidigt är trenden att en större andel elever väljer skolor i andra kommuner eller frigymnasier.

Södertälje kommun har under ett antal år haft vikande resultat i både grund- och gymnasieskolan, men en viss förbättring har skett under 2011. Skolinspektionens granskning 2011 gav allvarlig kritik inom flera områden. Omfattande arbete bedrivs för att förbättra resultaten. Det kommer vara en fortsatt utmaning att höja kvaliteten och förbättra resultaten inte minst för att våra elever ska få bättre möjligheter när de kommer ut på arbetsmarknaden. Om vi lyckas höja kvaliteten och därmed bryta den trend som varit, att fler elever väljer att gå i gymnasiet i andra kommuner, kommer vi också kunna sänka kostnaderna. Risker finns annars att kommunen får betala en skolkostnad till annan kommun där lokalkostnad ingår samtidigt som vi har kostnad för tomma skollokaler.

Ökning av äldre och för personer med funktionsnedsättning

Enligt befolkningsprognosen ökar de äldres andel av kommunens totala befolkning. Den demografiska

förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att omfattas av äldreomsorgens insatser under de närmsta åren. Kommunens verksamhet behöver anpassas med mer insatser för äldre. Socialstyrelsen har dessutom fått i uppdrag att ta fram bindande regler för kommunernas bemanning av demensvården, vilket kan komma att påverka kommunens äldreomsorg på sikt. Andelen personer med insatser enligt LSS tenderar generellt att öka i Sverige och de insatser som ökar mest påtagligt är daglig verksamhet och bostad med särskild service.

Borgensåtaganden

Förutom utlåningen till bolagskoncernen har kommunen även ingått borgen på sammanlagt 612 mkr för Telgekoncernens olika bolag. Denna borgen avser bland annat Nordpol (elbörsen), pensionsförpliktelser och förpliktelser som gäller deponiverksamhet. Det största enskilda borgensåtagandet är 492 mkr för internationella garantier avseende Telge Kraft AB. Gentemot föregående år har kommunens borgensåtagande för Telgebolagen ökat med 183 mkr.

Övrig borgen avser SYVAB och Söderenergi AB på tillsammans 798 mkr. Här har borgensbeloppet minskat med 664 mkr jämfört mot föregående år. Minskningen beror på att borgen ersatts av direkta lån till Söderenergi. Engagemanget för den totala borgens- och låneramen var dock oförändrad vid årsskiftet. Moderbolaget i Telge har också egna borgensåtaganden gentemot Telge Kraft på 319 mkr. Dessutom går Söderenergi i borgen för en kredit om 6 mkr till Efo AB och där kommunens 42 procent utgör 2,5 mkr.

Borgen till småhus minskar stadigt och uppgår nu till 3,4 mkr. Till föreningslivet har kommunen borgat för cirka 9 mkr. Det totala borgensåtagandet i koncernen är 1 729 mkr, vilket är en minskning med 528 mkr jämfört med år 2010.

Bolagens ekonomi har stor betydelse för kommunen

De kommunala bolagens ekonomiska utveckling har stor betydelse för kommunens ekonomi. Huvuddelen av förmögenheten ligger i dessa bolag. Kommunens engagemang i bolagen är betydande, inte bara som ägare och finansiär, utan också som kund. Kommunen köper för cirka 556 mkr årligen från Telgekoncernens olika bolag, vilket är cirka 11 procent av kommunens totala kostnader. De är därigenom vår största leverantör. För vissa av bolagen är vi också den största kunden.

STYRNING OCH KONTROLL

Budgetöverskott igen

För andra året visar resultatet på plus, nu 59 mkr. Detta innebär ett budgetöverskott på 24 mkr, då det budgeterade resultatet uppgick till plus 35 mkr.

Tillsammans redovisar nämnderna en positiv avvikelse gentemot budget med 36 mkr (0,8 %). Socialnämnden uppvisar ett negativt resultat med 3,5 mkr, vilket endast motsvarar 0,5 procent av tilldelat kommunbidrag. Övriga nämnder som uppvisar negativa avvikelser är överförmyndarnämnden 1,3 mkr (21 %), Järna kommunalnämnd 3,9 mkr (2,4 %) och tekniska nämnden, 2,6 mkr (2,0 %). De procentuellt största positiva avvikelserna gentemot tilldelat kommunbidrag uppvisas av stadsbyggnadsnämnden, 14,4 procent, arbetslivsnämnden, 3,8 procent, Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd 4,3 procent och revisionen, 27,2 procent.

Utvecklingen de senaste åren har visat att flertalet nämnder fått en bättre styrning och kontroll över ekonomin. I delårsbokslutet per augusti pekade nämndernas prognoser på en negativ avvikelse gentemot budget med 16 mkr. För att ge nämnderna rimliga förutsättningar att nå en budget i balans beviljades Järna kommunalnämnd 0,5 mkr, Hölö-Mörkö kommunalnämnd 1 mkr, socialnämnden 20 mkr, äldreomsorgsnämnden 3,7 mkr och överförmyndarnämnden 0,3 mkr i tilläggsanslag. I bokslutet 2011 redovisar nämnderna tillsammans ett positivt resultat med 36 mkr, vilket innebär en prognosavvikelse med 52 mkr. I nämndernas prognoser i augusti var hänsyn inte tagen till de tilläggsanslag som delades ut i augustibokslutet, volymavstämningarna under hösten eller de direktavskrivningar mot Telge Fastigheter som genomfördes i december.

Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd minskade under 2011 med drygt 1 procent till 264 mkr. Av kostnaden avser 20 mkr flyktingar enligt SCB:s definition. Tack vare det tilläggsanslag socialnämnden fick i augusti, så uppnåddes ett resultat i balans för försörjningsstöd. Tilläggsanslaget var dock inte nivåhöjande, vilket innebär att nämnden inför 2012 måste hämta hem ytterligare 12,5 mkr utöver det effektiviseringskrav på 22,5 mkr avseende försörjningsstöd som ligger med i Mål och budget 2012–2014.

Nettokostnaden för barn- och ungdomsvården har ökat med 2 procent, och verksamheten uppvisar ett budgetunderskott med 3 mkr, trots tilläggsanslag i augusti. Underskottet beror på ökade kostnader för placeringar inom barn och ungdom. Verksamheten har minskat sina placeringar på institution, vilket medfört att verksamhetens öppenvård i egen regi får tyngre ärenden när den köpta vården mins-

kas. De barn och ungdomar som blir institutionsplacerade blir därför tyngre och därmed mer kostsamma.

Centralt redovisade poster uppvisar tillsammans en budgetavvikelse på minus 11,4 mkr. För de centrala personalkostnaderna redovisas en negativ budgetavvikelse på 17 mkr. Den sänkta diskonteringsräntan i pensionskultsberäkningen, medförde ökade kostnader 2011 på 22 mkr. Underskottet vägs till viss del upp av minskade avgifter för avtalsförsäkringar, där överskottet 2011 blev 8,2 mkr. De centrala anslagen för bland kompensation av lokal- och kapitalkostnader, volymökningar inom funktionshinderfrågor, och den pedagogiska verksamheten uppvisar positiva avvikelser med totalt 43,6 mkr. Mark och exploatering har minskat sitt resultat med 44 mkr, medan resultatet för övriga kostnader och intäkter har förbättrats med drygt 23 mkr på grund av att kommunen erhållit arrendavgifter gällande Tveta för åren 2006–2011.

Budgetutfallet för räntor och finansiella poster uppgår till minus 104 mkr och det beror dels på lägre koncernbidrag än budgeterat och dels på att en tillfällig utdelning från koncernbolaget budgeterats med 83 mkr, men inte tagits ut på det sätt som förutsattes i budgeten.

En viktig del i styrningen och kontrollen av ekonomin är de uppföljningar och prognoser som görs under året. Arbetet med att utveckla ledningssystemet så att målnedbrytningen naturligt hänger ihop med ekonomi- och verksamhetsuppföljning och är kopplat till det ständiga förbättringsarbetet har påbörjats under året.

Trots att kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd för första gången på många år har minskat marginellt, är de fortsatt mycket höga och en stor belastning för kommunens ekonomi. Kommunstyrelsen har regelbundet på sina sammanträden fått information om arbetslivsnämndens och socialnämndens verksamheter för att kunna följa nämndernas prognoser och åtgärder.

En kontinuerlig rapportering till kommunfullmäktige sker för att tydliggöra avvikelsehanteringen och ansvarsfördelningen. ■

Helårsprognoser 2011

mkr	april	aug	utfall
Nämnderna	-41	-16	36
Centrala poster	+97	+51	-11
Budgetutfall	+56	+35	+24
Budgeterat resultat	+35	+35	+35
Resultat	+91	+70	+59

TELGEKONCERNEN TELGE AB

HÖSTEN 2011 GENOMFÖRDE KREDITVÄRDERINGSFÖRETAGET Standard & Poor´s en rating av kommunens kreditvärdighet. Eftersom en betydande del av kommunens balansräkning ligger i Telgekoncernen blir det även en rating av Telge. Betyget som sattes är AA+/A-1+, vilket är det näst högsta betyget för lång finansiering och det högsta betyget för kort finansiering.

Arbetet med att samordna och förenkla löpande dialog och kundservice mellan kunder i Södertälje och koncernens olika bolag har under året gjort stora framsteg. De sex dotterbolag med betydande andel av sina kunder bland Södertäljes invånare samordnades organisatoriskt. En gemensam kundtjänst har skapats och satts i drift. Mina Sidor på Telge.se togs i drift i juni. Det är ett system där kunder 24 timmar om dygnet 365 dagar om året kan överblicka och sköta sina Telge engagemang.

Under 2011 har den så kallade Telgemodellen fortsatt generera stort intresse bland kommuner, näringsliv och även inom departement och statlig förvaltning. Telgemodellen går i korthet ut på att försöka lösa angelägna samhällsutmaningar i bolagsform, med affärsmässiga metoder och gärna i samverkan med privata näringslivet. Modellen uppmärksammades stort under politikerveckan i Almedalen. Under året har omkring 2 000 personer gjort studiebesök i Södertälje om Telgemodellen eller deltagit i seminarier där modellen presenterats.

Under 2011 startade dotterbolaget Telge Tillväxt (i Södertälje) AB sin operativa verksamhet och blev därmed det fjärde bolaget som startats med Telgemodellen som grund.

Telge Peab AB och Manpower Telge Jobbstart AB är andra exempel på Telgemodellen. Bägge bolagen har utvecklats positivt. Telge Peabs första bostadsprojekt färdigställdes i och med att 80 nya bostadsrättsinnehavare flyttade in i december. Manpower Telge Jobbstart lyckades under året

få ut 201 långtidsarbetslösa flyktingar i riktiga jobb och därmed reducera arbetslösheten i kommunen.

Telge är även delägare i Söderenergi AB där resultatet under 2011 blivit sämre än väntat bl a beroende på högre bränslepriser och flera kortare oplanerade driftstopp. Stort fokus har legat på att hämta hem kostnadsbesparingar och öka intäkter i den löpande driften.

Vid årsskiftet 2011/2012 stod det klart att Telge och kommunens ansträngningar att locka Svensk Galopp att förlägga sin nya huvudstadsbana till Brandalsund misslyckades. Anläggningen hade potential att bli grunden för ett nytt branschkluster för hästsport.

Telge (i Södertälje) AB

Telge AB uppvisar ett resultat på -95,4 mkr (-62,9). Bolaget bedriver ingen affärsverksamhet utan har till uppgift att till dotterbolagen tillhandahålla standardiserade tjänster och utnyttja stordriftsfördelarna i koncernen.

Telge Bostäder

Telge Bostäder har ett fortsatt gott uthyrningsläge utan vakanser. Projektet kv Lampan har under året startats. Under året har den nya lagstiftningen för allmännyttiga bostadsaktiebolag trätt i kraft. För Telge Bostäder som redan tidigare haft tydliga ägardirektiv och ägarkrav på marknadsmässig avkastning innebär lagstiftningen inte så mycket nytt.

Bolagets resultat uppgår till 109,5 mkr (61,6) varav 61 mkr (18) avser reavinster för sålda fastigheter. Hyreshöjningen under 2011 uppgick till 1,96 procent. Årets investeringar uppgår till 198,5 mkr.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter har under året fortsatt med investeringar i fastighetsbeståndet. Under 2011 uppgick de totala investeringarna till 459 mkr (520). Bland annat färdigställdes nya Hovsjöskolan med skolstart i januari 2012. I Luna och Maren är butikslokalerna fullt uthyrda och fler förfrågningar finns. Resultatet för året uppgår till 39,4 mkr (39,2). Häri ingår reavinster med 20,5 mkr (8).

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn har haft ett bra år med ökad omsättning som grundar sig både på återhämtad konjunktur och ökade marknadsandelar. I huvudsak är det en ökning av containers och en marginell ökning av bilar. Söderenergis volymer av bränsle minskade under året på grund av varm inledning på vintern. Resultatet uppgick till 10 mkr (0,9).

Tom Tits Experiment. FOTO: JOAKIM SERRANDER

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment hade ca 170 000 besökare (178 000) under året vilket är något färre än föregående år. Ny skollag har inneburit minskning av skolresor. Antalet Södertälje-elever som besökt verksamheten har varit stort liksom antalet lärare som fortbildats genom Tom Tits kursutbud. För sommarens besökare fanns nya attraktioner i form av vattenexperiment som uppskattades mycket av besökarna. Resultatet blev -2 mkr (-7,3).

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett avsevärt lägre resultat 48,8 mkr (111,7) än föregående år vilket i huvudsak förklaras av det varma vädret och därmed minskad fjärrvärmeförsäljning. Telge Nät har under året färdigställt en havreskalspanna i ett gemensamt projekt med Lantmännen i Järna, en både lönsam och miljövänlig investering. Bolaget har totalt investerat för 234,4 mkr (177,7).

Telge Energi

Telge Energi har fortsatt nettotillväxt på kunder även om rörligheten på marknaden är stor. Bolagets resultat ökade till 40,8 mkr (18,7). Den ekonomiska föreningen Telge Energi Vind som ägs av Telge Energis kunder har gått vidare och beställt sitt andra vindkraftverk. Försäljningen av andelar sker genom Telge Energi. Under året har bolaget också lanserat solel för både kunder och enskilda producenter.

Telge Kraft

Telge Kraft gör ett bra resultat även detta år 25,6 mkr (21). Tillväxten med nya kunder fortsätter även om konkurrensen hårdnat. Bolaget har under året arbetat med systemutveckling för att möta nya behov vid införandet av fyra elområden i Sverige.

Telge Återvinning

Telge Återvinning fortsätter utbyggnaden av hemsortering som nu når 11 000 kunder. Under året har också investeringen i ny återvinningscentral i Moraberg pågått och anläggningen invigdes i början på 2012. Bolagets resultat uppgick till 9,4 mkr (18,9).

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö har genom projektet Hovsjöbyggarna utbildat 14 byggnadsarbetare som nu är anställda hos bolagets leverantörer i vars regi de nu deltar i renovering av lägenheter i området. 140 ungdomar har deltagit i Hovsjösommar och därigenom fått en meningsfull sysselsättning. Bolaget gör i år förlust -5,3 mkr (8,3).

Telge Inköp

Telge Inköp har även i år framgångsrikt tecknat inköpsavtal för ägarna Södertälje kommun och Telgekoncernen liksom

för Salems och Nykvarns kommuner. Bolagets resultat uppgick till 4,9 mkr (0,4) och förklaras främst av ökade intäkter från ramavtalsleverantörer.

Telge Brandalsund och Telge Almnäs

Exploateringsbolagen Telge Brandalsund och Telge Almnäs har arbetat vidare med planlägningsarbetet och marknadsanalyser för den långsiktiga utvecklingen.

Telge Tillväxt (i Södertälje)

Under året har Telge Tillväxts arbete kommit igång fullt ut och har haft 111 ungdomar anställda i verksamheten. 47 av dessa har redan lämnat verksamhet och hela 33 av dessa till annan sysselsättning. 157 uthyrningar till 31 olika företag vittnar om de goda möjligheter som bolaget skapar för ungdomarna. Resultatet blev för året 0,3 mkr men för 2012 beräknas en mindre förlust.

FÖRVÄNTNINGAR PÅ DEN FRAMTIDA UTVECKLINGEN

Kommunfullmäktige har utfärdat ägardirektiv för Telgekoncernen för de kommande åren, vilket bland annat innebär att Telge ska börja amortera de långsiktiga skulderna. Detta kommer att möjliggöras genom positivt kassaflöde i kombination med försäljning av tillgångar. Under 2012 kommer en flerårig plan för detta upprättas och försäljningar påbörjas. Trots detta finns också behov av renovering, tillbyggnad och nya lokaler för kommunal verksamhet, samt nya bostäder även 2012.

Vidare kommer under året en ny hyresmodell tas fram avseende kommunens hyra av lokaler från Telge Fastigheter.

Samordningen av bolagen med en betydande del av kundstocken i Södertälje kommer att fortsätta med målet att både göra det enklare för Södertäljeborna och pressa kostnader.

Under 2012–2013 kommer koncernens två exploateringsbolag Telge Almnäs och Telge Brandalsund att genomgå detaljplanläggning vilket öppnar för försäljning av tomter för lager och industri (Almnäs) och bostäder (Brandalsund) under 2014.

Koncernen har i uppdrag att undersöka möjligheterna att använda principerna i Telgemodellen till att omfatta andra områden som kan skapa förutsättningar för fler i sysselsättning och även bidra till resultatförbättring för elever i Södertäljes skolor. ■

Personalbokslut

Nyhet för året – Mr Medel är utsedd!

Juryn har i år, genom kvotering utsett Anders Johansson till "Årets medelmedarbetare". Han är 44,9 år, barnskötare vid Mellersta förskolan och har 35,2 procent utländsk bakgrund.

Motiveringen är att Anders står som symbol för kommunfullmäktiges önskan att personalsammansättningen ska spegla kommunens befolkning. Han är också en förebild för andra män som vill söka jobb i Södertälje kommun.

2011 hade 85 procent av Anders 5 765 arbetskamrater en heltidsanställning och i genomsnitt arbetade de 96 procent av heltid. Hela 79,4 procent av kollegorna i kommunen är kvinnor, så Anders skulle gärna se flera män på arbetsplatsen.

Under 2011 ökade Anders sin lön med 544 kr i

månaden och tjänar nu 25 749 kr i månaden. För Anders är jämställdhet självklar och han gläds åt att de kvinnliga kollegornas medianlön har ökat så att den nu är 94,2 procent av de manliga kollegornas.

Anders var sjuk 6 procent av sin arbetstid under 2011. Det är något mindre än föregående år, och han märker att det är mindre långtidssjukfrånvaro i sin arbetsgrupp.

75 procent av Anders arbetskamrater tycker att kommunen erbjuder attraktiva arbetsplatser och allra mest nöjda är de med arbetsglädjen och möjligheten att påverka arbetet på arbetsplatsen. Anders upplever att det sociala stödet som finns bland medarbetare och chefer i kommunen är en bra hjälp när han känner sig stressad.

PERSONALSTRUKTUR

DEN 31 DECEMBER 2011 hade Södertälje kommun 5 766 månadsavlönade medarbetare motsvarande 5 510 årsarbetare. Under året ökade personalvolymen med 234 årsarbetare, 4 procent.

Så gott som samtliga nämnder har utökat antalet medarbetare. De numerärt största ökningarna har skett inom utbildningskontoret och äldreomsorgskontoret. Kommunstyrelsens kontor har också fler anställda och står för den procentuellt sett högsta ökningen. Av de månadsavlönade medarbetarna i kommunen är 89 procent tillsvidareanställda.

Södertälje kommun vill erbjuda sina medarbetare en heltidsanställning med möjlighet att välja sysselsättningsgrad. Andelen heltidsanställda medarbetare har successivt ökat och var 2011 85 procent. Andelen heltidsanställda män är 5 procentenheter högre än andelen heltidsanställda kvinnor, men skillnaden minskar. Totalt bland medarbetarna i kommunen är andelen kvinnor 79,4 procent och andelen

män 20,6 procent. Andelen kvinnor bland cheferna i kommunen är 74 procent.

► **Se diagram 1**

Antalet medarbetare är fler i samtliga åldersgrupper. Gruppen upp till 29 år har ökat med mer än dubbelt så många personer som övriga åldersgrupper tillsammans. Detta har lett till att medelåldern bland medarbetarna har minskat något och ligger nu på 44,9 år. Medelåldern bland kommuninvånarna är 39 år.

Andelen medarbetare med utländsk bakgrund bland samtliga medarbetare är 35,2 procent, och bland chefer 16 procent. De flesta medarbetarna med utländsk bakgrund finns inom äldreomsorgskontoret och arbetslivskontoret.

Timanställda

Under 2011 utfördes arbetstimmar, motsvarande ca 435 årsarbetare av timavlönade. En ökning motsvarande 43,5 årsarbetare sedan 2010.

Fyllnadstid och övertid

Den ordinarie personalen arbetade 28 170 timmar övertid och 33 628 timmar fyllnadstid under 2011. Detta motsvarar ca 31 årsarbetare. 9,7 mkr av ersättningen togs ut i pengar. En minskning med 1 mkr sedan 2010.

Sedan möjligheten till årsarbetstid infördes 2001 har övertid och fyllnadstid minskat varje år. De senaste åren har också projektet Deltid till heltid bidragit till ett minskat uttag av övertid.

Bemannings tjänster

För att komplettera bilden av den arbetsvolym som utfördes i kommunen under 2011 bör nämnas att kostnaden för bemanningstjänster uppgick till ca 9,9 mkr, en ökning sedan föregående år med 2,9 mkr. Det var i likhet med 2010 främst administrativa tjänster och tjänster inom vård och omsorg, förskola och skola som fått köpas på grund av svårigheter att rekrytera den kompetens som verksamheten behöver.

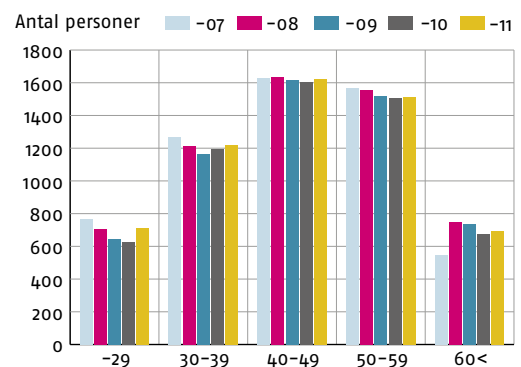
Personalkostnaderna ökade med 7 procent

Under år 2011 var personalkostnaderna totalt 2 586 mkr, vilket innebär en ökning från föregående år med 7 procent. I personalkostnaderna ingår förutom lönekostnader utgifter för rekrytering, personalutbildning, personalbefrämjande åtgärder, avgångsförmåner och företagshälsovård. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna var 43,2 procent. De rena lönekostnadernas andel av de totala kostnaderna var 29,8 procent.

Lönekostnaderna

Lönekostnaderna i sin helhet har ökat med 4,85 procent under året. Ökningen beror till stor del på att antalet anställda har ökat. Utöver detta var medellöneökningen i samband med löneöversynen 2,4 procent. Den genomsnittliga löneutvecklingen under året har varit 2,16 procent. Att lönekostnaderna inte har ökat mer förklaras av en sänkt personalomkostnadspålägg med ca 0,5 procentenheter och att medarbetare nyrekryterats till lägre löner än de som slutat.

1. Anställdas åldersfördelning 2006–2011

Nidhal Alsakhriya har fått hjälp av kommunens praktik- och matchningsenhet som ser till att kompetent arbetskraft får jobba trots eventuellt bristande kunskaper i svenska. FOTO: MIKAEL JEPPE

Efter genomförd löneöversyn var medianlönen för kvinnor 24 500 kr per månad och för män 26 100 kr. Kvinnorna tjänar därmed 94,2 procent av männens lön, en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2010. Vid årets slut hade männens medianlön sjunkit med 100 kr, kvinnornas låg kvar på exakt samma nivå och jämförelsetalet 94,2 procent förblev oförändrat. Vanligtvis stiger löneskillnaden mellan kvinnor och män i samband med löneglidning och nyrekrytering, men så var alltså inte fallet under 2011.

Sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron varierar mycket mellan olika verksamheter men har minskat från 6,3 till 6,0 procent för kommunen totalt under 2011. Den högsta sjukfrånvaron bland yrkesgrupper som omfattar fler än 50 personer har måltidspersonalen, 11,4 procent, fritidsledare 9,9 procent, vårdbiträden inom äldreomsorgen, 8,7 procent, fritidspedagoger, 8,6 procent och barnskötare 8,3 procent.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid

Ålder	2007	2008	2009	2010	2011
Tom 29 år	6,9	6	6,7	7,0	6,5
30-49 år	6,9	6,3	5,5	6,0	5,5
50 år och mer	9,1	8	6,2	6,5	6,5
Samtliga	7,8	7	5,9	6,3	6,0
Kvinnor	8,8	7,6	6,4	6,8	6,6
Män	4,4	4,4	4,0	4,5	3,9
Långtidssjukfrånvaro*	55,7	51,2	60,8	45,7	44,6

*I % av totala sjukfrånvaron

En minskning av sjukfrånvaron från 7,0 till 6,5 procent har under 2011 skett för våra unga medarbetare, upp till 29 år, som 2010 låg näst högst i landet. 2011 hade de unga medarbetarna lika hög frånvaro som gruppen medarbetare över 50 år.

Korttidssjukfrånvaron för kommunen totalt är 39,8 procent av den totala sjukfrånvaron. Kostnaden för korttidssjukfrånvaron, upp till 14 dagar, har fortsatt att öka och var 2011 23 021 tkr exklusive PO. Kostnaden för sjukfrånvaro över 14 dagar minskade till 2 439 tkr från 2 624 tkr 2010.

► Se diagram 2

Antalet långtidssjuka minskade något och var 2011 nere i 136 personer. Detta är en fortsatt positiv trend som inleddes år 2003 då arbetet med tidig och aktiv rehabilitering intensifierades.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

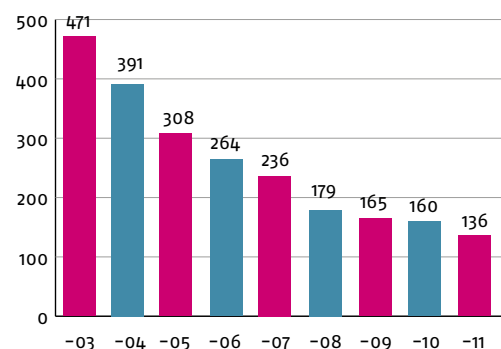
Mångfald

Under året har Södertälje kommun tillsammans med Astra-Zeneca, Scania, Södertälje sjukhus och Telge koncernen bildat ett mångfaldsnätverk i syfte att gemensamt arbeta med mångfaldsfrågor och kunna dra nytta av varandras erfarenheter. Nätverket arrangerade gemensamt en Mångfaldsdag i Södertälje Stadshus den 16 november dit chefer, HR-medarbetare och fackliga ombud från alla företagen i nätverket var inbjudna. Ett antal föreläsningar på temat mångfald genomfördes under dagen och gav många positiva reaktioner från besökarna.

PERSONAL I KOMMUNKONCERNEN

I kommunkoncernen uppgick antalet årsarbetare till 6 318 år 2011 fördelat på 74 procent kvinnor och 26 procent män. I kommunen var 21 procent män medan andelen män i bolagen utgår 63 procent av personalen. ■

2. Utveckling av antal långtidssjuka (>59 dagar)

Växthuset – ständiga förbättringar i Södertälje kommun

SÖDERTÄLJE KOMMUN STÅR INFÖR STORA UTMANINGAR. Kommunen upplever en stor inflyttning av människor vars drivkraft och kompetens måste tas tillvara. Åldersstrukturen förskjuts, vilket innebär att Södertälje kommer att ha allt färre människor i arbetsför ålder som bidrar till skatteintäkterna samtidigt som fler äldre medborgare är i behov av vård och omsorg. Konkurrensen om arbetskraften kommer att hårdna samtidigt som medborgarna ställer krav på ökad kvalitet och valfrihet.

Södertälje kommun startade sitt förändringsarbete med Växthusfilosofin (lean) för tre år sedan för att möta dessa utmaningar. Syftet är enkelt uttryckt att alla medarbetare ska växa genom att involveras i utvecklingen av kommunens processer för att på så vis skapa mer värde åt medborgarna. En gemensam utgångspunkt är kommunens värdegrund och principer. Utifrån dessa utvecklar medarbetarna på ett strukturerat sätt sina arbetssätt, utvärderar resultaten och fortsätter förbättringsarbetet. Både medborgarna och medarbetarna är vinnare i Växthuset.

Förändringsarbetet under 2011

Under året har ungefär hälften av alla ledningsgrupper och arbetslag organiserat sig i förbättringsgrupper. Syftet är att samla grupperna kring resultaten i välfärdsproduktionen och få en struktur för att utveckla kvalitet och effektivitet i önskad riktning samtidigt som medarbetarna växer. Därtill har ett omfattande förändringsarbete genomförts i form av projekt, utbildningar, seminarier och praktiskt förbättringsarbete. Ledarskapsträning har också varit i fokus under året.

När brukarens/medborgarens process involverar flera aktörer i välfärdssystemet behöver kommunen driva utvecklingsarbetet tillsammans med t.ex. statliga myndigheter, landsting och andra aktörer.

2011 har Södertälje kommun analyserat asylprocessen för nyanlända flyktingar tillsammans med Migrations-

verket och Arbetsförmedlingen. Ett samarbete med Försäkringskassan har resulterat i insatser för att förbättra processen för personer med försörjningsstöd som har rehabiliteringsbehov.

Omvärldens intresse för Växthusarbetet är stort. Ledningsgrupper, arbetsgrupper och studenter besöker Södertälje kommuns verksamheter och representanter deltar i idépolitiska seminarier och lean-seminarier. Under 2011 ägde Sveriges största lean-konferens, Lean Forums 10-årsjubileum, rum i Södertälje. Det blev ett framgångsrikt event, där deltagare fick uppleva förbättringsarbetet i bl.a. den kommunala förvaltningen, Telgekoncernen, Astra Zeneca och Scania. Tillsammans med KTH Lean-centrum bildar dessa verksamheter något av ett svenskt leancentrum.

Fortsättningen under 2012

Alla arbetslag och ledningsgrupper kommer ha en struktur för att arbeta med ständiga förbättringar 2012. Förbättringsgrupperna kommer att förfina de arbetssätt som introducerades under 2011. Viktiga pusselbitar är att visuellt följa sin huvudprocess utifrån ett definierat normalläge och låta avvikelserna driva förbättringsarbetet.

Förbättringsarbetet i kommunen bedrivs fortfarande i de flesta fall utifrån funktion och inte medborgarnas processer, vilket innebär risk för suboptimering utifrån både medborgarnas och kommunens perspektiv. En viktig ambition under 2012 är att ta första stegen mot ett ledningssystem där måldelning och verksamhetsuppföljning sitter ihop och är kopplat till det processinriktade förbättringsarbetet.

Ledarskapet kommer också vara i fokus under året. Ett ledarskap utifrån kommunens värdegrund är en förutsättning för att kommunen ska kunna skapa bästa möjliga värde till våra medborgare. ■

– Vi är övertygade om att vår svarstid till sökanden kommer att minska rejält tack vare lean, men framför allt kommer vår handläggningstid att bli avsevärt mycket kortare, säger Sargon Ablahad, bygglövsarkitekt på samhällsbyggnadskontoret. FOTO: GÖRAN G. JOHANSSON

Framtida utveckling – några viktiga frågor

FÖR ATT KLARA EN GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING i framtiden är det flera faktorer som måste falla på plats.

Först och främst en bra skatteintäktsutveckling

Södertälje har en fortsatt stark befolkningsutveckling. För att klara av att ge en god standard på den kommunala servicen till den växande befolkningen krävs för det första en bra ekonomisk utveckling. Södertälje – som andra kommuner – är framför allt beroende av att landet har en god konjunktur och därmed en bra utveckling av skatteunderlaget.

Den höga arbetslösheten i Södertälje måste minska

I december 2011 var arbetslösheten i kommunen 13,8 procent (inklusive personer i åtgärder), att jämföra med 8,6 procent för hela riket. Till skillnad mot utvecklingen i länet och riket har arbetslösheten i Södertälje ökat jämfört med nivån efter lågkonjunkturen 2009.

Utvecklingen av arbetsmarknaden pekar dessutom mot en fortsatt försvagning med minskad sysselsättning under 2012. Detta ställer höga krav på att Södertälje kommun arbetar långsiktigt och strategiskt för att skapa förutsättningar för tillväxt, företagande och entreprenörskap så att fler arbetstillfällen kan skapas inom kommunen och att fler Södertäljebor får arbete i andra delar av regionen.

► Se diagram 1

Cirka 68 procent av de arbetslösa är utrikes födda. I Södertälje förvärvsarbetar 67,2 procent av kvinnorna och 73,7 procent av männen i åldern 20–64 år. Totalt förvärvsarbetar 37 990 Södertäljebor vilket är en ökning från 37 003 jämfört med året innan.

Astra Zeneca meddelade i februari 2012 att bolaget beslutat lägga ned sin neurovetenskapliga forskning i Södertälje. 1200 personer förlorar sina arbeten till en direkt följd av detta, varav 200 är bosatta i Södertälje kommun. Utöver detta riskerar fler personer förlora sina arbeten. Det rör sig om personer anställda inom bland annat ekonomi, personal och IT, men även personal inom outsourcad verksamhet med direkt koppling till Astra Zeneca kommer att beröras.

Södertälje kommun har redan idag länets högsta arbetslöshet, 13,8 procent. Det innebär att ca 5 600 personer är arbetslösa i dagsläget. I ett värsta scenario riskerar 500–1 000 personer arbetslöshet till följd av utvecklingen inom Astra Zeneca. Detta kan resultera i att arbetslösheten om bara något år uppgår till 16 procent i Södertälje.

Inför kommande år är det framförallt två faktorer som är de stora riskerna i kommunens ekonomi:

- Svårigheterna att få arbete för Södertäljes växande befolkning. Fler arbetstillfällen behövs i Södertälje, men Södertäljeborna måste även i högre utsträckning utnyttja hela regionens arbetsmarknad.
- Kostnaderna för försörjningsstöd. Utbetalningarna av ekonomiskt bistånd minskade marginellt under 2011, men långt ifrån tillräckligt. Inför 2012 måste utbetalningarna minska med 35 miljoner (13 %) för att en budget i balans ska kunna nås. De två första månaderna 2012 har utbetalningarna istället ökat med 6 procent.

Resultaten i grundskolan har förbättras...

När det gäller andelen elever i årskurs nio som är godkända i alla ämnen har andelen ökat med nästan 4 procent jämfört med året innan och uppgår 2011 till drygt 63 procent. Från och med 2011 har en ny skollag och gymnasiereform införts. Trots att antagningsreglerna skärpts har andelen

FOTO: JOAKIM SERRANDER

behöriga elever ökat jämfört med 2010. Det är mycket positivt att resultaten förbättrats men de ligger fortfarande på en för låg nivå.

Tryggheten ska öka

Från tidigare års arbete med trygghetsinsatser ser vi en god utveckling av samarbetet mellan kommunen och polisen kring arbetet med att förebygga av ungdomsbrottslighet. 2012 ska därför insatserna ännu tydligare styras mot insatser där förebyggande och trygghetsskapande arbete sker i samverkan med flera aktörer. Syftet är att resursoptimera arbetet med att skapa en trygg, säker och utvecklande miljö för barn och unga i kommunen.

Långsiktigt utvecklingsarbete enligt Leankonceptet

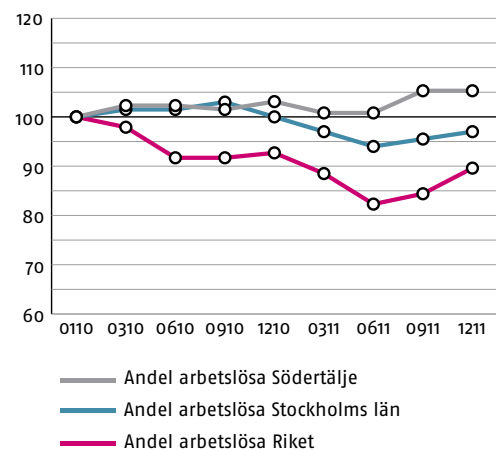
Södertälje kommun står inför stora utmaningar. Kommunen upplever en stor inflyttning av människor vars drivkraft och kompetens måste tas tillvara. Åldersstrukturen förskjuts, vilket innebär att Södertälje kommer att ha allt färre människor i arbetsför ålder som bidrar till skatteintäkterna samtidigt som fler äldre medborgare är i behov av vård och omsorg.

Förbättringsarbetet i kommunen bedrivs fortfarande i de flesta fall utifrån funktion och inte medborgarnas processer, vilket innebär risk för suboptimering utifrån både medborgarnas och kommunens perspektiv. En viktig ambition under 2012 är att ta fortsatta steg mot ett ledningssystem där målnedbrytningen naturligt hänger ihop med ekonomi- och verksamhetsuppföljning och är kopplat till det processinriktade förbättringsarbetet.

Amortera på låneskulden

Hösten 2011 genomförde kreditvärderingsföretaget Standard & Poor's en rating av kommunens kreditvärdighet. Betyget som sattes är AA+/A-1+, vilket är det näst högsta betyget för lång finansiering och det högsta betyget för kort finansiering. Södertäljes internbank bedöms bedriva ett mycket riskmedvetet arbete med skuld- och likviditetsarbete. För att behålla kreditbetyget måste kommunen lyckas med att minska kostnaderna för försörjningsstödet och minska beroendet av ekonomiska överföringar från sin bolagskoncern. För att få det högsta betyget måste låneskulden minska kraftigt samtidigt som resultatnivån måste upp. ■

1. Arbetslöshet 2010–2011

Skattefinansierad verksamhet i nämnderna

61

Miljö	62
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	64
Arbete och försörjning	66
Omsorg om barn, ungdomar och vuxna	69
Äldreomsorg	72
Utbildning	74
Kultur och fritid.....	78
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	82

Medborgardagen 2011 lockade 9 000 människor till Stadshuset. Färgstarkt, härligt och engagerande var de bestående intrycken.

Miljö

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad, mkr	8,2	7,4	8,6

2010 till 42 procent 2011. Störst förändring är för kött och fryst fisk, till 70 respektive 85 procent ekologiskt.

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden har ökat dels beroende på ökade kostnader för alkoholtillsynen och dels på minskade avgiftsintäkter för livsmedelkontrollen, som haft en lägre volym.

MÅL OCH INRIKTNING

Minskade utsläpp från fossila bränslen

Kommunen ska minska sina utsläpp av fossil koldioxid för att bli en fossilbränslefri organisation.

99 procent av personbilarna och 46 procent av fordonsparken inräknat lätta lastbilar är miljöbilar. Utsläpp från tjänsteresor följs upp, avseende flyg, tågresor samt bilresor. Telge Energi har erbjudit kunder andelar i ny vindkraft samt lanserat solet. Telge Återvinning har infört rötning av avfallet från gröna påsen, med utvinning av biogas.

Bättre avloppshantering

Utsläpp från enskilda avlopp ska minska.

Tillsynen i Hölöområdet har fortsatt och ca 300 fastigheter har gått igenom varav 37 procent är i behov av åtgärder. Tillsyn har också utförts vid Bornsjön, som är reservvatentäkt för Stockholm.

Skydd av natur

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

Ett biotopskyddsområde har fastställts i Bastmora. Förslag har tagits fram att utöka Öbacken–Bränninge naturreservat med den ekologiskt känsliga mynningsviken vid Bränningeåns utlopp. I Brandalsund har inventeringar gjorts och ett förslag på reservat och skötselplan har tagits fram.

Ekologiska livsmedel

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.

Andelen ekologiska livsmedel har ökat från 29 procent

Minskad energiförbrukning

Kommunens verksamheter har fortsatt att spara 2 procent energi per år och ytenhet. Energieffektiva hus främjas i planering och bygglovshantering, både i befintlig och i ny bebyggelse. Telge Bostäder arbetar för att minska energianvändningen, med störst genomslag i större renoveringar vilka under året pågått i Viksängen, Järna och Blombacka. Ett tjugotal företag har fått besök av energirådgivare och förslag till energieffektiviseringar. Uppföljning kommer att göras på dessa och på ca 30 företag som tidigare besökts.

Hållbara transporter

Gång- och cykeltrafik stärks fortlöpande genom åtgärder för att förbättra framkomligheten och säkerheten. Åren 2011–2014 görs en särskild satsning för att öka bussarnas framkomlighet.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Bilpool

Från september 2011 har kommunen ett bilpoolsavtal med en extern leverantör. Bilpoolen utgår från stadshuset men är tillgänglig för alla kommunens verksamheter. På kvällar och helger kan även privatpersoner hyra bilpoolens bilar.

Miljöforskning

Södertälje fick ett anslag om 1,7 mkr ur havsmiljöstatsningen för studier av kemikalier och läkemedelsrester i enskilda avlopp. Studien genomfördes av IVL/Svenska miljöinstitutet.

EU-projekt om ekologiskt jordbruk

EU-projektet BERAS Implementation (Baltic Ecological Recycling Agriculture and Society) har fortsatt, med syftet att minska övergödningen i Östersjön genom att främja etablering av ekologiskt kretslopps jordbruk och påverka matvanorna till en mindre miljöbelastande kost. Södertälje kommun deltar i projektet som pågår under 2010–2013.

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Våtmarker

Två våtmarker restaurerades längs Linavägen i Lina naturreservat och Natura2000-omåde. Syftet är att stärka våtmarksarter och minska utflödet av närsalter från jordbruksmark till Mälaren.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Miljöprogram, energiplan, fordonspolicy

Ett nytt förslag på Miljöprogram och Klimat- och energiplan läggs fram till beslut i maj 2012. En ny fordonspolicy som styr mot högre energieffektivitet och förnybara bränslen ska antas.

VA-plan

En samlad VA-plan för kommunen där även dagvattenfrågor ingår tas fram under 2012 i samverkan mellan samhällsbyggnadskontoret, miljökontoret och Telgekoncernen.

Avlopp i kretslopp

Projektet "Avlopp i kretslopp" fortsätter med att bygga en fullskalig anläggning i Hölötrakten för hygienisering av källsorterat klosettavatten. Näringen ska återföras till odlingsmark i närheten.

Naturreservat och handlingsprogram Yngern

Ett nytt naturreservat skapas under 2012 i Moraåns dalgång. Ett handlingsprogram för att värna Yngern och dess områdes unika naturvärden ska tas fram i samarbete med Nykvarns kommun. ■

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad totalt mkr	641,0	643,1	673,4
Funktionshinder	563,6	567,6	599,4
Socialpsykiatri	77,4	75,5	74,0
<i>Funktionshinderområdet</i>			
Bostad med särsk.serv.			
Antal vuxna	326	340	349
varav extern regi	194	204	215
Totalt antal personer i daglig verksamhet	473	513	525
varav extern regi	230	238	248
Antal personer med personlig assistans	210	220	226
<i>Socialpsykiatri</i>			
Antal vård dygn boenden	20 982	20 032	22 541
Varav extern regi	9 384	9 145	8 400

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för området är 673,4 mkr vilket motsvarar en ökning med 5 procent sedan 2010. Inom funktionshinderområdet har nettokostnaden ökat med 6 procent och inom socialpsykiatrin har nettokostnaden minskat med 2 procent under samma period.

Södertälje kommun har en högre andel invånare med insatser inom funktionshinderområdet än genomsnittskommunen i Sverige. När det gäller insatsen bostad med särskild service ökar antalet placeringar framförallt i extern regi och inom daglig verksamhet syns ökningen främst i kommunens egen regi.

Inom socialpsykiatrin syns en viss ökning i det totala antalet vård dygn 2011 men verksamheten har minskat antalet externa vård dygn under perioden.

MÅL OCH INRIKTNING

Verksamheten ska arbeta för att öka antalet verkställda beslut om boende för funktionsnedsatta. Under 2011 har inte alla beslut om boende kunnat verkställas inom de tre månader som föreskrivs.

Förutsättningarna att leva ett självständigt liv med stöd i egen lägenhet har förbättras genom att utbudet av servicebostäder har ökat i kommunens regi.

Fler brukare har kunnat utföra sin dagliga verksamhet på en extern arbetsplats och några har fått anställning på den reguljära arbetsmarknaden.

Antalet externa placeringar och vård dygn har fortsatt att minska i linje med målet inom socialpsykiatrin.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Södertörnsnätverket

Södertälje kommun har tillsammans med åtta andra kommuner på Södertörn arbetat för att utveckla nyckeltal för jämförelser. 2011 års fördjupning inom funktionshinderområdet har rört daglig verksamhet för vuxna. Södertälje har i dessa jämförelser varit mer framgångsrika än övriga kommuner när det gäller att få ut personer på reguljär arbetsmarknad.

Socialpsykiatri

Landstinget har skapat ett nytt neuropsykiatriskt utredningsteam för att snabbare kunna diagnostisera och behandla personer med neuropsykiatriska diagnoser. Den allmänpsykiatriska rehabiliteringsenheten kommer att arbeta med att förbättra stödet till personer med ADHD/ADD-diagnoser.

Brukarundersökning

Andelen nöjda brukare inom den kommunala regin har följts upp under året. Andelen nöjda brukare är hög och varierar mellan 85–90 procent och personlig assistans ligger högst.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Andelen personer med insatser inom funktionshinderområdet tenderar generellt att öka i Sverige. De insatser som ökar mest är bostad med särskild service och daglig verksamhet. Denna utveckling är tydlig även i Södertälje.

FOTO: BJÖRN FRÖBERG

När det gäller bostad med särskild service, som riktar sig till de personer som är i störst behov av stöd, råder det brist på bostäder i kommunal regi.

När det gäller ökningen av daglig verksamhet har verksamheten för avsikt att dels utöka lokalerna, dels att kunna erbjuda daglig verksamhet så nära den reguljära arbetsmarknaden som möjligt när det är motiverat. Verksamheten ska också arbeta för att nödvändiga utbildningsinsatser kan erbjudas för att öka möjligheterna till anställning på den reguljära arbetsmarknaden. Detta är ett

prioriterat område att arbeta med framöver då det både rör personernas möjligheter att vara så självständiga som möjligt, samtidigt som lokalberoendet i daglig verksamhet inte blir lika avgörande.

De ofta komplexa behoven hos unga vuxna gör att metoder och samverkan mellan olika kommunala enheter och landstinget måste utvecklas för att kunna möta behoven med adekvata insatser. Arbete pågår genom att implementera evidensbaserade arbetssätt som rekommenderas i de *Nationella riktlinjerna för psykiatri*. ■

Arbete och försörjning

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad totalt mkr	369,9	427,4	423,2
Vuxenutbildning	61,2	57,2	52,2
Arbetsmarknad och försörjning	309	370	371
<i>Vuxenutbildning</i>			
Årsplatser kommunal vuxenutbildning	1 217	1 138	1 097
Påbyggnadsutbildning	53	21	0
Årsplatser SFI	2 433	2 552	2 324
Årsplatser sÄrvux	63	77**	60
<i>Försörjningsstöd</i>			
Antal invånare som fått försörjningsstöd	8 064	8 458	8 073
Hjälpstid mån/hushåll	6,74	7,21	7,45
Flyktingverksamhet			
Flyktingmottagande			
antal personer	675	462	525
Introduktionsersättning			
antal hushåll	1 128	845	706

**Ändrad avläsningsmetod, volymen är i nivå med 08–09.

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaden har minskat med cirka 1 procent mellan 2010 och 2011. Kostnaden för arbete och försörjning har minskat marginellt medan vuxenutbildningens kostnader minskat med cirka 8 procent. Denna minskning beror främst på att antalet studerande inom SFI varit lägre än 2010.

Under 2011 minskade antal invånare som fått försörjningsstöd medan den genomsnittliga biståndstiden per hushåll ökade.

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för vuxenutbildning minskade med 8 procent mellan 2010 och 2011. Volymerna minskade med 4 procent inom den kommunala vuxenutbildningen och framförallt inom SFI där minskningen i antalet årsplatser var cirka 8 procent mot 2010.

Arbetsmarknad och försörjning

Nettokostnaden för arbetsmarknad och försörjning var i stort sett oförändrad mellan 2010 och 2011.

Kostnaderna för totalt utbetalt ekonomiskt bistånd var 1,5 procent lägre i jämförelse med samma period 2010. Antalet hushåll uppgick i december till totalt 2 673, vilket var en minskning med 90 hushåll jämfört med 2010. Av

totala antalet hushåll var antalet hushåll med ekonomiskt bistånd längre än 12 månader 79 procent 2011, vilket är en ökning jämfört med 2010 då andelen låg på 74 procent. Arbetslösheten i Södertälje har legat kvar på samma nivå sedan lågkonjunkturen 2009 fastän den har sjunkit i Stockholms län, vilket kan vara en av förklaringarna till att klienterna inte har kommit ut i arbetslivet. Antalet nybesök minskade med 11 procent jämfört med 2010.

På arbetsmarknadsenheten var antalet inskrivna personer 1615 år 2011. Under samma period avslutades 963 personer, varav en majoritet till arbete/studier eller annan arbetsmarknadsåtgärd via arbetsförmedlingen.

Introduktionsersättning

Utbetalningarna av introduktionsersättning fortsatte minska under året till följd av den stora volymminskningen på introduktionsenheten.

Vid årsskiftet 2011–2012 var 330 personer inskrivna på introduktionsenheten, vilket är 55 procent färre än vid föregående årsskifte. Prognosen pekar på att cirka 100 personer kommer att vara inskrivna vid 2012 års slut.

MÅL OCH INRIKTNING

Vuxenutbildning

Under 2011 infördes tidsbegränsad Sfi, vilket innebär att det under 2011 pågick både tidsbegränsad och icke tidsbegränsad Sfi. Detta medför att en korrekt jämförelse av resultaten mellan 2010 och 2011 inte varit möjligt. För studerande på komvux grundläggande och gymnasial nivå har andelen som slutför sina studier ökat med sju procentenheter medan andelen av dem som slutfört och fått godkända betyg legat i nivå med föregående år.

Vuxenutbildningen erbjuder studier som är flexibla avseende tidpunkt på dagen, start och slut, omfattning, studietakt samt pedagogiskt upplägg. Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning organiseras i fem studieperioder under ett läsår. Sfi har kontinuerligt intag och slut liksom SÄrvux och Sfa medicin. Sfi erbjuds även i helt flexibel form, Sfi Flexi.

Satsningen på yrkeshögskola i Södertälje har fortsatt. Under 2011 lämnades fyra ansökningar in till Yrkeshögskolemyndigheten. Av dessa godkändes en, Trädgårdsmästare, ekologi och entreprenörskap.

Arbetsmarknad och försörjning

I samarbete mellan arbetsmarknadsenheten och arbetsförmedlingen i det så kallade ungdomslaget, erbjuds studie- och yrkesvägledning och information om studier. Vidare har feriepraktik varit ett framgångsrikt koncept för att ge skolungdomar erfarenhet och tillträde till arbetsmarknaden.

Antalet hushåll med långvarigt bidragsberoende, det vill säga de hushåll som har bidrag i mer än 12 månader, har ökat från 1 962 hushåll i snitt per månad år 2010 till 2 033 hushåll i snitt per månad år 2011. Därmed uppfylls inte målet att antalet skulle minska under samma period.

Det skyddade boendet inom försörjningsstöd för personer som utsätts för våld och hot har utökats för att tillgodose det ökade behovet. Verksamheten för skyddat boende har genom intern omfördelning ökat sin personalstyrka för att bättre kunna arbeta med det växande behovet.

Arbetsmarknadsenheten har som mål att andelen deltagare som uppnår självförsörjning ska öka, vilket också uppnåtts. Andelen har ökat från 26 procent 2010 till 33 procent 2011. I detta inkluderas personer som fått arbete, börjat studera eller startat eget företag. Många deltagare på arbetsmarknadsenheten avbryter sina insatser i förtid, vilket påverkar andelen som når egen försörjning. Resultatet exklusive förtida avbrott är 50 procent i egenförsörjning 2011. Framförallt var resultaten bra under första halvåret 2011 med en nedåtgående trend under hösten. Detta kan till stor del förklaras av den konjunkturförsvagning som skett.

Samverkan har varit i fokus under året och externa aktörer såsom arbetsförmedlingen, Manpower Telge jobbstart (MTJ) samt Ingeus har varit viktiga utförare. Samverkan har även skett inom pilotprojektet Fler i Arbete där enheten för försörjningsstöd i samverkan med arbetsmarknadsenheten och arbetsförmedlingen prövar ett nytt arbetssätt som innebär att arbetslösa bidragstagare ska få en snabbare väg till rätt insats. Projektet som startade i januari 2011 var i full drift efter sommaren.

Flyktingverksamhet

Deltagare i introduktionsprogrammet har handlingsplaner som omfattar heltidssysselsättning. Samarbete kring aktiviteter sker med arbetsförmedlingen, Manpower Telge Jobbstart samt matchningsprojekten Matchning Södertörn och Nationell matchning. Andelen deltagare som gick till

egen försörjning ökade från 42 till 45 procent mellan 2010 och 2011.

Antalet deltagare minskar kontinuerligt på introduktionsenheten sedan arbetsförmedlingen tog över etableringsansvaret i december 2010. Kommunen har dock fortsatt ansvar för Sfi och samhällsorientering för gruppen nyanlända flyktingar.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Vuxenutbildning

Den 1 januari 2011 gjorde Skolinspektionen en tillsyn av vuxenutbildningen i Södertälje. Den utmynnade i en rapport som pekar på en del brister i de olika skolformerna. Vuxenutbildningen har utifrån rapporten upprättat en åtgärdsplan där respektive rektor har ansvaret för att åtgärda bristerna. Gemensamt för samtliga skolformer var dock att vuxenutbildningen saknar en aktuell plan mot kränkande särbehandling. Skolinspektionen ansåg också att vuxenutbildningen saknar ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete, samt tydlig styrning och ledning både från förvaltning och från ansvarig nämnd.

En utbildning för lärare, rektorer och övrig personal har anordnats i likabehandlingsarbete. De studerande har involverats genom studeranderåd och en likabehandlingsplan har arbetats fram. Vuxenutbildningens styrning och ledning har förtydligats bland annat genom det lean-arbete som bedrivs inom kontoret. Under hösten 2011 har en kvalitetsutvecklare anställts inom vuxenutbildningen för att upprätta och driva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Sedan våren 2011 har Sfi Flexi arbetat med att i samarbete med Microsoft utveckla en ny lärplattform för distansstudier. I januari 2012 använde cirka 25 studerande skolportalen i sina distansstudier på Sfi. Under 2012 fortsätter utvecklingen av projektet och ambitionen är att samtliga Sfi-grupper ska vara integrerade i skolportalen.

Arbetsmarknad och försörjning

I januari 2011 invigdes projektet Fler i arbete (FIA), som är sprunget ur Södertälje kommuns och arbetsförmedlingens gemensamma växthusarbete. Under den processkartläggning som genomfördes 2010 framkom att personer med ekonomiskt bistånd remitterades fram och åter mellan olika myndigheter samt att det genomfördes flera olika

utrednings-, kartläggnings- och planeringsinsatser vilket slösade tid innan personen kom ut i arbete. Tanken med arbetet i FIA är att effektivisera och förenkla arbetet med arbetslösa personer genom samordnade insatser där arbetsförmedlingen, försörjningsstödsenheten och arbetslivskontoret gemensamt genomför kartläggning, planering och uppföljning.

Andelen flyktingar som avslutades från introduktionsprogrammet till egen försörjning var högre 2011 jämfört med 2010, vilket medförde att lägre inflöde till försörjningsstöd. Försörjningsstöd fick färre beslut om förskott på förmån i och med att försäkringskassan och a-kassorna varit i fas, det vill säga kommunen i färre fall behövde ligga ute med pengar som ska återbetalas av den enskilde klienten.

Ett projekt för att minska felaktiga utbetalningar startade under hösten 2011 inom försörjningsstöd. Syftet med projektet är att hitta avvikelser, identifiera dessa och minimera risken för framtida fel.

Flyktingverksamhet

Antalet inskrivna på introduktionsenheten minskar kontinuerligt sedan arbetsförmedlingen tog över etableringsansvaret. Inom introduktionsarbetet bedrivs fortfarande flera projekt som Södertälje kommun är delaktiga i, bland annat Nationell matchning och Matchning Södertörn.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Vuxenutbildning

De flesta av länets vuxna medborgare upplever inga kommundrag utan ser Stockholmsregionen som en helhet. Människor bor i en kommun och arbetar eller studerar i en annan. Detta gäller inte minst inom vuxenutbildningen. Det är därför nödvändigt för kommunerna i länet att samverka i en gemensam vuxenutbildningsregion. Syftet med denna är att medborgarna ska ha tillgång till ett brett utbud av vuxenutbildning. Vidare är det den enskildes förutsättningar, behov och önskemål tillsammans med

arbetsmarknadens kompetenskrav som ska vara styrande för utbudet. En gemensam vuxenutbildningsregion innebär också att kommunerna genom samverkan kan skapa ett bättre resursutnyttjande och åstadkomma en mer kostnadseffektiv organisation.

Kommunförbundet i Stockholms län organiserar arbetet med; gemensamt kvalitetssystem, gemensamt utbud och gemensamma stödsystem.

Hösten 2011 påbörjade vuxenutbildningen i Södertälje tillsammans med sju andra kommuner i länet en gemensam upphandling av gymnasial vuxenutbildning. Avtalsstart är den 1 juli 2012. Vidare pågår en upphandling av 40 procent av kommunens Sfi-platser. Upphandlingen beräknas vara klar våren 2012.

Arbetsmarknad och försörjning

Konjunkturprognosen för 2012 är osäker. Under hösten försämrades utflödet till egen försörjning från kommunens arbetsmarknadsinsatser. Främst gällde det personer som bedömdes stå längre från arbetsmarknaden, vilket är den grupp som drabbas först vid ett nedåtgående konjunkturläge. I och med att arbetsförmedlingen fått ett utökat uppdrag, beräknas fler personer kunna ta del av arbetsförmedlingens insatser och även ha rätt till aktivitetsersättning, vilket ska påverka det utbetalade försörjningsstödet. Kommunen påbörjar under 2012 två stora arbetsmarknadsprojekt, vilket förväntas ha god effekt när det gäller att få fler kommuninnevanare i arbete och bort från försörjningsstödsberoende.

Barn och ungdomsvård och försörjningsstöd slås samman 1 januari, 2012. Samverkan och helhetssyn kommer att präglade utvecklingsarbetet för den nya enheten som kommer att heta familj och försörjning.

Vidare ska försörjningsstödsenheten under 2012 bland annat höja kompetensen på medarbetarna med start februari 2012 via en kompetensplan som tagits fram under 2011. Ett arbete ska också genomföras för att minska personalomsättningen genom bland annat bättre introduktion till nyanställda.

Flyktingverksamhet

Från den 1 december 2010 ansvarar arbetsförmedlingen för mottagande och introduktion av nyanlända flyktingar. Kommunens uppgift är att tillhandahålla Sfi-undervisning och undervisning i samhällsorientering. Samhällsorienteringen utförs i samarbete med övriga kommuner i länet. Antal deltagare i introduktionsprogrammet minskar successivt och introduktionsenhetens organisation anpassas löpande därefter. ■

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

Verksamhetstal	2009	2010	2011
<i>Nettokostnad totalt mkr</i>			
Vuxenvård	68,7	65,3	61,1
Barn och ungdomsvård	202,6	186,7	190,1
<i>Barn och ungdomar</i>			
Antal placerade barn/ungdomar	230	209	217
Vårddygn institution	21 659	15 013	14 172
<i>Vuxenvård missbruk</i>			
Antal placerade i familjehem /			
institution	79	71	74
Vårddygn institution	12 214	9 377	6 045

EKONOMISK ANALYS

Vuxenvård – missbruk

Inom vuxenvården missbruk har nettokostnaderna minskat med 11 procent mellan 2009 och 2011. Jämfört med 2010 har nettokostnaden minskat med 6 procent 2011. Minskningen beror på färre externa placeringar till följd av att boende och öppenvård kan erbjudas i den interna vårdkedjan. Bruttokostnaden för externa placeringar uppgår till 10,5 miljoner kronor 2011, vilket kan jämföras med 15,3 miljoner kronor för 2010, en minskning med 46 procent. De externa vårddyggen på institution har minskat med 3 332 eller 36 procent jämfört med 2010. Även vårddyggen för LVM-vård (Lag om vård av missbrukare) är färre.

Barn och ungdomsvård

Inom barn och ungdomsverksamheten har nettokostnaderna minskat med 6 procent mellan 2009 och 2011. Däremot har nettokostnaderna ökat med 2 procent mellan 2010 och 2011. Ökningen beror främst på ökade personalkostnader på grund av årlig löneökning. Bruttokostnaden för externa placeringar uppgår till 58,5 miljoner kronor 2011, vilket kan jämföras med 60,7 miljoner kronor för 2010, en minskning med 4 procent. Omställningen från placeringar till öppenvård fortgår och är en bidragande orsak till kostnadsminskningen mellan 2010 och 2011. De externa vårddyggen i hem för vård eller boende (institution) har minskat med 841 vårddygn eller 6 procent jämfört med 2010.

MÅL OCH INRIKTNING

Barn- och ungdomsvård

Öppenvårdens insatser har utvecklats och professionaliserats. Flera medarbetare har under perioden blivit

licentierade i funktionell familjeterapi. Öppenvården har också förstärkts med en barngruppsamordnare i syfte att säkra stödet till utsatta barn. Andelen barn och unga som får stöd i öppenvården var 75 procent 2011 jämfört med 78 procent 2010. Anledningen till att andelen i öppenvården har minskat är att verksamheten klarar fler tyngre ärenden i öppenvård istället för placeringar. Det medför att insatsernas omfattning per ärende ökar. Under 2011 har antalet anmälningar, ansökningar och yttranden som barn och ungdomsvården haft att handlägga ökat till 3 682 från 3 275 föregående år, vilket är en ökning med 12 procent.

Under året har 60 procent av utredningarna varit klara inom fyra månader jämfört med 55 procent år 2010 och 44 procent år 2009. Lagen kräver att alla utredningar ska vara klara inom fyra månader, alternativt ska det finnas särskilda skäl för förlängning som det sociala utskottet då beslutar om. Andelen utredningar som färdigställs inom föreskriven tid är trots förbättringen fortfarande för låg. Utredningstiden är en väsentlig och pågående förbättringsåtgärd inom myndighetsenheterna.

Samverkan med skolan har utvecklats och förbättrats. Internt forum är en samverkansorganisation för barn med behov av insatser av flera enheter.

Vuxenvård – missbruk

Antalet placeringar och vårddygn har fortsatt att minska. Vårddyggen uppgår vid årets slut till 6 045, vilket är 3 332 vårddygn färre än föregående år, vilket motsvarar knappt sju helårsplatser. Antalet LVM-placeringar har minskat och var per den sista december 2011 två stycken jämfört med sex placeringar i början av året. Minskningen av externa placeringar beror delvis på att antalet interna boendeplatser har ökat från 56 (2010) till 62 (2011) genom ombyggnaden av Härbärgat.

Arbetet med gemensam planering för klienter som behöver både medicinsk behandling och psykosocialt stöd har pågått det senaste året och 90 procent av klienterna har nu en gemensam vårdplan med Beroendecentrum.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Vuxenvård – missbruk

Den kommunala boendekedjan har anpassats för att bättre möta behovet av lågtröskelplatser för personer som är

i början av sin rehabilitering mot ett nyktert och/eller drogfritt liv. I slutet av november kunde platserna i det nya lågtröskelboendet på Härbärgen tas i bruk. De sex lågtröskelplatserna består av boende med eget rum och toalett. Förutom de fasta platserna finns sex jourplatser. Genom ombyggnaden av Härbärgen har hälften av Härbärgens ursprungliga sängplatser omvandlats till fasta platser, vilket är positivt för klienten ur en rehabiliterings- och behandlingssynpunkt.

Anhörigutbildning har sedan våren 2011 bedrivits på kvällstid istället för som tidigare dagtid, vilket har medfört ett ökat intresse hos anhöriga. Inom anhörigprojektet pågår ett arbete med att utforma ett stöd till bland annat anhöriga till personer som har en nära relation till en person med missbruk/beroende. Detta ska ske genom att en del av en anhörigkonsulenttjänst ska riktas till målgruppen.

Barn- och ungdomsvård

Ett systematiskt uppföljningsarbete har utvecklats under året med start den 1 april 2011 för att kunna utvärdera alla öppenvårdsinsatser. Det kommer att ge verksamheten ökad kunskap om vilka insatser som har positiva effekter på olika målgrupper.

Barn och ungdomsvården deltar i ett projekt med FoU Södertörn för systematisk uppföljning av hem för vård- och boendeplaceringar. Uppföljningssystemet innebär att information och synpunkter från ungdomar, föräldrar och socialsekreterare kommer att samlas i en extern databas som kan användas som referens vid nya placeringar. Arbetet är under utveckling.

Den 1 mars 2011 startade projektet Sociala insatsgrupper. Två lotsare har tillsatts samt en projektledare. Projektet har varit framgångsrikt. Flera andra samverkansformer för insatser pågår.

Stödcentrum för unga brottsoffer, medling och vittnesstöd är en verksamhet i samverkan med polisen som gett bra resultat. Personalen finns i polismyndighetens lokaler och det är just de samordnade snabba insatserna som är mycket betydelsefulla.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Vuxenvård – missbruk

Ett samarbete med försörjningsstöd kommer att utvecklas under 2012 med målsättning att fler personer med missbruksproblematik, som är aktuella på försörjningsstöd,

FOTO: JOAKIM SERRANDER

ska erbjudas möjligheter till vård och behandling för sitt missbruk. I första hand ska motivationsinsatser och gruppverksamhet inom missbruksöppenvården erbjudas.

För gruppen äldre personer med stora omvårdnadsbehov, som behöver ett annat omhändertagande än missbruksbehandling, krävs samverkan med äldreheten för att bygga upp ett boende. Det kan också bli aktuellt med samverkan med verksamheten för funktionsnedsatta för personer som har stora fysiska funktionshinder.

Behov finns också av bättre anpassade lokaler för kvinnor som behöver boende. Sjöstjärnan, internt boende med in-

riktning på missbrukande kvinnor och deras behov, har fått öppna upp för män för att fylla sina boendeplatser. Orsaken är bland annat att lokalerna med delade lägenheter inte fungerat för den tänkta målgruppen.

Barn- och ungdomsvård

Barn och ungdomsvården har ett ökat inflöde av antalet anmälningar, ansökningar och yttranden framförallt från skola och polis. Desto tidigare insatser för barn i riskzonen görs, desto mer kostnadsbesparande är de. Det krävs därför en fortsatt utveckling av insatser i samverkan med polis, landsting, skola med flera för barn och ungdomar i riskzonen. Genom samverkan med skola och familj ska barn

och ungdomar få tillgång till individuellt stöd för att klara skola och yrkesliv.

Barn- och ungdomsvård och försörjningsstöd slås samman den 1 januari 2012. Samverkan och helhetssyn kommer att präglade utvecklingsarbetet för den nya enheten som kommer att heta familj och försörjning.

Barn och ungdomsvård ska flytta samman största delen av sin verksamhet till Holmfastvägen i februari 2012, vilket ska leda till en effektivare organisation. ■

Äldreomsorg

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad mkr	492,3	484,6	525,0
Boende i vård- och omsorgsboende	518	525	535
<i>därav</i>			
- egna lägenheter för permanent boende och korttidsplatser	416	427	433
- entreprenad	72	71	70
- externa	30	27	32
Antal hemtjänsttimmar	4 11 059	4 32 615	4 98 522

EKONOMISK ANALYS

Den totala nettokostnaden för äldreomsorg i Södertälje kommun har under 2011 varit 525 mkr.

Nettokostnaderna har ökat med 8,3 procent sedan 2010. Det beror framför allt på ökade volymer inom hemtjänst och på vård- och omsorgsboenden. De utförda hemtjänsttimmar i ordinärt boende har sedan 2010 ökat med 15,2 procent eller med 65 907 timmar. Antalet personer i permanent vård- och omsorgsboende har ökat sedan år 2010. På Solgläntans vård- och omsorgsboende, som stängdes i slutet av 2009, öppnades ånyo 18 platser i början av 2010. I början av 2011 öppnades kvarvarande sex platser.

Kostnadsutvecklingen för äldreomsorgen totalt har under 2011 varit 5,3 procent och för perioden 2010 till 2011 uppgår den totala kostnadsutvecklingen till 4,3 procent.

SCB:s redovisning av standardkostnad för 2010 visar att kostnaden för äldreomsorg i kommunen ligger 11,1 procent under beräknad standardkostnad.

MÅL OCH INRIKTNING

Ett mål är att andelen brukare som är nöjda med äldreomsorgen ska öka. Den brukarenkät som Socialstyrelsen genomförde 2011 visar att i Södertälje kommun är Nöjd Kund Index (NKI) 65 för hemtjänst vilket är ett sämre resultat än 2010 då NKI för hemtjänst var 69. Index för hela riket är 73. För vård- och omsorgsboenden är NKI 63 vilket är ett sämre resultat än 2010 då NKI för vård- och omsorgsboenden var 69. Index för hela riket är 69.

Ytterligare ett mål är att antalet trygghetsbostäder ska öka. I dagsläget finns 12 lägenheter färdigställda på Morkullan.

Ombyggnad av ytterligare lägenheter planeras att ske under 2012. I Vårdinge-Mölnbo kommun del pågår också ombyggnad av lägenheter till trygghetsbostäder.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Södertörnsnätverket

Södertälje kommun har tillsammans med åtta andra kommuner på Södertörn ingått i den grupp som tagit fram nyckeltal för äldreomsorgen. Nätverket är ett av drygt 20 nätverk som ingår i det nationella jämförelseprojektet. Syftet är att utveckla kvalitativa mått för att få bättre underlag till prioriteringar och beslut.

Öppna jämförelser

På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen utvecklat ett system för öppna jämförelser av kvalitet, kostnader och effektivitet inom vården och omsorgen om äldre.

Utbyggnad av vård- och omsorgsboende

Byggnation av nytt vård- och omsorgsboende i Glasberga fortgår som planerat och boendet beräknas vara klart i november 2012.

Utveckla verksamheter för personer med demensdiagnos

Under året påbörjade arbetet att implementera nationella demensriktlinjer i samarbete med FoU Nestor. Projektet med helgöppen dagverksamhet för personer med demens har fortsatt även under 2011. Under året startade en öppen träffpunkt för personer med nydiagnostiserad demens. Verksamheten är öppen för personer både under och över 65 år.

Kompetensutveckling

Äldreomsorgen arbetar sedan några år med Kravmärkt yrkesroll. Det innebär att utifrån yrkeskrav fastställa vilken reell kompetens personalen har i förhållande till kravet på yrket, oavsett hur kompetensen har förvärvats.

För närvarande har 85 procent av den personal som arbetar inom äldreomsorgen den reella kompetens som krävs och resterande behöver öka sin kompetens inom något eller några områden.

Under året påbörjades arbetet med "Omvårdnadslyftet" en statlig satsning som syftar att stimulera huvudmännens långsiktiga arbete med att stärka kompetensen inom äldre-

omsorgen och ge medarbetarna möjlighet att växa i sina yrkesroller.

Lokal värdighetsgaranti

Lokala värdighetsgarantier ses som ett sätt att tydliggöra kvalitet och trygghet i omsorgen. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att stödja kommunernas utveckling av lokala värdighetsgarantier. Södertälje kommun har erhållit medel för detta arbete som påbörjades 2011 inom äldreomsorgen och kommer att fortsätta under 2012.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Enligt befolkningsprognosen ökar de äldres andel av kommunens totala befolkning. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att omfattas av äldreomsorgens insatser under de närmaste åren.

Arbetet med planering av vård- och omsorgsboende och trygghetsboende är prioriterat. Glasberga vård- och omsorgsboende planeras vara färdigt i november 2012, vilket innebär en utökning av antalet platser. Det kommer dock att finnas behov av ytterligare platser omkring 2014–2015.

Antal utförda timmar i hemtjänsten och antalet besökare i dagverksamhet kommer troligen att öka som en följd av den demografiska förändringen. Särskilda åtgärder behövs för att möta en ökande grupp med demensproblematik. Arbetet med implementering av nationella demensriktlinjer i verksamheten fortsätter i samarbete med Nestor FoU. Socialstyrelsen har dessutom fått i uppdrag att ta fram bindande regler för kommunernas bemanning av demensvården, vilket kan komma att påverka kommunens äldreomsorg på sikt.

Informationen och kunskapen om anhörigstödet ska spridas för att fler anhöriga ska ha möjlighet att i ett tidigt skede få stöd och hjälp att ta hand om sina närstående. En särskild målsättning är att nå fler med annan etnisk bakgrund än svensk. Ett centralt perspektiv är även att förbättra samverkan både internt i kommunen och med externa aktörer.

Lokala värdighetsgarantier ses som ett sätt att tydliggöra kvalitet och trygghet i omsorgen. Kommunens äldreomsorg har erhållit totalt 593 tkr från Socialstyrelsen för att fortsätta och utveckla arbetet med lokala värdighetsgarantier.

Omvärldsorientering, ett reflekterande förhållningssätt och kontinuerlig kompetensutveckling ska prägla arbetssättet inom äldreomsorgen. Kompetensutvecklingen ska fortsättningsvis ske inom ramen för "Kravmärkt yrkesroll" och genom "Omvårdnadslyftet". Kravmärkt yrkesroll är en modell för kompetensutveckling som äldreomsorgen använt under flera år.

Hjälpmedelsinstitutet (HI) gör för närvarande på regeringens uppdrag en nationell kartläggning av förekomst, behov och efterfrågan av IT och andra tekniskt stöd och tjänster inom äldreomsorgen. Resultatet av kartläggningen kan komma att påverka utvecklingen av olika former av tekniskt stöd i äldreomsorgen. ■

Bara för att man blir äldre behöver man inte ta det lugnt. Skateboard fanns inte bland prova på-aktiviteterna på 2011 års äldredag, men väl jujutsu, zumba, spinning och jympa.

Utbildning

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad (mkr)	1 622,4	1 658,9	1 767,6
<i>Boende barn/elever per 15 okt, SCB</i>			
Förskola/DBV	4 658	4 628	4 718
Skolbarnsomsorg (SBO)	3 509	3 674	3 878
Förskoleklass	972	1 058	1 046
Grundskolan	8 773	8 789	9 045
Gymnasieskolan	3 946	3 914	3 880
Grundskoleklass	149	150	153
Gymnasieskoleklass	92	86	84
Servicegrad förskola 1–5 år	84 %	84 %	84 %
Servicegrad SBO, 6–9 år	73 %	73 %	75 %
Servicegrad SBO, 10–12 år	21 %	23 %	23 %

Under perioden 2009–2011 har nettokostnaden ökat med 8 procent och elevantalet ökat med drygt en procent. Jämfört med 2010 har dock elevantalet ökat med 3 procent och i stort sett hela nettokostnadsökningen avser 2011. Elevantalet i diagrammet är ett genomsnitt av höstterminens och vårterminens två mätningar. Nettokostnadsökningen för 2011 avser i stort sett den satsning med 50 mkr som beslutades inför 2011 för att förbättra resultaten och öka måluppfyllelsen i grundskolan. Kostnadsökningen består till största delen av ökade personalkostnader, vilka har ökat med nästan 9 procent under 2011. Lokalkostnaderna har under perioden varit i stort sett oförändrade. Under de kommande åren beräknas en elevökning, vilket kommer att innebära ökande lokalkostnader.

EKONOMISK ANALYS

Ökande kostnader inom förskolan

► [Se diagram 1](#)

Nettokostnaden och barnantalet har fortsatt att öka under perioden 2009–2011. Nettokostnaden för förskolan som verksamhetsområde har ökat med 11,6 procent samtidigt som barnantalet under samma period har ökat med 2 procent. Barnantalet är ett genomsnitt av respektive års tre mätningar.

Under perioden avviker utvecklingen i nettokostnad från utvecklingen i barnantal. Under 2010 ökade nettokostnaden med 6 procent och under 2011 med ytterligare 5 procent. Barnantalet ökade samtidigt med ca 1 procent årligen. Att nettokostnaden ökar mer än barnantalet beror, utöver löneökningar, på att lokalkostnaderna ökar i samband med det ökade behovet av förskoleplatser. Lokalkostnaderna har ökat med 24 procent under perioden 2009–2011.

Troligtvis kommer kostnaderna inom förskolan att öka även de kommande åren. Verksamheten ser ett ökat behov av förskoleplatser. Då utbyggnad sker innebär det relativt kraftigt ökade kostnader för lokaler. När barnantalet stiger ökar även kostnader för personal, måltider och pedagogiskt material.

Stora satsningar på grundskolan

► [Se diagram 2](#)

Antalet elever i de kommunala skolorna har ökat under perioden medan antalet elever i friskolor är i stort sett oförändrat. Antalet nyanlända elever från andra länder har åter ökat under 2011 och uppgår till 484 elever. Bara under hösten 2011 började 222 nyanlända elever i våra skolor.

Antalet barn inom skolbarnsomsorgen har ökat under perioden. Även andelen barn i åldern 6–9 år som finns inom skolbarnsomsorgen har ökat.

Antalet elever i gymnasieskolan minskar

► [Se diagram 3](#)

Jämfört med 2010 har nettokostnaden inom gymnasieskolan ökat med 5,8 procent. Nettokostnaden har mellan 2009 och 2011 ökat med ca 6,5 procent. Antalet elever i gymnasieåldern har minskat med en procent eller 50 elever.

Den låga ökningen i nettokostnaden mellan 2009 och 2010 berodde på att antalet elever var relativt oförändrat och att våra gymnasieskolor anpassat sina kostnader efter det vikande elevunderlaget. Ökningen under 2011 beror i första hand på att Södertälje kommun beslutat att införa den i Stockholms län gemensamma prislistan för gymnasieskolan. Verksamheten tillfördes inför 2011 ca 12 mkr kronor för att göra detta möjligt. Denna förändring kommer att ge full ekonomisk effekt under 2012 och medför högre kostnader för verksamheten.

Trenden att eleverna i allt större utsträckning väljer gymnasieskolor i andra kommuner eller i frigymnasier fortsätter. Andelen elever som väljer våra egna gymnasieskolor har minskat med 8,5 procent mellan 2009 och 2011 och uppgår nu till 52,8 procent.

Behovsnivåerna ökar inom särskolan

► Se diagram 4.

Nettokostnaden för den obligatoriska särskolan och gymnasiesärskolan har mellan 2009 och 2011 ökat med 9 procent samtidigt som det totala elevantalet har ökat med närmare 5 procent. Under 2011 har dock elevantalet ökat med cirka 6 procent samtidigt som nettokostnaden har ökat med närmare 7 procent. Det är i grundsärskolan antalet elever ökar medan de minskar något inom gymnasiesärskolan.

Att nettokostnaderna ökar mer än elevantalet beror på att behovsnivån inom verksamheten har ökat generellt. Det sker en individuell bedömning av behoven för varje elev och resurstilldelningen styrs av denna. Dessutom har det skett en ökning av antalet elever med omfattande behov där det krävs placering i externa specialskolor med höga kostnader som följd. Vidare vill föräldrar och elever i allt större utsträckning välja andra skolor än våra kommunala, vilket även det påverkar kostnadsutvecklingen.

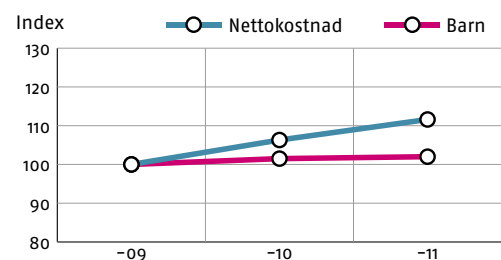
MÅL OCH INRIKTNING

Fullmäktige har i Mål och budget uttryckt att målluppfyllelsen inom alla skolformer ska öka för 2011. Detta gäller såväl betyg, behörighet och resultat på nationella prov som resultat på enkätundersökningar.

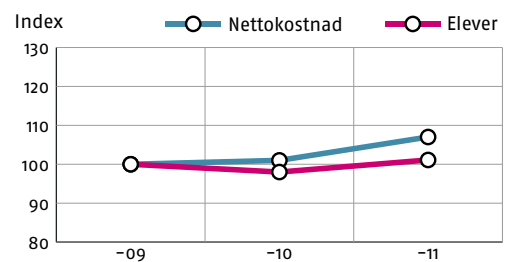
När det gäller andelen elever i årskurs nio som är godkända i alla ämnen har andelen ökat med nästan 4 procent jämfört med året innan och uppgår 2011 till drygt 63 procent. Det är mycket positivt att resultaten förbättrats men de är fortfarande på en för låg nivå.

Andelen med godkänt betyg i svenska och svenska som andra språk i årskurs nio har ökat med 3 respektive 7 pro-

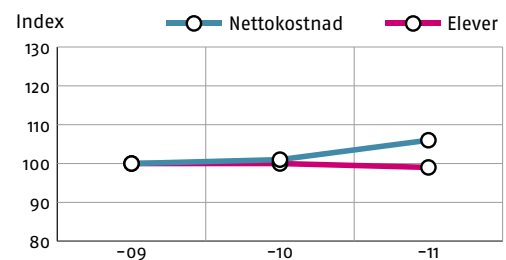
1. Förskolan

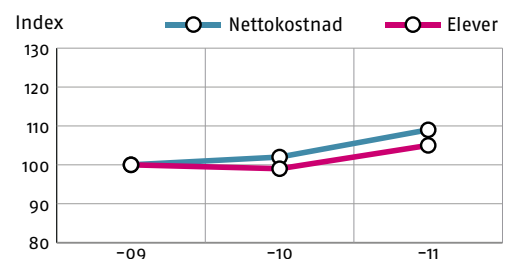
2. Grundskolan

3. Gymnasieskolan

4. Gymnasiesärskolan

I Hovsjöskolan tar alla av sig om fötterna för att visa respekt för byggnaden och verksamheten. FOTO: JOAKIM SERRANDER

cent 2011 jämfört med 2010. Även i årskurs åtta har andelen godkända elever ökat. Även resultaten på de nationella proven i svenska har förbättrats i årskurs nio. Andelen godkända elever har ökat med 12 procent jämfört med föregående år. När det gäller resultaten på de nationella proven för årskurs tre och fem är de något lägre än föregående år.

I engelska är betygen i stort sett oförändrade mellan åren. Däremot har andelen elever som klarat godkänt på de nationella proven i årskurs nio ökat med 10 procent.

Även i matematik har andel elever som klarar godkänt betyg ökat jämfört med föregående år. I årskurs nio har andelen elever som klarar godkänt betyg ökat med 3 procent och uppgår nu till 85 procent. Även andelen som klarat godkänt på de nationella proven har ökat för eleverna i årskurs nio.

Från och med 2011 har en ny skollag och gymnasiereform införts. Den innebär att antagningreglerna till gymnasieskolan förändrats. Istället för en allmän behörighet finns olika behörigheter till olika former av program. Antagningskraven till samtliga program är dock högre än den tidigare allmänna behörigheten. Trots att antagningsreglerna skärpts har andelen behöriga elever ökat jämfört med 2010. Andelen behöriga till yrkesprogram är 77 procent, till ekonomi/samhällsvetenskapliga program 74 procent samt till naturvetenskapliga program 71 procent. I 2010 års antagning hade 73 procent allmän behörighet till gymnasiestudier. Behörigheten är dock fortfarande för låg och innebär att minst 23 procent av våra elever måste söka en individuell lösning för att få behörighet till ett nationellt program på gymnasiet. Det genomsnittliga meritvärdet när

eleverna lämnar årskurs nio har ökat med nästan två poäng jämfört med 2010 och uppgår 2011 till 191,7.

Gymnasieskolans resultat har även de förbättrats under 2011 jämfört med 2010. Andelen elever som når högskolebehörighet har ökat med 4 procent och det genomsnittliga meritvärdet har ökat med 0,5 till 13,6, vilket är det högsta genomsnittliga meritvärdet under den senaste femårsperioden.

Generellt uppvisar den pedagogiska verksamheten höga resultat för trygghet och trivsel. I stort sett samtliga tillfrågade svarar till 90 procent och mer att barn och elever trivs och känner sig trygga i verksamheten.

I stort sett samtliga tillfrågade grupper inom förskolan, grundskolan och gymnasiet upplever också en god hälsa. Däremot är resultaten för arbetsro låga och flera av de tillfrågade grupperna upplever också arbetsro i lägre grad än föregående år. När det gäller den upplevda möjligheten till lärande är den relativt hög inom förskolan och grundskolans lägre årskurser. Däremot upplever de tillfrågade grupperna för högstadiet och gymnasiet i lägre omfattning att de har bra förutsättningar för lärande.

När det gäller upplevt inflytande på innehåll och arbetsformer värderas detta lågt i jämförelse med de övriga frågorna. Detta område har generellt de lägsta resultaten under alla år.

När det gäller att förbättra resultaten för den pedagogiska verksamheten beslutades det under 2010 om ett utvecklingsprogram – ”Nu lyfter vi Södertäljes skolor”. Inför 2011 tillfördes grundskolan 50 mkr ytterligare i budgeten för att kunna förstärka insatserna för en högre målluppfyllelse. Under 2011 har ett en plan för systematiskt kvalitetsarbete tagit fram för samtliga skolformer inom den pedagogiska verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet innebär fokus på uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och insatser för att eleverna ska nå målen.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

Inför 2011 infördes en ny skollag samt nya styrdokument och läroplaner. Under året har en mängd insatser

genomförts för att införa dessa i våra verksamheter. En omfattande organisationsförändring har genomförts inom gymnasieskolan för att anpassa verksamheten till den nya gymnasiereformen. Tre nya gymnasieskolor har byggts upp och startat sin verksamhet samtidigt som fyra gymnasieskolor har lagts ner.

Under slutet av 2010 och inledningen av 2011 har skolinspektionen granskat för-, grund- och gymnasieskola. Kommunen fick på många områden allvarlig kritik för brister i verksamheten. Under 2011 har därför arbetet med att förbättra kvaliteten och målluppfyllelsen för barn och elever varit i fokus. Ett stort arbete för att ta fram en plan för systematiskt kvalitetsarbete har genomförts under hösten.

Vidare beslutade kommunfullmäktige att en större satsning på kompetensutveckling för lärare inom grundskolan ska genomföras. Under hösten har denna satsning planerats för att genomföras under 2012.

Under året har nya Hovsjöskolan byggts och skolan invigdes i samband med att vårterminen 2012 startade.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Antalet barn och elever beräknas öka de närmaste åren. Trycket på förskoleplatser är stort och en utbyggnad av verksamheten är nödvändig inom flera stadsdelar. Vidare kommer antalet elever i grundskolan att öka med ca 1 800 under den närmaste tioårsperioden. Det är i stort sett fullt på kommunens skolor i dagsläget, vilket innebär att det pågår ett intensivt planeringsarbete för fler skolplatser. Barn och elevökningen kommer att bli en stor utmaning för kommunen.

Den största utmaningen är dock att öka målluppfyllelsen för våra elever. Att genomföra det systematiska kvalitetsarbetet samt en mängd kompetensutvecklande insatser för personalen i våra verksamheter är grunden för att detta ska lyckas. Under 2012 kommer också det systematiska kvalitetsarbetet att samordnas med verksamhetens arbete enligt Växthuset. ■

Kultur och fritid

FOTO: FREDRIK DAHLMAN

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad mkr	178,4	186,2	187,7
Besök konsthall	51 677	44 169	50 372
Bidrag till föreningar mkr	35,4	31,0	30,1
Utlåning bibliotek	437 786	348 119	365 940
Elever kulturskola	1 780	1 730	1 707
Kulturskola öppen verksamhet	<i>Ingen mätning</i>	2 482	2 164
Besök fritidsgårdar	85 136	89 888	100 798
Besök Torekällberget	148 000	120 662	122 331
Besök program	114 559	132 799	159 942

EKONOMISK ANALYS

Nettokostnaderna nominellt för kultur- och fritid har ökat med 1,5 mkr under 2011 jämfört med 2010. Räknat i prisnivå 2011 efter konsumentprisindex (KPI), sjunker kostnaderna däremot med 3,4 mkr. Sett över en sexårs-period har kostnaderna ökat realt med 4,2 mkr.

► [Se diagram 1](#)

Den fleråriga kostnadsutvecklingen förklaras av att verksamheten har utökats med i första hand nya idrottsanläggningar. Minskningen mellan 2010 och 2011 förklaras av besparingar. Bara under de senaste tre åren har lokalkostnaderna ökat nominellt med 7 mkr. Nya anläggningar har tillkommit och hyrorna har höjts med index. Personalkostnaderna har ökat med 3,6 procent p g a löneökningar. Intäkterna ökar med 2,6 procent som motsvarar KPI. Externa intäkter ökar 5,8 procent och de interna minskar 4,8 procent. Kultur och fritidsverksamheten har som mål att öka den externa finansieringen. Trenden med fortsatt minskade intäkter fortsätter alltså när det gäller interna intäkter, medan de externa bryter tidigare nedgång och ökar. Minskade interna intäkter beror i första hand på minskade köp från skolan. Kultur- och fritidsverksamheten blir mer orienterad på sin egen kärnverksamhet, men samtidigt har möjligheter till samarbete med externa aktörer tagits till vara.

Ökat externt samarbete, ökad extern finansiering

Exempel på utökade externa samarbeten de senaste åren är:

- Berättarministeriet med skrifvarverkstäder i Luna

- Telge Hovsjö som driver fritidsgård
- SBBK som ska äga och driva Täljehallen, och där en fritidsgård är planerad
- Ytterjärna kulturhus genom ett nytt avtal för att stärka kulturutbudet i Södertälje
- Gula Villan som får bidrag för att stärka det lokala kulturutbudet i Järna
- Kyrkskolan som startar med bl.a. EU- medel (Lieder), för att bli en ny mötesplats för kultur i Hölö
- Idrott Utan Gränser genomförs med ökat externt samarbete

Fler kan nämnas och tidigare startade samarbeten som de med Molto, Axa Sport Center, Södertälje fotbollsarena och Tveta friluftsgård stärks och utvecklas.

De större arrangemangen som Kringelfestivalen, Pretzel-town, Medborgardagen och Kulturnatten har genomförts i samarbete med externa aktörer. Telge har bidragit med stor del av finansieringen.

För kultur och fritid i Södertälje har nettokostnader/invånare och andel av totala nettokostnader under 2010 fortsatt blivit än lägre i jämförelse med snittet för kommunkategorin "större städer". Södertälje har däremot högst nettokostnader/invånare jämfört med de kommuner som ingår i vårt Södertörnsnätverk, och vi har den näst högsta kvoten i Stockholms län.

► Se diagram 2

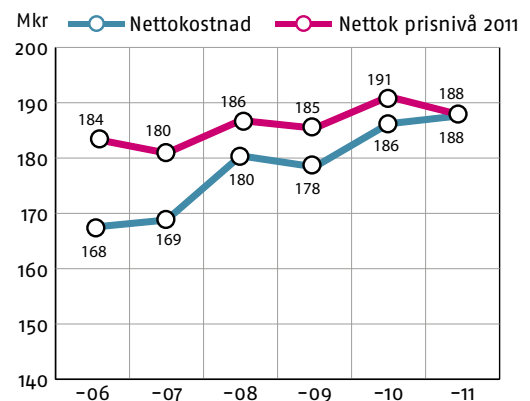
MÅL OCH INRIKTNING

Målet om fler nöjda brukare kan inte entydigt beläggas, men fler Södertäljebor tar del av Södertäljes rika utbud av kultur och fritid. Utbudet för barn och unga förnyas och har utökats. Särskilda insatser för att öka flickors deltagande i verksamheterna och att öka nyttjandegraden av kommunens anläggningar har gett resultat.

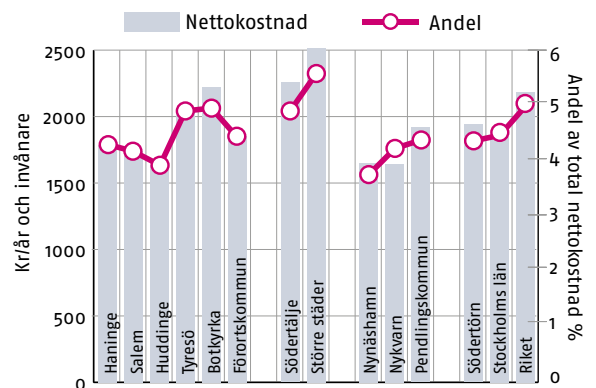
Kultur och fritid är en uppskattad verksamhet

Under våren 2011 gjordes en medborgarundersökning som kan jämföras med den som gjordes 2009. Den visar ingen entydig förbättring men heller ingen påtagligt märkbar försämring. Kultur uppfattas mer positivt medan

1. Nettokostnadsutveckling 2006–2011

2. Nettokostnader i jämförelse

medborgarnas omdöme om idrott har försämrats. Kultur och fritid ges annars högt betyg i jämförelse med de flesta av kommunens övriga verksamheter.

Kulturskolans enkät 2011 visar en mycket hög grad av nöjda elever, men den är inte högre än 2010. Tidigare gjorda undersökningar för fritidsgårdarna visar också hög andel nöjda besökare. För båda verksamheterna ligger andelen nöjda på 80–90 procent.

Fler tar del av kultur- och fritidsutbudet

Besöken på konsthallen ökade med 14 procent. Trenden med minskad utlåning på biblioteken har stannat av och utlåningen av media är i stort sett oförändrad 2011. Kulturskolans elever ligger stabilt kvar på drygt 1700 inskrivna varje termin och kön minskar. Fler kom till Torekällberget under 2011 jämfört med 2010. Programbesöken ökade kraftigt med 20 procent.

Besöken på fritidsgårdarna ökade med 12 procent

Beläggningen på kommunens fritids- och idrottsanläggningar har även ökat. Hölös nya hall har bidragit positivt och Järnas ishall har ökat sin beläggning.

Ökad variation i utbudet för barn och unga

Under 2011 har kommunen i samarbete med Berättarministeriet startat skivverkstäder i Luna Kulturhus. Syftet är "att stärka barn och unga genom att lyssna till deras historier". Målet är att alla barn skall delta i formandet av vår gemensamma berättelse och ha friheten att forma sin egen. Årets Kringfestival blev en succé uppskattad av många. Särskilda inslag riktade mot den yngre publiken fanns med.

Spontanidrottsplatsen Ronna Park har utvecklats till en viktig mötesplats för barn och unga. Anläggningen ger varierade möjligheter till idrott och lek. Ungdomar har deltagit i planeringen och har kunnat påverka utformningen. En uppföljningsrapport visar att anläggningen fungerar i hög grad som den var tänkt och att brukarna är nöjda. Projektet idrott utan gränser har utökats att omfatta fler skolor.

Fler flickor i kultur och fritidsverksamheten

Ronna Park har utformats med särskild hänsyn för att tillgodose flickors intressen. Rapporten visar, att flickor utgör en stor del av dem som nyttjar anläggningen och uppskattar dess möjligheter. Andelen flickor som besöker fritidsgårdarna ökar kraftigt. Innehållet i gårdarnas verksamhet är inne i en utvecklingsfas med en ökad profilering. I avtalet med SBBK om deras övertagande av Täljhallen finns en överenskommelse om att bygga upp en mötesplats

för unga med idrottsprofil. SBBK har gjort basket till en stor sport i Södertälje. I grunden ligger ett omfattande ungdomsarbete för både flickor och pojkar. Det nya samarbetet mellan kommunen och SBBK kommer att bidra till en spännande utveckling av ett varierat utbud för Södertäljes ungdomar – flickor och pojkar. Liksom under 2010 har elever på kulturskolan erbjudits sommarjobb med inslag av musik och konstnärlig utsmyckning i den offentliga miljön.

HÄNDELSE AV BETYDELSE

Berättarministeriet har startat skivverkstad i Luna Kulturhus. Södertälje är den första kommunen som har etablerat ett sådant samarbete.

Idrott utan gränser (IUG) har utökats till att från och med 2011 omfatta sex skolor och deltagande av fler föreningar. Kringfestivalen genomfördes med ett stort uppbåd av artister, vackert väder, nöjda besökare och näringsidkare i centrum. See Colour, en fantastisk utställning av James Turell på kulturforum Järna genomfördes med Södertälje kommun som samarbetspartner. Den första operasändningen från Metropolitan i Mölnbo Folkets Hus regi och 3D-film visades på Estrad med hjälp av nyinstallerad teknik. Totally Tactile var den mest välbesökta – drygt 17 000 – av flera fina utställningar i konsthallen. Kyrskolan, Hölös nya kulturmötesplats har startat sin verksamhet.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Budgetminskningar har hittills klarats genom effektiviseringar, ökat externt samarbete och extern finansiering, vilket har gjort nya aktiviteter ändå har kunnat genomföras. Södertäljeborna ska hitta till och uppskatta det utbudet som finns genom en utvecklad marknadsföring. Påbörjade samarbeten som Berättarministeriet ska fortsätta och efterföljas av liknande projekt som El Sistema. Stödet från Telge m.fl. är nödvändigt för att kunna fortsätta med de större arrangemangen.

Barn och unga ska prioriteras. Uppdraget från kommunfullmäktige är tydligt. Flickors deltagande i och nyttjande av utbudet ska öka.

Personalens trivsel och frisknärvaro måste öka. Genom växthusarbetet ska medarbetarna växa, och deras kunskap tas tillvara för att utveckla verksamheten.

En multihall för friidrott och gymnastik ska färdigställas under perioden. ■

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamhetstal	2009	2010	2011
Nettokostnad, mkr	46,8	80,9	136,7
Vinterväghållning, kr per kvm	8,1	13,6	11,20
Underhållsbelägg, kr per kvm	4,1	2,6	12,32
Andel av total gatuyta som underhållits	1 %	0,6 %	4,5 %
Energi per ljuspunkt/kWh	535	533	520
Antal i tomtkö	870	754	663
Antal sålda tomter	7	1	0
Antal bygglov In	832	686	716
Antal bygglov Ut	768	603	653
Antal förrättningsärenden	101	101	108
Antal nybyggnadskartor	219	347	300

något lägre 2011 än 2010 så var de ändå höga jämfört med tidigare år eftersom vintern var lång och snörik.

► [Se diagram 1](#)

Dessutom har verksamheten fått extra anslag och totalt satsades ca 30 miljoner för att återställa gator och vägar efter de hårda vintrarna 2009 och 2010. 4,5 procent av centrala stadens totala gatuyta har fått ny beläggning. I samband med beläggningsarbetet har också trafikplaneringar och gatubelysning bytts ut.

► [Se diagram 2](#)

EKONOMISK ANALYS

Samhällsbyggnadsverksamheten omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar, skötsel av parker och skog, säkerhet och beredskap. Även exploateringsverksamheten som ansvarar för förvaltning, och försäljning av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet Samhällsbyggnad och offentlig miljö.

Verksamhetens nettokostnad 2011 var 136,7 mkr. Det är en kraftig ökning av nettokostnaden jämfört med 2010. Den förklaras av att kommunen inte haft några stora exploateringsintäkter under året och att exploateringsresultatet är 47 mkr lägre 2011 (30 mkr) än 2010 (77 mkr).

Att nettokostnaden generellt varierar så mycket för den sammanlagda samhällsbyggnadsverksamheten förklaras också främst av att omfattningen på kommunens markförsäljningar är så olika. Åren 2009 och 2010 hade kommunen flera stora exploateringsvinster som gav ett starkt exploateringsresultat. År 2009 sålde kommunen Brandalsund och fastigheter i Södertälje Södra till Telge. Trots att efterfrågan på mark har varit stor under året har kommunen inte genomfört någon stor försäljning vilket gör att det sammanlagda resultatet för exploateringsverksamheten endast uppgick till 30 mkr.

Ökningen av nettokostnaden exklusive exploateringsvinster är 6 procent. Även om kostnaderna för vinterväghållning var

Intresset för att bygga bostäder i Södertälje har ökat kraftigt igen efter finanskrisen. Beviljade bygglov under 2011 ger möjligheter att bygga 75 procent fler bostäder än de bygglov som gavs under 2009.

Investeringar

Under 2011 har verksamheten byggt gator, vägar och offentliga anläggningar för 74 mkr (ett 70-tal olika projekt). De mest omfattande investeringarna har skett i Östertälje terminal, en ny gångtunnel vid tågstationen i Södertälje hamn samt korsningen Ängsgatan-Kvarnbergagatan.

Kommunens parkeringsautomater har också byggts om och anpassats till ny teknik för kortbetalning med chip. Investeringar har gjorts för att förbättra lekparken, parker, gatubelysning, parkeringsplatser, övergångsställen, busshållplatser med mera. Åtgärder har vidtagits för att sänka hastigheten, öka tillgängligheten, förbättra gång- och cykelvägar samt anläggningar för att ta hand om dagvatten.

MÅL OCH INRIKTNING

Samhällsbyggnadsverksamheten har till stor del nått kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Verksamheten ska bidra till att medborgarnas uppfattning om gator och vägar, gång- och cykelvägar, parker, grön- och strövområden ska förbättras. Enkätresultaten från medborgarenkäten våren 2011 är också något bättre än den tidigare från 2009.

Kommunens bostadsområden ska präglas av blandade upplåtelseformer och fem intentionsavtal med exploaterare i stadskärnan innebär att både bostadsrätter och hyresrätter kommer att byggas.

Trafiksäkerheten ska öka. Målet mäts med antalet skadade i trafikolyckor. Resultatet visar att antalet skadade 2011 var 103 vilket är 9 färre än 2010.

Kommunfullmäktiges mål att korta svarstiderna för att få besked om förfrågningar/ansökningar om planer och bygglov har också uppnåtts.

Den planlagda marken för företag har ökat. Men kommunen har brist på mark i kommunens centrala delar där företag ofta efterfrågar mark. Kommunen äger dock ingen mark i de centrala delarna som kan planeras för företag. Almnäsområdet kan på sikt bli kommunens nya etableringsområde för företag.

Ett mål har verksamheten däremot inte nått fullt ut. Det är målet som anger att antalet nya planer för bostäder ska öka förutsättningarna att bygga 1 000 stycken bostäder varje år. Eftersom ett exploateringsavtal avseende förutsättningar för 180 bostäder i Järna inte undertecknats 2011 så har detta mål inte uppnåtts. Målet är dock högt satt. Under de senaste tio åren har det i genomsnitt byggts 206 bostäder per år i kommunen.

HÄNDELSER AV BETYDELSE

En ovanligt snörik vinter

Även vintern 2010/2011 blev snörik och slet på gator, vägar.

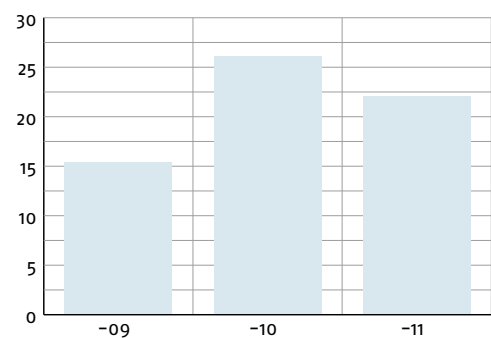
Satsning på underhåll av gator och vägar

Ett 50-tal olika underhållsprojekt genomfördes i centrala Södertälje och kommundelarna efter två hårda vintrar.

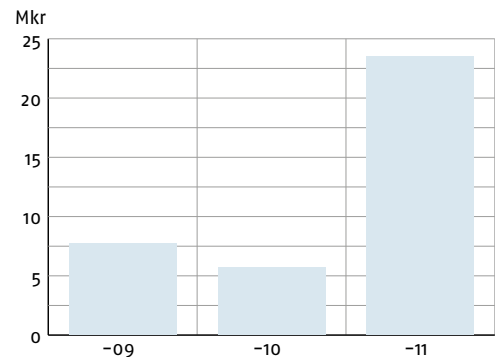
Ny plan- och bygglag

Från den 2 maj 2011 gäller den nya plan- och bygglagen som bland annat anger att ansökningar om bygglov i normalfallet ska ta maximalt 10 veckor från det att ansökan är komplett.

1. Kostnader vinterväghållning 2009–2011

2. Underhållsbeläggning 2009–2011

Förslag till ny översiktsplan

Ett förslag till ny översiktsplan, Framtid Södertälje, presenterades efter sommaren. Översiktsplanens tidshorisont är 20 år med utblick mot år 2050.

Under hösten har förslaget varit ute på samråd och enligt planerna ska kommunfullmäktige kunna fatta beslut om en ny översiktsplan under 2013.

Bygglov via Södertälje direkt

Under hösten började bygglovsenheten svara på enklare bygglovsfrågor, ta emot ansökningar och lämna ut ritningar på kvällstid i stadshusets reception.

Felanmälan på webben

Felanmälan och synpunkter kan sedan i höstas lämnas via kommunens webbplats. Kommunen testar och utvecklar ett system för felanmälan för den tekniska verksamhetens tjänster.

Dubbelspår Södertälje södra – Centralen

Vid midsommar stängde SL av pendeltågstrafiken mellan Södertälje Södra och Centralen för att bygga dubbelspår. Det ska möjliggöra en ökad trafiktäthet i framtiden. Tågen beräknas börja gå igen vid årsskiftet 2012/2013.

FRAMTIDSBEDÖMNING

Verksamheten har flera stora framtida åtaganden, exempelvis i Stadskärnan, Almnäs och Brandalssund. Samtidigt är arbetet med kommunens nya översiktsplan i slutfasen. Flera detaljplaner i stadskärnan och i andra delar av kommunen är på gång och skapar stora möjligheter att bygga bostäder centralt och runt om i kommunen.

Hur 2012 kommer att utvecklas beror på hur konjunkturen utvecklas i Södertälje, Sverige och världen. Så länge högkonjunkturen håller i sig finns intressenter och finansiering till projekten. Om konjunkturen vänder nedåt innebär det stora förändringar för stadsbyggnadsnämndens verksamheter som är mycket konjunkturkänsliga.

Planerade nya bostadsområden i attraktiva lägen, som t.ex. i kvarteret Lejonet (gamla Länstidningen o Tobaksmonopolet), kommer att kräva investeringar i ny infrastruktur samt i parker och grönområden. Mark för etablering av företag prioriteras högt av kommunfullmäktige. Då kommunen inte längre äger outnyttjad mark i närheten av den centrala staden kan Almnäsområdet bli ett utvecklingsområde i framtiden.

Kommunen har inlett ett samarbete med Telge Nät för att förebygga problem till följd av extrema förändringar i vattenflöden. I samarbetet ska också frågor om ansvarsgränser mellan kommunen och Telge Nät hanteras. ■

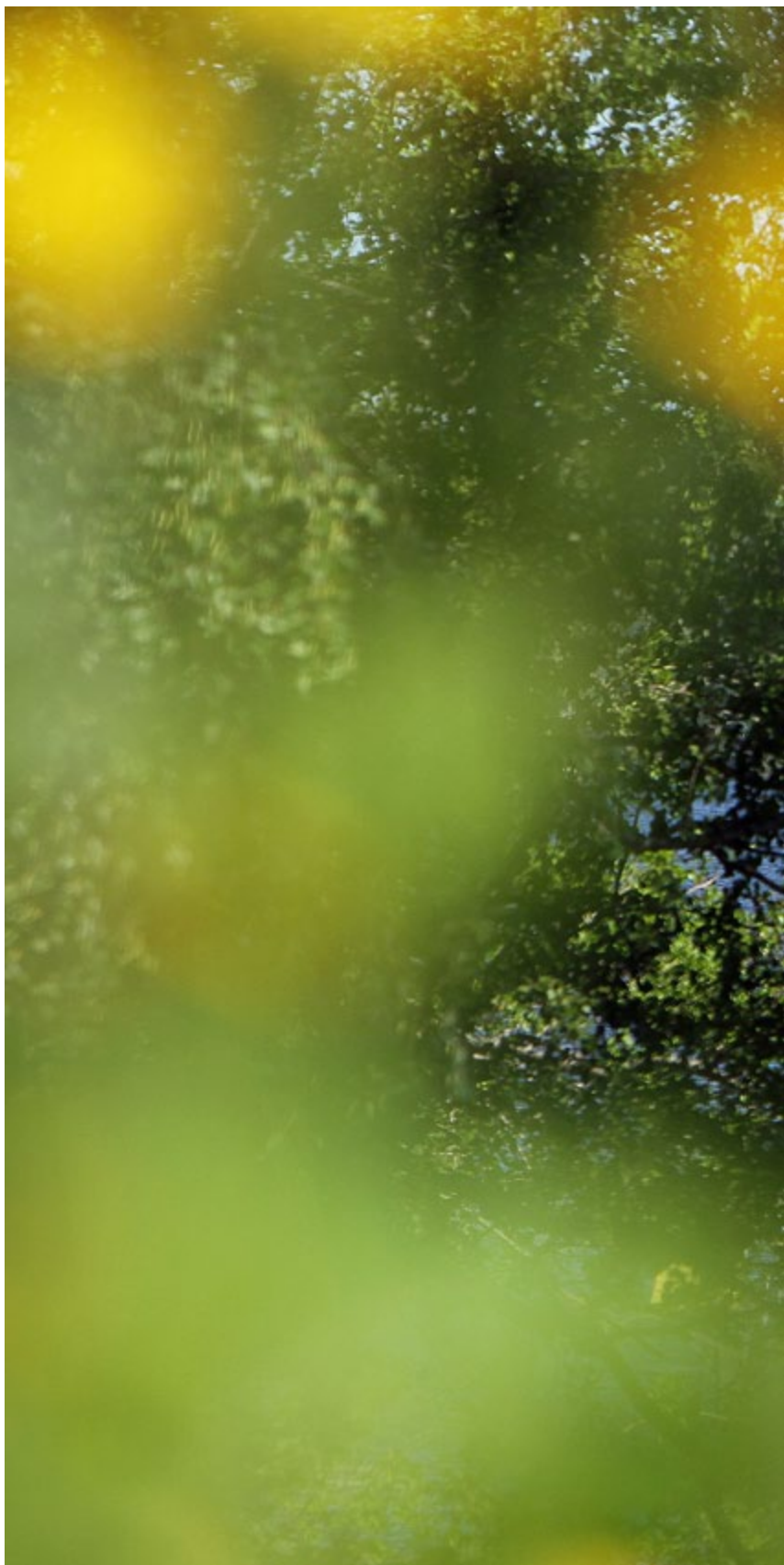

FOTO: JOAKIM SERRANDER

Ulla Frick med mamma Karin som trivs på Dagverksamheten. FOTO: KRISTINA EDER

Våra räkenskaper

87

Resultaträkning, kommunkoncernen	88
Balansräkning, kommunkoncernen	89
Driftsredovisning, kommunen	90
Driftsredovisning, kommunkoncernen	91
Investeringsredovisning, kommunen.....	92
Investeringar, kommunens bolag.....	93
Noter till resultat- och balansräkning	94
Redovisningsprinciper	102
Revisionsberättelse.....	105
Ordlista och förklaringar	109

Dagverksamheten är som
att komma hem till en vän.
Karin har alltid med sig
pingisracket och bollar i
hopp om en match.

88 VÅRA RÄKENSKAPER

RESULTATRÄKNING, MKR | KOMMUNKONCERNEN

		Koncernen		Budget 2011	Kommunen	
		2011	2010		2011	2010
Verksamhetens intäkter	not 1	6 786,8	6 449,4		830,5	853,6
Verksamhetens kostnader	not 2	-10 024,9	-9 476,5		-5 052,7	-4 809,6
Avskrivningar	not 3	-421,6	-397,4	-73,0	-76,9	-76,2
Verksamhetens nettokostnad	not 4	-3 659,7	-3 424,5	-4 404,3	-4 299,1	-4 032,2
Därav jämförelsestörande poster	not 5	50,3	47,4		17,0	83,3
Skatteintäkter	not 6,8	2 890,4	2 855,6	2 870,5	2 890,4	2 855,6
Generella statsbidrag och utjämning	not 7,8	1 309,9	1 128,0	1 314,1	1 309,9	1 128,0
Finansiella intäkter	not 9	439,3	181,2	260,8	994,8	707,1
Finansiella kostnader	not 9	-845,0	-563,3	-6,1	-836,9	-552,5
Resultat efter finansiella poster		134,9	176,9	35,0	59,1	106,0
Skatt och minoritetsandel	not 2	-22,6	-57,6			
Årets Resultat	not 10,24	112,3	119,3	35,0	59,1	106,0

KASSAFLÖDESANALYS, MKR | KOMMUNKONCERNEN

		Koncernen, bokslut		Budget 2011	Kommunen, bokslut	
		2011	2010		2011	2010
Årets verksamhet						
Årets resultat		112,3	119,3	35,0	59,1	106,0
Avskrivningar	not 3	421,6	397,4	73,0	76,9	76,2
Nettoreavinst materiella anläggningstillgångar	not 11	-57,4		-20	-9,4	-6,1
Nettoreavinst finansiella anläggningstillgångar	not 11		0	-13,5		-0,5
Omklassificering		0,1	6,5			6,4
Förändring kapitalbindning	not 13	-172,7	-271,8		133,7	-131,6
Förändring avsättningar pensioner inkl löneskatt	not 25	52,5	3,1	-4,0	44,5	14,2
Förändring övriga avsättningar		25,8	31	17,1	-1,0	1,0
Förändring Eget kapital	not 24	86,4	1,2			
Kassaflöde från verksamheten		468,6	253,2	121,1	303,8	65,6
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-1 126,8	-1 213,3	-306,3	-113,6	-101,4
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar			-12,4	-10,3	-12,4	-9,2
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar			-5,7	-6,8		
Leasing					-4,2	-1,2
Försäljningar	not 12	124,8	121	8,0	10,0	7,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 020,1	-1 109,4	-298,3	-120,2	-104,3
Medelsbehov att finansiera		-551,5	-856,2	-177,2	183,6	-38,7
Finansiering						
Upplåning	not 14	875,5	948,3	177,2	1 310,3	824,4
Förändring långfristig fordran mm		-563,4	31,5	0,0	-1 544,8	-735,6
Förändring av likvida medel		-239,4	123,6	0,0	-50,9	50,1

BALANSRÄKNING, MKR | KOMMUNKONCERNEN

TILLGÅNGAR		Koncernen, bokslut		Kommunen, bokslut	
		2011	2010	2011	2010
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	not 15	54,0	44,9	18,5	10,4
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	not 16,17,19	10 715,5	10 216,6	796,2	759,8
Maskiner och inventarier	not 18,19	2 808,0	2 666,7	168,1	160,7
Leasingtillgångar		8,5	8,2	8,5	8,2
Finansiella anläggningstillgångar	not 20	721,3	151,7	13 627,5	12 082,2
S:a anläggningstillgångar		14 307,3	13 088,1	14 618,8	13 021,3
Omsättningstillgångar					
Exploatering				50,1	50,3
Förråd		168,1	190,4	2,6	2,8
Fakturafordringar	not 21	632,9	531,6	62,6	41,9
Övriga fordringar	not 22	1 106,0	976,6	701,4	917,2
Kassa Bank	not 23	332,6	572,0	0,4	51,3
S:a omsättningstillgångar		2 239,6	2 270,6	817,1	1 063,5
S:a TILLGÅNGAR		16 546,9	15 358,7	15 435,9	14 084,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital		1 382,2	1 176,5	2 760,4	2 654,4
Årets resultat		112,3	119,3	59,1	106,0
S:a eget kapital	not 24	1 494,5	1 295,8	2 819,5	2 760,4
Avsättningar					
Pensioner	not 25	284,4	231,9	189,0	153,1
Uppskjuten skatt/löneskatt	not 25	318,5	295,4	45,8	37,2
Övriga avsättningar	not 25	75,0	72,3		1,0
Skulder					
Långfristiga lån	not 26	8 011,6	7 583,9	7 584,6	7 191,5
Långfristiga skulder	not 27	310,1	779,5	5,1	5,1
Långfristig leasingkund		5,8	5,5	5,8	5,5
Investeringsbidrag				30,4	24,9
Kortfristiga lån	not 28	3 719,2	2 802,2	3 719,2	2 802,3
Kortfristiga skulder	not 29	2 324,2	2 288,7	1 032,9	1 100,2
Kortfristig leasingkund		3,6	3,6	3,6	3,6
S:a skulder		14 374,5	13 463,4	12 381,6	11 133,1
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		16 546,9	15 358,8	15 435,9	14 083,8
Ställda panter och ansvarsförbindelser	not 30				
Soliditet (%)		9,0%	8,4%	18,3%	19,6%

90 VÅRA RÄKENSKAPER

DRIFTSREDOVISNING, MKR, KOMMUNEN

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommundelsnämnd, Kdk	0,0			0,0	0,0
Järna kommundelsnämnd, Järna	205,5	31,9	169,7	-3,9	0,0
Hölö-Mörkö kommundelsnämnd	93,1	10,2	82,2	-0,7	0,0
Vårdinge-Mölbo kommundelsnämnd	40,8	1,6	40,9	1,7	0,0
Enhörna kommundelsnämnd	76,2	15,0	61,3	0,1	0,0
S:a kommunelar	415,6	58,7	354,1	-2,8	0,0
Arbetslivsnämnd	255,9	143,8	116,6	4,5	0,0
Omsorgsnämnd	721,6	123,2	598,3	-0,1	0,0
Socialnämnd	734,7	76,6	654,7	-3,4	
Äldreomsorgsnämnd	561,7	112,0	447,5	-2,2	0,0
Överförmyndarnämnd	7,8	0,2	6,3	-1,3	0,0
Utbildningsnämnd	1 759,0	197,6	1 597,0	35,6	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	197,7	23,4	173,1	-1,2	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	40,2	27,1	15,3	2,2	0,0
Miljönämnd	23,9	13,9	9,6	-0,4	0,0
Teknisk nämnd	239,8	107,2	130,0	-2,6	0,0
KS/Kommunstyrelsens kontor	266,1	73,9	199,3	7,1	0,0
KS/Politisk ledning	66,8	0,9	65,4	-0,5	0,0
Revision	1,5		2,1	0,6	0,0
S:a facknämnder	4 876,7	899,8	4 015,2	38,3	0,0
Centrala poster	952,3	5 345,2	-4 369,3	23,6	35,0
S:a	6 244,6	6 303,7	0,0	59,1	35,0

DRIFTSREDOVISNING, MKR, KOMMUNKONCERNEN

	Rörelsens intäkter	Resultat efter finansiella poster	Årets Resultat	Tillgångar	Avkastning på eget kapital %	Soliditet %
SÖDERTÄLJE KOMMUNKONCERN	6 786,8	134,9	112,3	16 547,0	9	9
varav skatteintäkter och stadsbidrag	4 200,0					
Södertälje Kommun	5 030,8	59,1	59,1	15 428,9	2,1	18,3
varav skatteintäkter och stadsbidrag	4 200,0					
Koncernen Södertälje Kommuns Förv. AB	6 301,1	10,9	-11,8	14 649,6	neg	0,0
varav						
Södertälje Kommuns Förv. AB	0,0	-47,6	-35,1	2 416,3	neg	0,0
Avgår: koncernelimineringar		-144,0	-144,0	-2 789,6		
Delsumma Telge-gruppen	6 301,1	202,5	167,3	15 022,9	11,9	12,0
varav						
Telge (i Södertälje) AB	87,2	-28,6	2,0	2 565,9	neg	37,0
Telge Energi-koncernen	1 633,4	40,8	31,1	442,3	134,4	7,5
Telge Nät AB	941,0	48,8	36,0	3 203,1	7,7	19,9
Telge Kraft-koncernen 1)	2 322,3	25,6	18,9	703,1	27,6	13,2
Telge Återvinning-koncernen 2)	197,0	9,4	11,5	239,0	24,8	15,3
Telge Bostäder AB	793,0	109,5	82,2	3 621,4	11,7	26,8
Telge Fastigheter-koncernen 3)	641,9	39,4	35,8	5 620,4	13,2	5,6
Södertälje Hamn AB	112,6	10,0	7,5	221,0	60,4	6,1
Tom Tits Experiment AB	51,2	-2,0	-1,4	57,3	neg	92,5
Telge Hovsjö AB	132,7	-5,3	3,8	510,3	neg	7,7
Telge Inköp AB	22,3	4,9	3,6	10,5	246,2	19,1
Telge Brandalsund AB	1,0	-1,7	-1,3	103,4	neg	4,8
Telge Almnäs AB	0,0	-0,5	-0,4	1,2	neg	84,5
Telge Tillväxt AB	0,0	0,0	0,0	0,1	neg	100,0
Telge Hamn AB	2,2	-4,8	-3,5	155,7	neg	0,1
Telge Tillväxt i Södertälje AB	13,7	0,3	0,2	13,8	22,8	13,5
Telge Dotterbolag AB (vilande)	0,0	0,0	0,0	0,1	neg	100,0
Avgår: koncernelimineringar	-650,4	-43,3	-58,7	-2 445,7		
Delägda bolag						
Söderenergi AB 42%	561,7	-5,4	-5,4	916,0	-9,6	6,1

Samtliga uppgifter i tabellen avser ägd andel. Avkastning på eget kapital = resultatet efter finansnetto för år 2011 i förhållande till bolagens eget kapital. Latent skatteskuld ingår under rubrik Avsättningar i balansräkningen.

- 1) Telge Kraft och Telge Krafthandel.
- 2) Telge Återvinning och Telge Miljöteknik.
- 3) Telge Fastigheter, KB Luna samt KB Maren.

92 VÅRA RÄKENSKAPER

INVESTERINGSREDOVISNING, TKR | KOMMUNEN

Nämnd	KF/KS beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Totala investeringar
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalnämnd	12 316,0	4 630,8	2 989,0	358,9	4 989,7
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	4 714,0	460,1	916,0		460,1
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	2 494,0	50,6	321,0	305,8	356,4
Enhörna kommunalnämnd	925,0	224,9	924,0	239,9	464,8
S:a kommunalnämnder	20 449,0	5 366,4	5 150,0	904,6	6 271,0
Facknämnder					
Arbetslivsnämnd			503,0	206,8	206,8
Omsorgsnämnd	2 240,0	230,6	460,0	198,1	428,7
Socialnämnd	2 550,0	46,6	976,0	815,0	861,6
Äldreomsorgsnämnd	1 064,0	188,9	3 047,0	2 352,1	2 541,0
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	20 202,0	16 642,8	10 130,0	5 082,4	21 725,2
Kultur- och fritidsnämnd	4 817,0	118,8	6 236,0	4 064,1	4 182,9
Stadsbyggnadsnämnd				1 768,0	1 768,0
Miljönämnd			52,0	0,0	0,0
Teknisk nämnd	114 602,0	43 781,5	37 209,0	30 068,7	73 850,2
KS/Kommunstyrelsens kontor			8 014,0	14 098,7	14 098,7
KS/Politisk ledning och revision					0,0
S:a facknämnder	145 475,0	61 009,2	66 627,0	58 653,9	119 663,1
Centrala poster					
Investeringar	67 347,0		1 223,0	79,3	79,3
S:a investeringsprojekt	233 271,0	66 375,6	73 000,0	59 637,8	126 013,4

INVESTERINGAR TKR | KOMMUNENS BOLAG

	Redovisning		Redovisning
Telge AB	7 309		
AB Telgebostäder	198 463		Kommunens
Telge Fastigheter AB	459 022		andel 42%
Södertälje Hamn AB	16 926	Söderenergi	19 400
Tom Tits experiment AB	3 746		
Telge Nät AB	234 447		
Telge Energi	12 130		
Telge Återvinning AB	38 843		
Telge Hovsjö AB	29 174		
Telge Brandalsund AB	3 941		
Telge Hamn AB	250		
Telge Tillväxt	58		
Koncernjustering	0		
S:a investeringar SKFAB	1 004 309		
Investeringar totalt i kommunkoncernen			
Kommunen	126 013		
SKFAB-koncernen	1 004 309		
Söderenergi	19 400		
Summa investeringar	1 149 722		
Koncernjusteringar	- 14 700		
Summa investeringar	1 135 022		

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 1 Verksamhetens intäkter	2011	2010	2011	2010
Från driftsredovisningen			6 303,7	5 800,0
Skatteintäkter			-4 200,3	-3 983,6
Finansiella intäkter			-994,8	-707,1
Interna poster			-278,1	-255,7
Summa externa intäkter	6 786,8	6 449,4	830,5	853,6
Fördelas enl nedan				
Avgifter	1 248,1	1 318,3	154,3	158,2
Aktiverat arbete för egen räkning	23,1	29,1		
Försäljningsmedel			38,8	38,2
Försäljning primär verksamhet			78,5	87,7
Hyror och arrenden	1 577,3	1 493,8	93,2	70,5
Driftbidrag			391,2	388,3
Övrigt*	3 938,3	3 608,2	74,5	110,7
S:a intäkter	6 786,8	6 449,4	830,5	853,6

* Ändrat belopp år 2010 efter att Söderenergis slutliga resultat fastställts.

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 2 Verksamhetens kostnader	2011	2010	2011	2010
Från driftsredovisningen			6244,6	5694
Avskrivningar			-76,9	-76,2
Räntor			-836,9	-552,5
Interna poster			-278,1	-255,7
Summa externa kostnader	10 024,9	9 476,5	5 052,7	4 809,6
Fördelas enligt nedan:				
Råvaror och handelsvaror	4 395,3	4 197,4		
Personalkostnader	3 124,3	2 892,6	2 573,6	2 405,1
Lokaler, fastigheter och anläggningar	132,6	136,6	591,6	553,4
Datastöd, inventarier och maskiner			117,0	113,8
Övrigt material och tjänster	2 372,7	2 249,9	310,2	301,2
Köp av primär verksamhet			1 038,6	981,4
Bidrag, transfereringar			421,7	454,7
Summa kostnader	10 024,9	9 476,5	5 052,7	4 809,6
Minoritetsandel	0,0	8,0		
Skatt	22,6	49,6		
<i>Summa Verksamhetens kostnader inkl skatt och minoritetsandel</i>	<i>10 047,5</i>	<i>9 534,1</i>	<i>5 052,7</i>	<i>4 809,6</i>

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 3 Avskrivningar	2011	2010	2011	2010
Planenliga avskrivningar	407,0	381,1	68,1	66,0
Nedskrivningar	0,6	1,3	0,6	1,3
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	10,1	11,2	4,3	5,1
Avskrivning Leasingavtal	3,9	3,8	3,9	3,8
S:a avskrivningar	421,6	397,4	76,9	76,2

Not 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 4 299 Mkr och har ökat med 6,6% sedan 2010. Koncernens nettokostnader uppgår till 3 659,7 mkr och har ökat med 6,8 %.

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 5 Jämförelsestörande poster				
Nettoreavinster	57,4	33,5	9,4	6,6
Exploateringsresultat	15,3	13,9	30,0	76,7
Sänkn ränta pensioner*	-22,4		-22,4	
Lägre avtalsförsäkring inkl löneskatt				
Återbetalning SKL				
S:a jämförelsestörande poster	50,3	47,4	17,0	83,3
* Uträkningen avser endast kommunen.				
Not 6 Skatteintäkter	2011	2010	2011	2010
Allmän kommunalskatt	2 815,6	2 814,5	2 815,6	2 814,5
Skatteavräkning föregående år	12,3	2,2	12,3	2,2
Skatteavräkning innevarande år	62,5	38,9	62,5	38,9
S:a skatteintäkter	2 890,4	2 855,6	2 890,4	2 855,6
Skatteintäkterna har ökat med 1,2 % sedan 2010.				
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	2011	2010	2011	2010
Inkomstutjämningsbidrag	685,0	598,1	685,0	598,1
Kommunal fastighetsavgift	122,1	119,6	122,1	119,6
Bidrag för LSS	191,9	171,1	191,9	171,1
Regleringsbidrag	88,1	21,9	88,1	21,9
Kostnadsutjämning	222,8	134,1	222,8	134,1
Tillfälligt konjunkturstöd	0,0	83,2	0,0	83,2
S:a generella statsbidrag och utjämning	1 309,9	1 128,0	1 309,9	1 128,0
Mellankommunal LSS-utjämning				
S:a utjämningsbidrag	1 309,9	1 128,0	1 309,9	1 128,0
Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 16,1 % sedan 2010.				
Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning				
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 5,4 % sedan 2010.				
Not 9 Finansiella intäkter o kostnader	2011	2010	2011	2010
<i>Finansiella intäkter</i>				
Koncernränta Södertälje Förvaltnings AB			66,8	66,8
Ränta i övriga bolag inom SKFAB			495,1	436,0
Utdelning	1,7	0,1	1,7	0,1
Valutakursvinst				
Ränteswap	374,9	153,4	374,9	153,4
Räntor mm	11,0	6,1	11,0	6,1
Låneramsavgifter	0	0	45,3	44,7
Övrigt*	51,7	21,6		
S:a finansiella intäkter	439,3	181,2	994,8	707,1
<i>Finansiella kostnader</i>				
Aktieägartillskott				
Valutakursförlust	0	0	0	0
Räntor	369,7	225,6	369,7	225,6
Leasing ränta	0,4	0,2	0,4	0,2
Ränteswap	455,0	316,9	455,0	316,9
Ränta pensionsskuld	6,3	3,9	6,3	3,9
Övrigt	13,7	16,7	5,5	5,9
S:a finansiella kostnader	845,0	563,3	836,9	552,5
S:a finansiellt netto	-405,7	-382,1	157,9	154,6
Economiska engagemang per bolag finns i tabell, se not 31.				
* Ändrat belopp år 2010 efter att Söderenergis slutliga resultat fastställts.				

96 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 10 Resultat enligt Balanskravet				
Resultat enligt RR			59,1	106,0
Avgår reavinster: Finansiella anläggningstillgångar			-9,4	-0,5
Reavinster övriga anläggningstillgångar			0,0	-6,1
Räntesänkn pensioner			22,4	
Balanskravsresultat			72,1	99,4
<i>Uppgifter specificeras ej i koncernen.</i>				

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 11 Nettoresultat				
Reavinst maskiner/inventarier	2	27,2	0,4	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	-4,2	-12,3		-0,1
Reavinst fastigheter*	82,3	6,2	9,0	6,2
Reaförlust fastigheter	-22,7			
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	-1,1		
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0,0	13,5	0,0	0,5
Nettoresultat	57,4	33,5	9,4	6,6

* Avser kommunens specifikation av reavinst 2010.

Not 12 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl följande: Finansiella AT 0 mkr, Fastigheter 9,2 mkr och maskiner/inventarier 0,8 mkr. För koncernen enligt följande: Finansiella AT 0 mkr, Immateriella AT 0 mkr, Fastigheter 115,2 mkr och Maskiner och inventarier 9,6 mkr

	Koncernen			Kommunen		
	2011	2010	Förändr	2011	2010	Förändr
Not 13 Förändring kapitalbindning						
Kortfristiga fordringar	1 738,9	1 508,2	-230,7	764,0	959,1	195,1
Förråd	118,0	140,1	22,1	2,6	2,8	0,2
Exploatering	50,1	50,3	0,2	50,1	50,3	0,2
Kortfristiga skulder	-2 297,5	-2 267,3	30,2	-1 032,9	-1 100,2	-67,3
Investeringsbidrag	-30,4	-24,9	5,5	-30,4	-24,9	5,5
S:a kapitalbindning	-420,9	-593,6	-172,7	-246,6	-112,9	133,7

	Koncernen			Kommunen		
	2011	2010	Förändr	2011	2010	Förändr
Not 14 Upplåning						
Kortfristig leasing	3,6	3,6	0,0	3,6	3,6	0,0
Kortfristiga lån	3 715,6	2 798,6	917,0	3 719,2	2 802,3	916,9
Långfristiga lån	8 011,5	7 583,9	427,6	7 584,6	7 191,5	393,1
Långfristig leasingskulder	5,8	5,5	0,3	5,8	5,5	0,3
Övriga långfristiga skulder	310,1	779,5	-469,4	5,1	5,1	0,0
S:a upplåning	12 046,6	11 171,1	875,5	11 318,3	10 008,0	1 310,3

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 15 Immateriella tillgångar				
Ingående bokfört värde	44,9	47,7	10,4	6,3
Årets inköp	12,4	10,3	12,4	9,2
Omklassificeringar	7,6	0,0		
Utrangeringar	0,0	-1,9		
Koncernjustering	-0,8			
Avskrivningar/nedskrivningar	-10,1	-11,2	-4,3	-5,1
Utgående bokfört värde	54,0	44,9	18,5	10,4

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 16 Mark och byggnader				
Verksamhetsfastigheter			60,3	63,8
Fastigheter för affärsverksamhet			0	0
Publika fastigheter			609,4	603,9
Fastighet för annan verksamhet			14	14
Övriga fastigheter	9 548,8	9 210,3	0,1	0,5
Markreserv			49,2	49,4
Pågående nyanläggningar	1 166,7	1 006,3	63,2	28,2
S:a mark o byggnader	10 715,5	10 216,6	796,2	759,8
<i>Mark och byggnader finns inte uppdelade i koncernen.</i>				
Not 17 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar	2011	2010	2011	2010
<i>Ingående bokfört värde</i>	10 216,6	9 845,3	759,8	730,5
Periodens anskaffning	1 051,9	973,5	71,2	68,9
Omklassificering	-304,1	-352,2	-0,5	-6,5
Från immateriella anläggningstillgångar				
Utrangering/Avyttring	-66,3	-82,1	-9,2	-6,5
Reavinst	9,0	6,1	9,0	6,1
Avskrivningar	-231,7	-211,7	-33,8	-32,7
Nedskrivningar	40,1	37,7	-0,3	
Utgående bokfört värde	10 715,5	10 216,6	796,2	759,8
Not 18 Maskiner, Inventarier	2011	2010	2011	2010
<i>Ingående bokfört värde</i>	2 666,7	2 295,0	160,7	162,9
Periodens anskaffning	70,8	238,6	42,4	32,5
Omklassificering	296,6	345,8		
Utrangering/Avyttringar	-10,5	-4,5	-0,8	-0,1
Reavinst	0,4		0,4	
Avskrivningar	-215,7	-207,5	-34,3	-33,9
Nedskrivningar	-0,3	-0,7	-0,3	-0,7
Utgående bokfört värde	2 808,0	2 666,7	168,1	160,7
Not 19 Summa av inventarier, mark och byggnader	2011	2010	2011	2010
<i>Ingående bokfört värde</i>	12 883,3	12 140,4	920,5	893,4
Periodens anskaffning	1 122,7	1 212,1	113,6	101,4
Omklassificering	-7,5	-5,9	-0,5	-6,5
Utrangering/Avyttringar	-76,8	-86,5	-10,0	-6,6
Reavinst	9,4	6,1	9,4	6,1
Avskrivningar	-447,4	-419,2	-68,1	-67,3
Nedskrivning	39,8	36,3	-0,6	
Justeringspost				
Utgående bokfört värde	13 523,5	12 883,3	964,3	920,5
Not 20 Finansiella anläggningstillgångar	2011	2010	2011	2010
<i>Aktier, andelar, bostadsrätter</i>				
Södertälje kommuns Förvaltnings AB			410,4	410,4
Glasberga Fastighets AB (antal 1.000 nominellt värde 100:-)			0,1	0,1
Träffpunkt Tälje AB (antal 1.600 nominellet värde 100:-)			0,0	0,0
AB Vårlyjus (antal 2.555 nominellt värde 200:-)			0,5	0,5
Stockholmsreg Försäkr AB (antal 81 791 nominellt värde 100:-)			8,2	8,2
Bostadsrätter			1,4	1,4
S:a aktier andelar bostadsrätter	0,0	0,0	420,6	420,6

98 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Reversfordran Södertälje kommuns			982	982
Långfristiga fordringar övriga bolag SKFAB			12086,1	10584,1
Summa långfristiga fordringarTelge koncernen			13 068,1	11 566,1
Övrigt	721,3	151,7	138,8	95,5
S:a långfristiga fordringar	721,3	151,7	13 206,9	11 661,6
S:a finansiella anläggningstillgångar	721,3	151,7	13 627,5	12 082,2

Not 21 Fakturafordringar	2011	2010	2011	2010
Totalt fakturerat			511,0	473,7
Fakturafordringar	632,9	531,6	62,6	41,9
Därav förfallna			4,8	11,2
Förfallna i andel av totala fakturor			0,9%	2,4%
Nedskrivna kundfordringar har under året belastat resultatet med 1,1 mkr.				
<i>Uppgifter kan ej specificeras i koncernen.</i>				

Not 22 Övriga fordringar	2011	2010	2011	2010
<i>Stats och landstingsbidragsfordringar</i>				
AMS			3,9	3,7
Särskilda statsbidrag			1,8	6,7
Periodiserade kommunalskatteinkomster				
EU-bidragsfordringar			2,0	1,1
S:a Stats- och landstingsbidragsfordringar	0,0	0,0	7,7	11,5

<i>Övriga kortfristiga fordringar</i>				
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	893,7	778,9	649,0	283,1
Mervärdeskatt			44,7	40,8
Övriga kortfristiga fordringar	212,3	197,7		581,8
S:a övriga kortfristiga fordringar	1 106,0	976,6	693,7	905,7
S:a övriga fordringar	1 106,0	976,6	701,4	917,2

Not 23 Likvida medel	2011	2010	2011	2010
Nordea (kreditlimit 450 mkr)				49,8
Swedbank				0,8
SE-banken			0,1	0,4
Kassor			0,3	0,3
S:a likvida medel	332,6	572,0	0,4	51,3
<i>Uppgifter kan ej specificeras i koncernen.</i>				

Not 24 Eget kapital	2011	2010	2011	2010
Ingående Eget kapital	1295,8	1176,5	2 760,4	2 654,4
Korr tidigare års resultat Telge Återvinning	-17,4			
Korr tidigare års uppskjuten skatt Telge	103,8			
Årets resultat	112,3	119,3	59,1	106,0
S:a eget kapital	1 494,5	1 295,8	2 819,5	2 760,4
<i>varav:</i>				
Anläggningskapital	5 302,0	4 119,6	6 758,1	5 603,0
Rörelsekapital	-3 807,5	-2 823,8	-3 938,6	-2 842,6
<i>Resultatet 2010 är minskat med 1,1 mkr efter Söderenergis slutliga bokslut.</i>				

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 25 Avsättningar				
För kommunen gäller att redovisning av pensionsförpliktelser har skett utifrån den blandade modellen. Beslut har tagits att den individuella delen ska ske med max% från 1998. Därtill har löneskatt kostnadsbokförts. Den individuella delen är redovisad under kortfristiga skulder.				
<i>Aktualiseringsgrad för kommun är 94 %.</i>				
Ingående pensionsavsättning	194,7	194,4	153,1	141,7
Pensionsutbetalningar*	-6,5	-8,3	-6,5	-8,3
Nyintjänad pension*	27,0	15,2	27,0	15,2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	6,0	3,1	6,0	3,1
Sänkning av diskonteringsränta	18,0		18,0	
Grundändring				
Övrigt	-0,6	-9,7	-8,6	1,4
S:a avsatta pensioner	238,6	194,7	189,0	153,1
Ingående löneskattskuld*	37,2	34,4	37,2	34,4
Årets löneskatteförändring*	8,6	2,8	8,6	2,8
S:a avsatt löneskatt	45,8	37,2	45,8	37,2
Ingående avsättningar för skatt	295,4	270,9		
Årets avsättning skatt	23,1	24,5		
S:a avsatt skatt	318,5	295,4		
Ingående övriga avsättningar	72,3	65,8	1,0	
Efterbehandlingskostnader Telge Återvinning	4,6	3,6		
Önskebrunnfond Tom Tits	0,1	0,1		
Avsättning för kapitalförsäkring	0,0	1,0		
Övrigt	-2,0	1,8	-1,0	1,0
S:a övriga avsättningar	75,0	72,3	0,0	1,0
S:a avsatta pensioner, löneskatt o övrigt	677,9	599,6	234,8	191,3
<i>* Avser endast kommunen.</i>				
Not 26 Långfristiga lån	2011	2010	2011	2010
Reverslån			1 237,9	5 612,0
Obligationslån			5 356,7	600,0
Lån i utländsk valuta			990,0	979,5
S:a långfristiga lån	8 011,6	7 583,9	7 584,6	7 191,5
Not 27 Långfristiga skulder	2011	2010	2011	2010
Arvshantverksmuseum			2,0	2,0
Försåld ej utförd parkering (Telge Bostäder)			3,1	3,1
S:a långfristiga skulder	310,1	779,5	5,1	5,1
Not 28 Kortfristiga lån	2011	2010	2011	2010
Nordea företagskredit (kreditlimit 450 mkr)			149,8	0,0
Kortfristiga lån			1 217,1	1 800,0
Amortering tom 1 år framåt			2 352,3	1 002,3
S:a kortfristiga lån	3 719,2	2 802,2	3 719,2	2 802,3

100 VÅRA RÄKENSKAPER

	Koncernen		Kommunen	
	2011	2010	2011	2010
Not 29 Kortfristiga skulder				
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	1 283,4	1 234,1	273,8	264,6
Leverantörsfakturor	516,6	638,2	164,6	231,5
Prelskatt, arbetsgivaravgifter	282,1	190,0	125,1	44,8
Skattekonto hos Skatteverket			1,7	81,8
Retroaktiva löner			8,4	7,6
Semesterskuld (exkl PO)	130,6	126,2	105,3	101,9
Ej kompenserad övertid (exkl PO)			3,8	4,0
Upplupna pensioner	82,2	75,3	78,4	73,5
Upplupen löneskatt pensioner	29,3	24,9	19,0	17,8
Periodiserade räntekostnader			224,2	192,6
Statliga projektmedel			28,4	34,6
Periodiserade kommunalskatteinkomster			0,0	44,7
Övrigt			0,2	0,8
S:a kortfristiga skulder	2 324,2	2 288,7	1 032,9	1 100,2
<i>Kommunens semesterskuld inkl PO 145,8 mkr, övertid inkl 5,3 mkr.</i>				
Not 30 Ställda panter och ansvarsförbindelser	2011	2010	2011	2010
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,8	0,8		
Fastighetsinteckningar Telge Fastigheterkoncernen	189,8	189,8		
Borgenförbindelser och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	1 410,3	1 890,2	1 410,3	1 890,2
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätt	3,4	3,9	3,4	3,9
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	8,9	11,2	8,9	11,2
Övriga förpliktelser kommunen	1,5	0,5	1,5	0,5
Förvaltningsuppdrag			0,3	
Infriade borgensåtaganden			1,0	
Borgen för EFO checkräkningskredit, SöE	2,5	2,5		
Borgen till förmån för koncernbolag SKFAB	319,5	349,6		
Pensioner				
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997 Ingående balans	1 411,1	1 467,8	1 411,1	1 467,8
<i>Pensionsutbetalningar</i>	-31,8	-54,3	-31,8	-54,3
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	37,7	21,4	37,7	21,4
<i>Sänkn av diskonteringsräntan</i>	110,8		110,8	
<i>Grundändring</i>				
<i>Aktualisering</i>	-0,4	-5,2	-0,4	-5,2
<i>Övrigt (inkl deln Nykvarn)</i>	36,3	-18,6	36,3	-18,6
Utgående beräknad avsättning	1 563,7	-1 411,1	1 563,7	-1 411,1
Ingående beräknad löneskatt	342,3	356,1	342,3	356,1
<i>Årets ökning</i>	37,1	-13,8	37,1	-13,8
Utgående beräknad löneskatt	379,4	342,3	379,4	342,3
Pensionsutfästelser (inkl löneskatt) avser 1 person.	3,9	4,6	3,9	4,6
Ansvarsförbindelse Södertörns Brandförsvarsförbund (inkl löneskatt)	31,7	29,5	31,7	29,5
Pensioner politiker inkl löneskatt	13,0	35,0	13,0	35,0
Avsättning pensioner politiker inkl löneskatt	19,3		19,3	
Pensionsförpliktelser SKFAB		8,9		
Garantiåtaganden mot Fastigo, SKFAB	1,1	1,1		

	Koncernen	Kommunen
Leasingåttaganden		
Operationella leasingåttaganden*		2,8 4,0
Kostnad för åttaganden för nästkommande år*		2,3 2,1
Betalda operationella leasingavgifter under året*		2,4 2,5
* Anges ej för koncernen.		

Not 31 Större ekonomiska interna engagemang 2011 - kommunkoncernen

	Köpare	Säljare	Försäljning Långa Lån		Borgen	Räntor
			Givare	Mottagare		
Södertälje Kommun	555,7		13 115,6		1 410,3	519,6
Telge AB		0,4		920,0	33,6	39,3
AB Telge Bostäder		2,7		2 375,0	9,9	100,7
Telge Fastigheter AB		444,3		3 925,0	0,0	148,0
Södertälje Hamn AB		0,0		168,0	1,4	7,4
Telge Hamn AB		0,0		155,0	0,0	6,5
Tom Tits Experiment AB		10,9		0,0	0,3	
Telge Nät AB		10,1		1 815,0	0,3	73,4
Telge Energi AB		35,0		0,0	0,0	3,1
Telge Kraft AB		0,0		0,0	810,7	0,2
Telge Återvinning AB		6,3		40,0	75,0	5,0
KB Luna		16,7		585,0		24,5
KB Maren		0,0		525,0		14,4
Telge Hovsjö AB		14,5		435,0		17,8
Telge Inköp AB		6,3				
Telge Brandalsund AB				97,0		4,0
Telge Tillväxt AB		8,5				
SKFAB				1 362,0	319,0	75,3
Summa	555,7	555,7	13 115,6	12 402,0	1 729,3	931,3
Söderenergi				713,6	682,8	519,6
Syvab					115,2	
Summa	555,7	555,7	13 115,6	13 115,6	1 729,3	1 729,3

År 2011 har koncernbidrag/utdelning ej förekommit mellan kommunen och dess bolag.

Redovisningsprinciper

SÖDERTÄLJE KOMMUN FÖLJER DEN KOMMUNALA REDOVISNINGSLAGEN (FS 1997:614) och de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning, med de undantag som redovisas under rubriken "avvikande redovisningsprinciper".

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med år 2010 ska RKR 18 Redovisning av intäkter tillämpas. Rekommendationen innebär att statsbidrag till anläggningstillgångar och anslutningsavgifter periodiseras över respektive anläggningstillgångs nyttjandeperiod. Kommunen har tillämpat rekommendationen fullt ut medan det för VA-verksamheten i kommunens bolag inte varit möjligt. Se stycket om avvikande redovisningsprinciper.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Sammanställd redovisning av Södertälje kommunkoncern är ett sammandrag av kommunens och koncernbolagens resultat- och balansräkningar. Med koncernbolag avses de företag i vilka kommunen innehar en röstandel på minst 20 procent och ett väsentligt inflytande.

Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts, vilket innebär att kommunens bokförda värden på aktier och andelar i koncernbolagen elimineras mot koncernbolagens redovisade egna kapital. I underkoncernen SKFAB har full konsolidering använts. Söderenergi har konsoliderats direkt i kommunkoncernen med proportionell metod, trots att de ingår i SKFAB-koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår:

- Södertälje kommun
- Koncernen Södertälje kommuns förvaltnings AB, 100 %
- Söderenergi, 42 % (ingår i SKFAB men har konsoliderats direkt med kommunen)

Från räkenskapsåret 2009 gäller nya rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) vilka medger att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB, indirekt 50 %
- SYVAB AB 16,7 %
- Manpower Telge Jobbstart AB 49 %
- Telge Peab AB 49 %
- AB fotbollsarena 25 %

Dessa bolags omsättning utgör tillsammans 2 procent av Södertälje kommuns skatteintäkter och generella statsbidrag och deras omslutning utgör tillsammans 2,9 procent. Kommunkoncernens ingående bolag och ägarandelar framgår av organisationsschema.

De nya rekommendationerna innebär också att koncernen ska ställas upp jämte kommunens räkenskaper och ha gemensamma noter. Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt kommunal redovisningslag.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos använts.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas fr o m 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Tidigare redovisades dessa så att de reducerade det bokförda värdet. Anslutningsavgifter inom VA-verksamheten har däremot intäktsbokförts. Se stycket avvikande redovisningsprinciper.

Avskrivningar och avskrivningstid

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. För vissa mer standardiserade anskaffningar tillämpas de avskrivningstider som tidigare föreslagits i skrifter från dåvarande kommunförbundet.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden efter anskaffandet. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från idrifttagandet av anläggningen. Avskrivningarna beräknas enligt nominell, linjär metod. Internräntan var år 2011 5 procent. För Telgebolagen förekommer i vissa fall en form av annuitetsavskrivning för vissa fastigheter.

Löner

Timanställdas löner har periodiserats sedan 2008 i kommunen men inte i bolagen. Bolagen har dock få timanställda varför beloppen inte bedöms påverka boksluten i någon större omfattning.

Personalomkostnader (PO i kommunen)

Arbetsgivaravgifter/personalomkostnader har påförts respektive verksamhet genom automatiska procentpåslag på utbetalda löner under året. Följande procentsatser har tillämpats under 2011:

• Anställda (inkl lärare)	38,98
• Förtroendevalda och övriga uppdragstagare	31,42
• Beredskapsarbetare	38,98
• Löner till anställda över 65 år	15,18
• Löner till anställda mellan 18 och 25 år	21,81
• Löner till anställda födda före 1938	0,0

TILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar

En anskaffning av tillgång med en varaktighet på minst tre år skall redovisas som en tillgång och får inte kostnadsbokföras omgående. Beloppsgränsen för vad som ska anses vara inventarier av mindre värde och därför inte behöver aktiveras är för kommunen ett basbelopp. I de kommunala bolagen är beloppsgränsen 20 000 kr. Avskrivningstider varierar från 3–50 år i kommunen, vilket ändrats i bolagen från 2010 då de har 3–100 år.

Immateriella anläggningstillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar ickemonetär tillgång utan fysisk form. Tillgången ska redovisas som immateriell om den förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar. Kommunen redovisar immateriella tillgångar sedan 2004 och avser främst anskaffningar inom IT-området. Avskrivningstiderna varierar från 3–5 år.

Finansiell leasing

De finansiella leasingavtal kommunen har, gäller leasing av fordon som påbörjades 2003 eller senare. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar där avtal finns bokförs från 2010 som en skuld och intäktsbokförs under nyttjandeperioden.

Nästkommande års amorteringar

Amorteringar på långfristiga lån avseende nästkommande

år redovisas som kortfristigt lån. På samma sätt redovisas inkomstamorteringar på utlämnade lån som kortfristig fordran.

AVSÄTTNINGAR

Pensionskund/pensionsavsättningar

Kommunens pensionskund är beräknad enligt RIPS modellen och redovisas enligt den s k blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 (gäller ej garantipensioner) inte behandlas som skuld eller avsättning. Denna del av pensionskulden behandlas istället som en ansvarsförbindelse.

Kommunen har beslutat att de anställda själva ska få placera maximalt belopp av intjänade pensionsmedel från 1998. Denna s k individuella del av pensionskulden har bokförts som kortfristig skuld. Från och med 2004 har kommunen skuldbokfört beslutade garantipensioner som ännu ej finns uppdaterade hos KPA.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt BFN K2.

AVVIKANDE REDOVISNINGSPRINCIPER

I RKR:s rekommendation 2.1 ska pensionsförpliktelse till anställd enligt visstidsförordnande eller till förtroendevald enligt pensionsreglemente som inte har börjat utbetalas redovisas som ansvarsförbindelse eftersom den inte uppfyller kriterierna för avsättningar. Beräkning av pensionsförmåner till aktiva förtroendevalda har gjorts och redovisas som en ansvarsförbindelse. Även avsättningen redovisas som ansvarsförbindelse 2011.

RKR 18 Redovisning av intäkter inom VA-verksamheten tillämpas inte i den sammanställda redovisningen 2011 men utredning pågår om effekter av en sådan anpassning. Rekommendationen avses att tillämpas från år 2012.

Södertälje kommun har 2009 ingått ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mkr för området Almnäs. Sådana bidrag ska tas upp i balansräkningen eller redovisas som en kostnad. Detta bidrag finns dock inte upptaget i kommunens eller koncernens balansräkning.

Rådet för kommunal redovisning har i ett yttrande med anledning av förändring av diskonteringsräntan i RIPS 07 förordat att kostnaden ska bokföras som en finansiell post. Kommunens motsvarande post återfinns dock inom verksamhetens kostnader.

Revisorerna i Södertälje kommun
Till Fullmäktige i Södertälje kommun

Revisionsberättelse för år 2011

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och genom de av fullmäktige utsedda lekmannarevisorerna verksamheten i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Styrningen i nämnderna

För åren 2008 till och med 2010 har vi i revisionsberättelsen på olika sätt uppmärksammat brister i den tidigare Social- och omsorgsnämndens ekonomistyrning. För år 2011 redovisar varken Socialnämnden eller Omsorgsnämnden väsentliga ekonomiska underskott. Socialnämnden har dock erhållit ett tillskott om 20 mkr under året jämfört med

ursprunglig budget. Det är fortsatt av stor vikt att Socialnämnden fokuserar på kostnadskontroll.

Inom Äldreomsorgsnämnden noterar vi negativa avvikelser i förhållande till av fullmäktige beslutade målnivåer och även en negativ utveckling av måluppfyllelsen jämfört med 2010.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning bedöms av kommunstyrelsen utifrån tre delområden, nämligen hur väl de finansiella målen, verksamhetsmålen och målen inom arbetsgivarperspektivet uppnås. Sammantaget bedömer Kommunstyrelsen att god ekonomisk hushållning är "ok".

Av årsredovisningen framgår att Kommunfullmäktiges finansiella mål uppnås, d v s att det budgeterade resultatet om 35 mkr klaras. Kommunstyrelsen har angett lägesbedömningen för det finansiella perspektivet till "ok". Föregående år bedömdes läget som "bra", vilket sålunda innebär en försämring jämfört med föregående år.

Av de tio områdena för verksamhetsmål är läget "Ok" inom åtta områden och två områden "Har brister". Inget område har fått betyget "Bra". Utfallet har försämrats jämfört med föregående år.

Arbetsgivarområdet har bedömts som "ok" jämfört med "har brister" föregående år. Vår bedömning utifrån utfallet

av måluppfyllelsen är dock att området även år 2011 bör bedömas som "har brister".

Som tidigare vill vi betona att det inte är tillräckligt att bara ha ett mål i det finansiella perspektivet som grund för att utvärdera god ekonomisk hushållning. Mål såsom nämndernas förmåga att klara budget, prognosförmåga, skuldsättningsgrad, soliditet, etc bör komplettera underlaget för bedömning av det finansiella läget.

Vår sammantagna bedömning för år 2011 är att resultatet inte till fullo är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Den fortsatta utvecklingen vad gäller måluppfyllelsen och god ekonomisk hushållning bör uppmärksammas, särskilt mot bakgrund av de stora riskerna i kommunens ekonomi som lyfts fram i form av stor låneskuld, hög arbetslöshet i befolkningen och höga sociala kostnader.

Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.

Årsredovisning

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2011 godkänns.

Jäv

På grund av valbarhetshinder har Kommunfullmäktige undantagit Jan Wattsgård från granskning av Arbetslivsnämnden och Överförmyndarnämnden. Vid bedömning av ansvarsfrågan avseende Social- och omsorgsnämnden har Elisabet Komheden inte deltagit på grund av jäv. Av samma skäl har Sören Lekberg inte deltagit vid bedömningen av ansvarsfrågan avseende Stadsbyggnadsnämnden.

Vi återoppar i övrigt bifogad verksamhetsredogörelse och rapporter.

VI ÅBEROPAR I ÖVRIGT BIFOGADE REDOGÖRELSE OCH RAPPORTER

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas verksamhetsredogörelse

De sakkunnigas rapporter nr 1–8.

**Granskningsrapporter från
lekmannarevisorerna och
revisionsberättelser i bolagen:**

- Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
- Telge (i Södertälje) AB
- Telge Bostäder AB
- Södertälje Hamn AB

- Telge Nät AB
- Telge Fastigheter AB
- Söderenergi AB
- Telge Återvinning AB
- Telge Energi AB
- Tom Tits Experiment AB
- Telge Kraft AB
- Telge Hovsjö AB
- Telge Inköp AB
- Telge Brandalsund AB
- Telge Almnäs AB
- Telge Tillväxt (i Södertälje) AB

Södertälje den 29 mars 2012

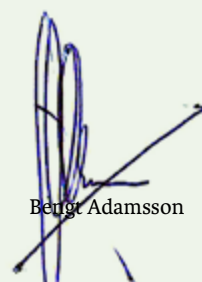
Elisabet Komheden

Erik Ternert

Bo Backlund

Bengt Adamsson

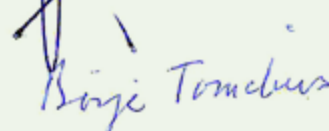

Bo Fredriksson

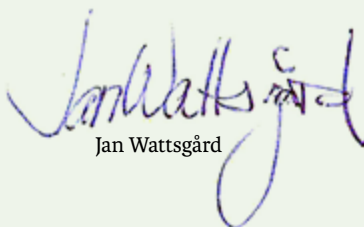

Eleanor Hill Edwards

Sören Lekberg

Börje Tomelius

Jan Wattsgård

Carl-Göran Öhlin

Severios Halef

Ordlista och förklaringar

Anläggningstillgång

Fasta och lösa tillgångar för stadigvarande bruk som fastigheter, anläggningar, maskiner, inventarier m.m.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgång på grund av ålder och nyttjande.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Den egna kapitalet består av tidigare års resultat tillsammans med årets resultat.

Extraordinära poster

Kostnader och intäkter av väsentliga belopp som härrör från verksamheter som klart saknar samband med ordinarie verksamhet och som inte inträffar regelbundet.

Finansiella intäkter och kostnader

Poster som inte är direkt hänförliga till verksamheten, exempelvis räntor och bolagens låneramsavgifter.

Finansieringsanalys

Översiktlig sammanställning av hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m.m. bidragit till rörelsekapitalets (likviditetens) förändring.

Finansnetto

Är skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Benämning för internränta och avskrivningar.

Kommunalskatt

Summan av skatteinkomster före utjämning.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder

Den del av de totala skulderna som avses betalas inom ett år.

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder

Den del av de totala skulderna där återbetalningstiden sträcker sig över en tidsperiod längre än ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Låneramsavgift

En avgift på låneramen som ett kommunalt bolag betalar för kommunens risktagande och att kommunen tillhandahåller säkerhet, service och kompetens.

Omsättningstillgångar

Tillgångar i form av tillgodohavanden i kassa, bank, kortfristiga placeringar, kortsiktiga fordringar, exploatering och förråd.

Resultaträkning

Översiktlig sammanställning av årets intäkter och kostnader och hur det påverkat eget kapital.

Räntenetto

Skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Skatteintäkter

Är summan av kommunalskatten, fastighetsavgift, inkomst- och kostnadsutjämning, LSS-utjämningen, regleringsposten och slutavräkningarna.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna d.v.s. graden av egenfinansiering av tillgångarna.

Utdebitering

Avser hur stor andel av varje intjänad hundralapp som betalas av kommuninvånarna i kommunalskatt.

